

T.C.
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı
Beden Eğitimi ve Spor Öğretimi Tezli Yüksek Lisans Programı

**BEDEN EĞİTİMİ YOLUYLA SEÇİLİ ÖĞRETİM
MODELLERİNİN VE UYARLANMIŞ ETKİNLİKLERİN
ÖĞRENCİLERİN DEĞER ALGILARI VE BİLİŞSEL DUYUŞSAL
ALAN GELİŞİMLERİNE ETKİSİNİN İNCELENMESİ**

İrem BOZDAĞ
Yüksek Lisans Tezi

Tez Danışmanı
Doç. Dr. Oğuzhan DALKIRAN

Burdur, 2022

T.C.
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı
Beden Eğitimi ve Spor Öğretimi Tezli Yüksek Lisans Programı

**BEDEN EĞİTİMİ YOLUYLA SEÇİLİ ÖĞRETİM
MODELLERİNİN VE UYARLANMIŞ ETKİNLİKLERİN
ÖĞRENCİLERİN DEĞER ALGILARI VE BİLİŞSEL DUYUŞSAL
ALAN GELİŞİMLERİNE ETKİSİNİN İNCELENMESİ**

İrem BOZDAĞ
Yüksek Lisans Tezi

Tez Danışmanı
Doç. Dr. Oğuzhan DALKIRAN

Burdur, 2022

MAKÜ EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS ONAY FORMU

M.A.K.Ü. Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun 04/08/2022 tarih ve 433/28 sayılı kararıyla oluşturulan jüri tarafından 11/08/2022 tarihinde tez savunma sınavı yapılan İrem BOZDAĞ'ın "Beden Eğitimi Yoluyla Seçili Öğretim Modellerinin ve Uyarlanmış Etkinliklerin Öğrencilerin Değer Algıları ve Bilişsel Duyuşsal Alan Gelişimlerine Etkisinin İncelenmesi" konulu tez çalışması Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı'nda YÜKSEK LİSANS tezi olarak kabul edilmiştir.

JÜRİ

ÜYE (TEZ DANIŞMANI)

: Doç. Dr. Oğuzhan DALKIRAN

ÜYE

: Doç. Dr. Mehmet ULAŞ

ÜYE

: Dr. Öğr. Üyesi Bekir ÇAR

ONAY

M.A.K.Ü Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun/...../..... tarih ve/..... sayılı kararı.

İMZA / MÜHÜR

BİLDİRİM

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu taahhüt edip, tezimin kaynak göstermek koşuluyla aşağıda belirttiğim şekilde fotokopi ile çoğaltılmasına izin veriyorum.

[] Tezimin/Raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.

[] Tezim/Raporum sadece Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi yerleşkelerinden erişime açılabilir.

[] Tezimin/Raporumun yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin/raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.

İrem BOZDAĞ

Tarih

İmza

TEŞEKKÜR

Öncelikle, Cumhuriyetimizin kurucusu Baş Öğretmen Mustafa Kemal ATATÜRK'e Türk kadınına verdiği değer ve sağladığı imkanlar için şahsım ve Türk kadınları adına teşekkür ederim.

Lisans ve lisansüstü eğitimim boyunca yalnızca akademik anlamda değil kişiliği ve insanlığı ile bana örnek olan, çalışmanın yürütülmesi sırasında yardımlarını ve desteğini hiçbir zaman esirgemeyen, çalışmalarımı titizlikle inceleyerek olumlu katkılarda bulunan değerli hocam Doç. Dr. Oğuzhan DALKIRAN'a teşekkürü borç bilirim.

Tezimin uygulama aşamasında tüm imkanları sağladıkları için Mehmetçik Ortaokulu yönetimine ve personeline, hiçbir yardımı esirgemeyen beden eğitimi öğretmeni sayın Hür BALIM hocama teşekkür ederim.

Tüm hayatım boyunca maddi ve manevi desteğiyle her zaman yanımda olan ve yardımını esirgemeyen, öğretmenlik mesleğini seçmemin en büyük nedeni olan Baş Öğretmen Mustafa Kemal ATATÜRK'ü örnek almamı sağlayan, dünyamı sihirli bir yer haline getiren canım annem Fatma BOZDAĞ'a sabrından, desteğinden ve sevgisinden ötürü sonsuz minnettarım.

Son olarak, 5 buçuk yaşında kaybettiğim kayıp yıldızım, canım babam Bekir BOZDAĞ, beni gördüğünü ve yanımda olduğunu biliyorum. Senin adını gurur duyacağın miraslarda yaşatmak için her zaman elimden gelenin fazlasını yapacağıma söz veriyorum.

**Beden Eğitimi Yoluyla Seçili Öğretim Modellerinin ve Uyarlanmış Etkinliklerin
Öğrencilerin Değer Algıları ve Bilişsel Duyuşsal Alan Gelişimlerine Etkisinin
İncelenmesi
(Yüksek Lisans Tezi)**

İrem BOZDAĞ

ÖZ

Bu araştırmanın amacı, beden eğitimi ve spor dersi öğretim programında yer alan değer eğitiminin kazanım aşamasında; seçili değerlerin, öğretim modelleri ve uyarlanmış etkinliklerle kazanımının tespiti ile uygulanan modellerin bilişsel ve duyuşsal alan düzeyine etkisinin belirlenmesi ve karşılaştırılmasıdır. Araştırmada deneysel araştırma modeli kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, Burdur il merkezinde bir devlet ortaokulunda öğrenim gören iki ortaokul 6. sınıf şube öğrencileri oluşturmuştur. Çalışma grubu; A şubesinde 22, B şubesinde 24 olmak üzere toplam 46 öğrenciden oluşmuştur. Araştırma kontrol grupsuz iki deney grubu ile yapılmıştır. 12 hafta süresince A şubesinde spor eğitim modeli, B şubesinde bireysel sosyal sorumluluk modeli uygulanarak beden eğitimi dersleri yürütülmüştür. Model temelli yürütülen derslerde, öğretim programında yer alan temel değerlerden adalet, sorumluluk, dürüstlük, saygı ve alt değer olan merhamet değerlerinin, uzman görüşü alınarak hazırlanan uyarlanmış etkinliklerle kazanımı incelenmiş, ayrıca uygulanan modellerin bilişsel ve duyuşsal alanlara etkisi belirlenen ölçeklerle tespit edilerek karşılaştırılmıştır. Veri toplama aracı olarak: Kişisel bilgiler ve bilişsel alan için; araştırmacılar tarafından uzman görüşü alınarak hazırlanan bilişsel bilgi formu ile kişisel bilgi formu, duyuşsal alan için; Karakılıç (2009) tarafından geliştirilmiş “Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum Ölçeği”, değerler eğitimi ile ilgili veriler için; Umar ve Kanger tarafından geliştirilmiş “Evrensel Ahlaki Değerler Ölçeği (10-13 Yaş)” kullanılmıştır. Verilerin çözümlenmesinde; grup içi ve gruplar arası bilişsel ve duyuşsal alanlardaki farklılığın analizi için “Mann Whitney U” ile “Wilcoxon Signed Ranks” testleri kullanılmıştır. Verilerin normal dağılıma sahip olmaması ve katılımcı sayısının az olmasından dolayı non-parametrik testler uygulanmıştır. Elde edilen verilere göre; öğrencilerin değer algıları uygulanan öğretim modeli değişkenine göre son test SEM grubu lehine anlamlı fark tespit edilmiştir. Değer algıları için, SEM ve BSSM gruplarında grup içi değişkenine göre BSSM grubunda anlamlı fark bulunmazken, son test SEM grubu lehine anlamlı fark tespit edilmiştir. Değer algıları alt boyutları için, SEM ve BSSM gruplarında, SEM grubunda davranışsal ve duygusal boyutta anlamlı fark tespit edilmişken, SEM grubu bilişsel boyut ve BSSM davranışsal, duygusal ve bilişsel boyutlarda anlamlı fark olmadığı tespit edilmiştir. Öğrencilerin duyuşsal öğrenme alan düzeyleri için uygulanan öğretim modeli değişkenine göre anlamlı fark bulunmazken, SEM ve BSSM gruplarında grup içi değişkenine göre her iki model için anlamlı fark tespit edilmiştir. Öğrencilerin bilişsel öğrenme alan düzeyleri için uygulanan öğretim modeli değişkenine göre anlamlı fark olmadığı tespit edilmiştir. Sonuç olarak; beden eğitimi ve spor derslerinde uygulanan öğretim modellerinin, değer kazanımı açısından öğrencilerin duyuşsal alanlarına daha fazla olumlu katkı sağladığı, özellikle spor eğitim modeli ile yürütülen derslerin

öğrencilerin evrensel değer algılarına daha fazla olumlu yönde katkı sağladığı söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Beden Eğitimi ve Spor Öğretimi, Bilişsel Alan, Bireysel Sosyal Sorumluluk Modeli, Değerler Eğitimi, Duyuşsal Alan, Öğretim Modelleri, Spor Eğitim Modeli, Uyarlanmış Etkinlik.

Sayfa Adedi: 154

Danışman: Doç. Dr. Oğuzhan DALKIRAN

**Investigation of the Effects of Selected Teaching Models and Adapted Activities
Through Physical Education on Students' Value Perceptions and Cognitive
Affective Area Developments
(Master Thesis)**

İrem BOZDAĞ

ABSTRACT

The aim of this research is, at the acquisition stage of the value education in the physical education and sports curriculum; The purpose of this study is to determine the acquisition of selected values through teaching models and adapted activities, and to determine and compare the effects of the applied models on the cognitive and affective domain levels. Experimental research model was used in the research. The study group of the research consisted of 6th grade students of two secondary schools studying in a state secondary school in the city center of Burdur. Working group; It consisted of a total of 46 students, 22 in the A branch and 24 in the B branch. The research was conducted with two experimental groups without a control group. During 12 weeks, physical education classes were carried out by applying the sports education model in the A branch and the individual social responsibility model in the B branch. In model-based lessons, the acquisition of basic values such as justice, responsibility, honesty, respect and compassion through adapted activities prepared by taking expert opinion was examined. In addition, the effects of the models applied through the determined scales on cognitive and affective areas were determined and compared. As a data collection tool: For personal information and cognitive domain; Cognitive information form and personal information form prepared by researchers by taking expert opinion; "Attitude Scale Towards Physical Education Lesson" developed by Karakılıç (2009), for data on values education; "Universal Moral Values Scale (10-13 Years)" developed by Umar and Kanger was used. In the analysis of data; "Mann Whitney U" and "Wilcoxon Signed Ranks" tests were used to analyze the differences in cognitive and affective domains within and between groups. Non-parametric tests were applied because the data did not have a normal distribution and the number of participants was small. According to the data obtained; A significant difference was determined in favor of the post-test SEM group according to the teaching model variable applied to the students' value perceptions. For value perceptions, there was no significant difference in the BSSM group according to the within-group variable in the SEM and BSSM groups, while a significant difference was found in favor of the post-test SEM group. For the sub-dimensions of value perceptions, a significant difference was found in the SEM and BSSM groups, in the behavioral and emotional dimensions in the SEM group, while there was no significant difference in the cognitive dimension of the SEM group and in the behavioral, emotional and cognitive dimensions of the BSSM. While there was no significant difference according to the teaching model variable applied for the affective learning field levels of the students, a significant difference was found for both models according to the within-group variable in the SEM and BSSM groups. It was determined that there was no significant difference according to the teaching model variable applied for the cognitive learning field levels

of the students. As a result; It can be said that the teaching models applied in physical education and sports lessons contribute more positively to the affective areas of the students in terms of value acquisition, and especially the lessons conducted with the sports education model contribute more positively to the universal value perceptions of the students.

Key Words: Adapted Event, Affective Domain, Cognitive Domain, Individual Social Responsibility Model, Physical Education and Sports Teaching, Sports Education Model, Teaching Models, Values Education.

Page Number: 154

Supervisor: Assoc. Prof. Oğuzhan DALKIRAN

İÇİNDEKİLER

BİLDİRİM	i
TEŞEKKÜR.....	ii
ÖZ	iii
ABSTRACT.....	v
KISALTMALAR	xi
TABLolar DİZİNİ	xii
BÖLÜM I.....	1
GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	1
1.2. Problem Cümlesi.....	5
1.2.1. Alt Problemler.....	5
1.3. Araştırmanın Amacı	6
1.4. Araştırmanın Önemi.....	6
1.5. Sınırlılıklar	6
BÖLÜM II.....	7
KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	7
2.1. Kuramsal Çerçeve	7
2.1.1. Değer Kavramı.	7
2.1.2. Değerler Eğitimi.....	8
2.1.2.1. Ortaokul 6. Sınıf Öğretim Programında Yer Alan Kazanımlar.	16
2.1.3. Değerler Eğitimi ve Spor.	19
2.1.4. Beden Eğitimi ve Spor Yoluyla Değerler Eğitimi.	21
2.1.5. Beden Eğitimi ve Sporda Uygulanan Model Temelli Yaklaşımlar.	23
2.1.5.1. Doğrudan Öğretim Modeli.....	25
2.1.5.2. Bireyselleştirilmiş Öğretim Modeli.....	25
2.1.5.3. İşbirlikli Öğretim Modeli..	25
2.1.5.4. Akran Öğretim Modeli.....	26
2.1.5.5. Araştırma Öğretim Modeli.....	26
2.1.5.6. Taktiksel Oyun Modeli.	27
2.1.5.7. Spor Eğitim Modeli.....	27
2.1.5.8. Bireysel ve Sosyal Sorumluluk Modeli.....	29

2.2. İlgili Araştırmalar.....	31
BÖLÜM III	34
YÖNTEM.....	34
3.1. Araştırmanın Modeli	34
3.2. Çalışma Grubu	34
3.3. Veri Toplama Araçları	35
3.3.1. Evrensel Ahlaki Değerler Ölçeği (10-13 yaş).....	36
3.3.2. Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum Ölçeği.....	37
3.4. Veri Toplama Süreci	37
3.5. Verilerin Analizi.....	38
BÖLÜM IV	40
BULGULAR VE YORUM.....	40
4.1. Öğrencilerin Değer Algıları Uygulanan Öğretim Modeli Değişkenine Göre Ön Test-Son Test Sonuçlarına Göre Farklılık Göstermekte Midir, Alt Problemine İlişkin Bulgular	40
4.2. Öğrencilerin Değer Algıları SEM ve BSSM Model Gruplarında Grup İçi Ön Test-Son Test Değişkenine Göre Farklılık Göstermekte Midir, Alt Problemine İlişkin Bulgular	41
4.3. Öğrencilerin değer alt boyut algıları SEM ve BSSM model gruplarında grup içi ön test-son test değişkenine göre farklılık göstermekte midir, alt problemine ilişkin bulgular	43
4.4. Öğrencilerin Duyuşsal Öğrenme Alan Düzeyleri Seçili Öğretim Modeli Değişkenine Göre Ön Test-Son Test Sonuçlarında Farklılık Göstermekte Midir, Alt Problemine İlişkin Bulgular	47
4.5. Öğrencilerin Duyuşsal Öğrenme Alan Düzeyleri SEM ve BSSM Model Gruplarında Grup İçi Ön Test-Son Test Değişkenine Göre Farklılık Göstermekte Midir, Alt Problemine İlişkin Bulgular	48
4.6. Öğrencilerin Bilişsel Öğrenme Alan Düzeyleri Seçili Öğretim Modeli Değişkenine Göre Farklılık Göstermekte Midir, Alt Problemine İlişkin Bulgular	50
BÖLÜM V	51
SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER.....	51
5.1.Sonuç ve Tartışma.....	51
5.1.1. Öğrencilerin Değer Algıları Uygulanan Öğretim Modeli Değişkenine Göre Ön Test-Son Test Sonuçlarında Farklılık Göstermekte Midir?	51

5.1.2. Öğrencilerin Değer Algıları SEM ve BSSM Model Gruplarında Grup İçi Ön Test-Son Test Değişkenine Göre Farklılık Göstermekte Midir?	53
5.1.3. Öğrencilerin Değer Alt Boyut Algıları SEM ve BSSM Model Gruplarında Grup İçi Ön Test-Son Test Değişkenine Göre Farklılık Göstermekte Midir?... 55	
5.1.4. Öğrencilerin Duyuşsal Öğrenme Alan Düzeyleri Seçili Öğretim Modeli Değişkenine Göre Ön Test-Son Test Sonuçlarında Farklılık Göstermekte Midir?	61
5.1.5. Öğrencilerin Duyuşsal Öğrenme Alan Düzeyleri SEM ve BSSM Model Gruplarında Grup İçi Ön Test-Son Test Değişkenine Göre Farklılık Göstermekte Midir?	62
5.1.6. Öğrencilerin Bilişsel Öğrenme Alan Düzeyleri Seçili Öğretim Modeli Değişkenine Göre Ön Test-Son Test Sonuçlarında Farklılık Göstermekte Midir?	64
5.2. Öneriler	66
KAYNAKLAR	67
EKLER.....	82
EK-1	83
EK-2	85
EK-3	86
EK-4	87
EK-5	88
EK-6	92
EK-7	112
EK-8	132
EK-9	1323
EK-10	1324
ÖZGEÇMİŞ	135

Babam Bekir BOZDAĞ'a...

KISALTMALAR

BSSM: Bireysel ve Sosyal Sorumluluk Modeli

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

SEM: Spor Eğitim Modeli

TABLOLAR DİZİNİ

<u>Tablolar</u>	<u>Sayfa</u>
Tablo 1. Öğrencilere Aktarılması Hedeflenen Değerler ve Değerlerle İlişkili Tutum ve Davranışlar.....	18
Tablo 2. Örneklem Grubunun Özellikleri.....	36
Tablo 3. Test of Normality.....	39
Tablo 4. Değer Algılarının SEM ve BSSM Grup Değişkenine Göre Mann-Whintey U Testi Ön-Test Sonuçları.....	40
Tablo 5. Değer Algılarının SEM ve BSSM Grup Değişkenine Göre Mann-Whintey U Testi Son-Test Sonuçları.....	41
Tablo 6. Değer Algılarının SEM Grubunda Grup İçi Ön Test-Son Test Wilcoxon Signed Ranks Testi Sonuçları.....	41
Tablo 7. Değer Algılarının BSSM Grubunda Grup İçi Ön Test-Son Test Wilcoxon Signed Ranks Testi Sonuçları.....	42
Tablo 8. Değer Alt Boyut Algıları 1. Alt Faktör Davranışsal Boyutun SEM Grubunda Grup İçi Ön Test-Son Test Wilcoxon Signed Ranks Testi Sonuçları.....	43
Tablo 9. Değer Alt Boyut Algıları 2. Alt Faktör Duygusal Boyutun SEM Grubunda Grup İçi Ön Test-Son Test Wilcoxon Signed Ranks Testi Sonuçları.....	44
Tablo 10. Değer Alt Boyut Algıları 3. Alt Faktör Bilişsel Boyutun SEM Grubunda Grup İçi Ön Test-Son Test Wilcoxon Signed Ranks Testi Sonuçları.....	44
Tablo 11. Değer Alt Boyut Algıları 1. Alt Faktör Davranışsal Boyutun BSSM Grubunda Grup İçi Ön Test-Son Test Wilcoxon Signed Ranks Testi Sonuçları.....	45
Tablo 12. Değer Alt Boyut Algıları 2. Alt Faktör Duygusal Boyutun BSSM Grubunda Grup İçi Ön Test-Son Test Wilcoxon Signed Ranks Testi Sonuçları.....	46
Tablo 13. Değer Alt Boyut Algıları 3. Alt Faktör Bilişsel Boyutun BSSM Grubunda Grup İçi Ön Test-Son Test Wilcoxon Signed Ranks Testi Sonuçları.....	46

Tablo 14.	Duyuşsal Öğrenme Alan Düzeylerinin SEM ve BSSM Grup Değişkenine Göre Mann-Whintey U Testi �n-Test Sonuçları.....	47
Tablo 15.	Duyuşsal Öğrenme Alan Düzeylerinin SEM ve BSSM Grup Değişkenine Göre Mann-Whintey U Testi Son-Test Sonuçları.....	48
Tablo 16.	Duyuşsal Öğrenme Alan Düzeyleri SEM Grubunda Grup İçi �n Test-Son Test Wilcoxon Signed Ranks Testi Sonuçları.....	48
Tablo 17.	Duyuşsal Öğrenme Alan Düzeyleri BSSM Grubunda Grup İçi �n Test-Son Test Wilcoxon Signed Ranks Testi Sonuçları.....	49
Tablo 18.	Bilişsel Öğrenme Alan Düzeylerinin SEM ve BSSM Grup Değişkenine Göre Mann-Whintey U Testi Sonuçları.....	50

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde araştırmaya temel teşkil eden problem durumu, problem cümlesi ve alt problemler ile araştırmanın amacı, önemi ve sınırlılıklarına yer verilmiştir.

1.1. Problem Durumu

Değişen ve gelişen dünyada birçok alanda ilerleme sağlanmasına rağmen insani değerler açısından ciddi yıpranmalar olmuştur. Yıpranmaların sebebi teknolojinin getirdiği kolaylıklar sayesinde bilgi hızlı aktarılırken insan ilişkileri azalmış ve değerler zayıflayıp aktarılamamıştır. Bu noktada yıpranmayı durdurmanın ve değer algılarını istenilen seviyeye getirmenin yolu ise eğitimden özellikle de bireyin davranış ve algılarını biçimlendirmede çok büyük bir etkiye sahip olan değer eğitiminden geçmektedir.

Eğitim gelecek kuşaklara değer aktarımının yapıldığı bir süreçtir (Sarı, 2005), bu açıdan bakıldığında değer eğitimi sağlık, sosyal ve eğitim bilimlerinin son zamanlarda üzerinde sıklıkla durduğu bir konu halini almıştır. Bu bağlamda değer eğitimi eğitim programlarına entegre edebilmek için geliştirmekte olan ülkeler yapılandırmacı yaklaşım felsefesini benimsemişler ve öğretim programlarını da bu yaklaşıma göre tasarlayıp uyarlamışlardır. Ülkemizde de 2006 yılında yapılandırmacı yaklaşım felsefesine göre öğretim programları tasarlanmış ve yürürlüğe büyük bir değişim olarak girmiştir. Zaman içerisinde bu büyük değişimle birlikte değer eğitimi konusunda da girişimler başlamış ve gerekli güncellemeler yapılarak programın son hali 2018 yılında değerler ve yetkinlikler başlığı eklenerek revize edilmiştir.

Ancak ülkemiz okullarında uygulanan sosyal bilgiler gibi teorik derslerde ahlak, karakter ve değer eğitimi içeren temel bilgiler ve bunların kazanımlarını sağlayacak uygulamalar bulunmasına rağmen insanı her yönüyle yetiştiren beden eğitimi dersleri gibi teorik yönü az uygulama yönü fazla olan derslerde uygulama yoksunluğu olduğu tespit edilmiştir (Görgüt, 2015).

Bu eksikliklerin kılavuz kitap ve uygulama örneği yoksunluğundan kaynaklandığı düşünülmektedir. Oysaki dersi yürütmekle sorumlu öğretmenlere gerek somut örneklerle değer eğitimi uygulamalarının yön göstermesi gerekse de öğretmen, okul yönetimi, Milli Eğitim paydaşları ile değer eğitiminin değerlendirilmesinin bu süreçte ne kadar önemli olduğu aşıkardır. MEB (2018), tarafından yayımlanan güncelleştirilmiş öğretim programında değerler eğitimi ile ilgili “programların amaçlarını ve kazanımlarını gerçekleştirme sürecinde gerekli uyarlamaların öğretmen tarafından yapılması beklenir” şeklinde belirtilmiştir.

Milli Eğitim Bakanlığı’nın (MEB) öğretim programında bulunan bu ifadeden de anlaşılacağı üzere değer eğitimi gibi hayati bir konu yalnızca öğretmenin yetkinliğine ya da inisiyatifine bırakılarak denetimden ve gerçekleştirilmeden uzak kalmıştır. Buradan hareketle, öğretim programında yoksunluğu tespit edilen beden eğitimi ve spor dersi değer eğitimi kazanımları için öğretmenlere kılavuz niteliğinde olup uygulama örneği sağlama düşüncesi yapılan bu çalışmanın temel sebebi olarak öngörülmüştür.

Bu bağlamda öğretim programlarında yer alan; adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik ve yardımseverlik “temel değerlerinden” adalet, dürüstlük, saygı, sorumluluk ve alt değer olan merhamet değerleri anahtar değerler olarak seçilip uygulanan ölçekte temel değerlerin birebir anlamını karşılamamasına rağmen paralellik gösteren diğer birçok değere de uygulama sürecinde değinilmiştir. Araştırmanın uygulama sürecinde yer verilen değerlere ve seçili öğretim modellerinin ilişkili özelliklerine kuramsal çerçeve bölümünde yer verilmiştir.

Bu değerlere ek olarak uygulanan iki modelden birisi olan spor eğitim modelinin de (SEM) temel yapı taşıını oluşturan; kazanmak için ahlaki değerlere aykırı hareket etmemeyi gerektiren Fair-Play (Adil Oyun) kavramı da süreç boyunca ders planlarının her birine dahil edilerek değer eğitimlerine paralel olarak aktarılmıştır. Yıldırım (2004), çalışmasında Fair Play kavramını; sporcuların yarışmalar esnasında güçleşen şartlar altında dahi kurallara sabırla, tutarlı ve bilinçli olarak riayet etmeleri, fırsat eşitliğini bozmamak amacıyla haksız avantajları kabullenmemeleri, rakibin haksız dezavantajlarından yararlanmaya kalkışmamaları, rakibi düşman değil, aksine oyunun gerçekleşmesini sağlayan, eşdeğer haklara sahip birey ve partner olarak görmeleri ve değer vermeleri çabalarında kendini göstermektedir şeklinde ifade etmiştir.

Başta sorumluluk değeri olmak üzere birçok değerin kazanımı için hem süreç hem de etkinlik çeşitliliği bakımından değerler eğitimi planlamalarına alt yapı sunan bireysel sosyal sorumluluk modeli de (BSSM) uygulama sürecinde değer kazanımlarına geniş uygulama alanları sağlamıştır.

Bu bilgiler ışığında çalışma grubu olan 6. Sınıf öğrencileri için hazırlanan ders planları, MEB'in beden eğitimi ve spor dersi öğretim programı kazanımları dikkate alınarak hazırlanmış ve hedeflenen seçili değerler eklenerek düzenlenmiştir. Programdaki kazanımlar incelendiğinde değerlerle ne kadar örtüştüğü kuramsal çerçevede detaylı olarak belirtilmiştir. Bu kazanımlar MEB'in (2018) yayınlamış olduğu beden eğitimi ve spor dersi öğretim programından alınmıştır. Öğretim programında 6. sınıflar için toplam 31 kazanım bulunmaktadır. Bu kazanımlardan “Kazanımla ilgili değerler üzerinde durulmalıdır” ifadesinin olduğu; hareket yetkinliği öğrenme alanında 10, aktif ve sağlıklı hayat öğrenme alanında 11 olmak üzere toplam 21 kazanım bulunmaktadır.

6. sınıf öğretim programında yer alan 21 kazanımın her birine, yine öğretim programında yer alan değerler; örtüştüğü ve ilişkilendirilebildiği kadarıyla yerleştirilmiştir. Bu uygulama sonucunda MEB öğretim programında kazanım başlığı altında yer alan ifadeler ile yine öğretim programında tanımı yapılmış olan değerlerin tam anlamıyla örtüşmediği ve ilişkilendirilemediği, hatta kimi kazanımın herhangi bir değer ile bağdaştırılamadığı tespit edilmiştir. Tanımı yapılmış değerlerin bazıları ise kazanım kısmında karşılığını bulamamıştır.

Bu duruma örnek olarak; öğretim programı incelendiğinde, programda yer alan “BE.6.2.2.4. Fiziksel etkinlikler sırasında enerji veren temel besin öğelerini açıklar. Fiziksel etkinlik ve enerji kaynağı olan besin öğeleri ilişkisi ele alınır. Kazanımla ilgili değerler üzerinde durulmalıdır” ifadesi ile bağdaştırılacak bir temel değer ya da alt değer bulunmamakta olup, kazanımla ilgili değerler üzerinde durulmalıdır ifadesi tam karşılığını bulamamıştır. Literatür incelendiğinde, “Sosyal bilgiler dersinde değer-kazanım ilişkisi” isimli çalışmada, sosyal bilgiler öğretim programında yer alan değerler ve kazanımlar arasındaki ilişki ile kazanımların değerleri yansıtmayı yansıtmadığını inceleyen Tonga ve Uslu (2015); barış, hak ve özgürlüklere saygı değeri ile kazanımlar arasında ilişki kurulabilirken, diğer değerlerle kazanımların, genel olarak zayıf ve dolaylı yollardan ilişkili olduğunu tespit etmiştir.

Ayrıca ilgili değerlerin kazandırılması için uygulama esnasında öğretmenlerin başvurabileceği örnek etkinlik ya da yol gösterici kılavuz, beden eğitimi ve spor dersi için öğretim programlarında bulunmamaktadır. Bu konu ile ilgili çalışma yapan Keskin (2011), Değerler Eğitimi ile ilgili yaptığı çalışmada, mevcut değerler eğitimi uygulamalarının yetersiz olduğunu ve öğretim program yapısının değerler eğitimi için yeterince uygun olmadığını tespit etmiştir. Her ne kadar program 2018 yılında güncellenip değerler eğitimi başlığı konmuş olsa da, üzerinde durulan bu problemin hala devam ettiği gözlenmiştir.

Bu çerçevede, seçilen değerler ve bu değerlerle örtüşen kazanımlarla beraber süreç boyunca çalışmanın uygulandığı iki şubeye ayrı ayrı olacak şekilde Spor Eğitim Modeli (SEM) ve Bireysel Sosyal Sorumluluk Modeli (BSSM) uygulanmıştır.

Bu modellerden ilki 1990'lı yılların başında Darly Siedentop tarafından geliştirilen Spor Eğitim Modeli (SEM), öğrencilere hayatları boyunca gerçek yaşam deneyimleri sunacak bir eğitim programı ve öğretim modelidir. SEM'i, Siedentop ders dışı fiziksel aktivite ortamlarında öğrencilerin katılımlarının ve motivasyonlarının daha yüksek olmasından etkilenecek oluşturmıştır. Bu modelde öğrenciler Fair-Play kavramıyla tanışır (Mirzeoğlu, 2017). Siedentop (1994), yaptığı çalışmada modeli bireysel sorumluluk ve etkili grup üyeliği becerilerini geliştirmekle kalmayıp bununla beraber spor deneyimlerini de kendileri düzenleyip uygulayabilecekleri bir ortam olarak tanımlamıştır.

İkinci model ise 1970'lerde Don Hellison tarafından geliştirilen Bireysel ve Sosyal Sorumluluk Modeli (BSSM), ilk başta ortaöğretim öğrencilerinin isteksiz ve saldırgan davranışlarına çözüm bulmak ve onların karakter gelişimlerine olumlu katkı sağlamak amacı ile geliştirilmiş bir eğitim programı ve öğretim modelidir. Hellison (1995), yaptığı çalışmada bireysel ve sosyal sorunlara çözüm bulmada beden eğitimi ve spor dersinin öğrencinin sorumluluk almasında kritik değerlerin öğretimi için güçlü güdüleyici olduğunu belirtmiştir. Bu durumda hem bireysel hem de sosyal sorumlu olmayı önemli gören Hellison bazı değerler belirlemiş ve eğitim sürecinde ahlaki özelliklerinin gelişimine odaklanmıştır (Hellison, 1995, akt. Keske Aksoy vd., 2017).

Bu iki model, hem öğretim stratejileri konusunda öğretmenlere birçok yol ve yöntem sunması hem de öğretim stratejileriyle birlikte, farklı hazır bulunuşluk seviyesinde olan ve farklı öğrenme alanlarına sahip öğrencileri kapsayıcı olmasından dolayı

seçilmiştir. Ayrıca değer eğitimi konusunda geniş uygulama alanları sunması, gerek zaman (8-14 hafta) gerekse Mirzeoğlu (2017)'nin ifade ettiği üzere diğer öğretim yöntem ve modellerinin bu modellere entegre edilebilir (SEM ve BSSM uygulanırken alıştırmaya, akran öğretim, taktiksel oyun, araştırma öğretim, işbirlikli öğretim ve doğrudan öğretim modellerinin de aynı anda uygulanabilir) olması bu iki modelin seçilmesinde önemli etken olmuştur.

Bu araştırma ile beden eğitimi derslerinde kullanılan model temelli yaklaşım ve uyarlanmış etkinliklerle değer bilincinin oluşması ve değer kazanımının somut bir şekilde gerçekleşmesi amaçlanmıştır.

1.2. Problem Cümlesi

Bu araştırmanın problem cümlesini; “Belirlenen değerlerin seçili öğretim modelleri ve uyarlanmış etkinliklerle kazanımının etkileri nelerdir?” sorusu oluşturmaktadır.

1.2.1. Alt problemler. Bu çalışmada aşağıdaki alt problemlere cevap aranmıştır.

1. Öğrencilerin değer algıları uygulanan öğretim modeli değişkenine göre ön test-son test sonuçlarında farklılık göstermekte midir?
2. Öğrencilerin değer algıları SEM ve BSSM model gruplarında grup içi ön test-son test değişkenine göre farklılık göstermekte midir?
3. Öğrencilerin değer alt boyut algıları SEM ve BSSM model gruplarında grup içi ön test-son test değişkenine göre farklılık göstermekte midir?
4. Öğrencilerin duyuşsal öğrenme alan düzeyleri seçili öğretim modeli değişkenine göre ön test-son test sonuçlarında farklılık göstermekte midir?
5. Öğrencilerin duyuşsal öğrenme alan düzeyleri SEM ve BSSM model gruplarında grup içi ön test-son test değişkenine göre farklılık göstermekte midir?
6. Öğrencilerin bilişsel öğrenme alan düzeyleri seçili öğretim modeli değişkenine göre farklılık göstermekte midir?

1.3. Araştırmanın Amacı

Ortaokul beden eğitimi ve spor dersi öğretim programında yer alan değer eğitiminin kazanım aşamasında; seçili değerlerin, öğretim modelleri ve uyarlanmış etkinliklerle kazanımının tespiti ve uygulanan modellerin bilişsel, duyuşsal alan düzeyine etkisinin belirlenerek karşılaştırılması bu çalışmanın amacını oluşturmaktadır. Belirlenen şefkat, sorumluluk, adalet, dürüstlük, saygı değerlerinin, spor eğitim ve bireysel ve sosyal sorumluluk modelleri kullanılarak hazırlanan uyarlanmış etkinliklerle uygulanması ve MEB öğretim programındaki kazanımlar takip edilerek yürütülmesi amaçlanmıştır.

1.4. Araştırmanın Önemi

Bu araştırmanın önemi, beden eğitimi derslerinde uygulanması beklenen öğretim yöntem ve modellerinin ülkemizde kullanımı açısından uygulama örneği oluşturması ve aynı zamanda öğretim programında 2018 yılında değerler ve yetkinlikler başlığı altında kendine yer bulan değerler eğitimi için öğretmenlere rehber oluşturmaktır.

Özellikle beden eğitimi ve spor dersi öğretim programında yer alan kazanımlarda kazanımla ilgili değerler üzerinde durulmalıdır ifadesinin altını dolduracak somut uygulama örneklerinin bulunmaması ve kazanımların değerlerle tam anlamıyla örtüşmemesi araştırmayı önemli kılmaktadır.

1.5. Sınırlılıklar

Bu araştırma, 2021-2022 öğretim yılı I. Dönem beden eğitimi ve spor dersi ve Mehmetçik Ortaokulu 6. Sınıf ortaokul öğrencileri ile ve bu öğrencilerle sürdürülen haftada iki ders saati ve toplamda 12 haftalık uygulama süreci ile sınırlandırılmıştır. Öğretim programında yer alan temel değerlerden adalet, sorumluluk, dürüstlük, saygı ve alt değer olan merhamet değeri olmak üzere toplam beş değer ile sınırlandırılmıştır. 12 haftalık süreçte şubelere ayrı ayrı uygulanan spor eğitim ve bireysel sosyal sorumluluk modeli olmak üzere iki model ile ve bu modellerin kazandıracığı bilişsel ve duyuşsal öğrenme alanları ile sınırlandırılmıştır. Ayrıca uygulanan ölçekteki sorular ile sınırlandırılmıştır.

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Kuramsal Çerçeve

Bu bölümde araştırmanın konusu ile ilgili literatür bilgisi taranarak kuramsal çerçeve oluşturulmuştur.

2.1.1. Değer kavramı. Bir kavram olarak değer, Latince kıymetli olmak, güçlü olmak anlamlarına gelen “valere” kökünden türemiş olup (Bilgin, 1995), yaşantımızı etkileyen sayısız ve çok yönlü özellikleri bünyesinde barındıran olgudur. TDK (2011) değer kavramını “bir şeyin önemini belirlemeye yarayan soyut ölçü, bir şeyin değdiği karşılık, kıymet ya da bir şeyin istenip istenmemesi konusunda gösterilen inanç” olarak tanımlamıştır. Değer nedir? sorusuna Schwart (1994), hedeflenen ve bu hedefler için sarf edilen çaba, insanın davranış, seçim veya bu davranış ve seçimlerinin değerlendirilmesine ışık tutan inançlar şeklinde cevaplarırken, Rokeach (1980), belirli davranış veya durumlardan ortaya çıkan sonucun bireysel veya sosyal olarak kabul görüp görmediğini belirleyen kalıcı inanç şeklinde cevaplamıştır.

Değer, insan davranışlarının kabul edilebilirlik konusunda bireyi yönlendiren ve bireye bu davranışları yapması veya yapmaması konusunda yön gösteren olgudur (Merter ve Göldağ 2014). Birçok tanımı bulunan değer kavramını Genç ve Eryaman (2008), sosyal toplulukların ve toplumların varlığını devam ettirebilmesi, beraber ilerleyebilmesi, işleyişi sağlayıp sürdürebilmesi için paydaşların çoğu tarafından kabul gören ve ortak duygu, hedef, düşünce ve çıkarlarda birleştiği temel ahlak ilkesi veya inancı olarak tanımlamıştır. Yani, toplum tarafından iyi karşılanıp kabul edilen ve toplumun her kesimini kapsayan değer, uygulama aşamasında problem bulunmayan, ahlaki ilkelere uygun davranışlar şeklinde tanımlanmıştır (Kırmızı, 2014).

Yörükoğlu (2003) yapmış olduğu çalışmada, gündelik yaşantımızda düzenin sürdürülebilmesi için sadece yasaların yeterli olmadığını, yasalarla birlikte ortak değer, gelenek ve göreneklerin de düzenin korunmasına ve ilerlemesine katkı sağladığını belirtmiştir. Adam öldürme ve hırsızlık yapma gibi durumlar yasa

koyucular, toplum ve dinler tarafından günah ve suç olarak yasalaşmışsa da; doğruluk, misafirperverlik, hoşgörü, yardımlaşma, saygı ve sevgi gibi değerleri yasalarla belirlemek mümkün görünmemektedir. Güngör (1998) ise yaptığı çalışmasında bu konuyu inanç şeklinde ele alıp, hayatın belirli bir bölümüyle ilgili, algı, duygu ve bilgilerimizin bileşimi olduğunu ileri sürmüştür.

Bununla birlikte bir toplumdan diğerine bakıldığında değerlerin çeşitli biçimlerde anlaşılması, değerlere farklı anlamlar yüklenebileceğini doğrular (Aköz, 2018). Aynı durumu Kılavuz (2003), dürüstlük, erdemlilik, adalet, saygı, dostluk ve sevgi gibi değerlerin bireyler arasında değişik şekillerde algılanabileceğini ve bundan dolayı her bireyin kendi değeri ile yaşamını sürdürürken, değer olgusuna yüklediği önem derecelerinde değişiklikler gözlenebileceğini ifade etmiştir. Yalnızca insanın kendi iradesine bağlı olan değeri (Nutku, 2011), birey hayatları devam ederken toplumla beraber paylaştığı gelenek ve kültürle birlikte kendisi için oluşturduğu değer sistemine göre karşısına çıkan seçimlerde yön gösterici olarak kullanmaktadır (Bradshaw vd. 2001).

Bu tanımlar doğrultusunda görülmektedir ki değerler; insan davranışlarını ve düşüncelerini biçimlendirmede büyük bir etkiye sahiptir (Aköz, 2018). Doğru ve iyi olanı yanlıştan ayırabilme, ayırdıktan sonra doğru olanda kararlı bir duruşa sahip olabilme gibi önemli bir noktada değer eğitimi devreye girmektedir ve Kafadar (2002) yapmış olduğu çalışmasında insanları değerlerle birlikte eğitmenin ve bu eğitim sürecinin sağlanabilmesi için eğitim programının önemine vurgu yapmıştır.

2.1.2. Değerler eğitimi. Son zamanlarda hem dünyada hem de ülkemizde gerçekleşen, istenmeyen ve engellenemeyen toplumsal olayların sebebini Deveci ve Ay (2009), temel insani değerlerin istenilen seviyede edinilememesine bağlamıştır ve aynı paralellikte Yaman (2012) yapmış olduğu çalışmasında dünyanın birçok yerinde olduğu şekliyle Türkiye’de de insani değerlerde hayati yıpranmalar olduğunu dile getirmiş ve bu yıpranmalarla beraber insanların insanlık algılarını kaybetmek üzere olduğunu ifade etmiştir (s. 11).

Gitgide insani tarafından kayıplar yaşayan ve tek başına kalan insan; dönemin getirdiği ve günden güne yükselen suç olayları, hırsızlık, yolsuzluk, tahammülsüzlük, eşitsizlik gibi olumsuz durumlar; insana ve eğitimine tekrar değer açısından yaklaşılmasını

kaçınılmaz hale gelmiştir (Erkol, 2015). Bu konuya çoklu zeka kuramı açısından yaklaşan Altan (2011) ise, son yıllarda yaşanan olumsuz olayların; insani değerleri kazanamamış ve ahlaki zeka bakımından düşük seviyedeki bireylerden kaynaklandığını ve değerler eğitimi ile engellenebileceğini belirtmektedir. Bu nedenle değerler eğitimi son zamanlarda önem verilmesi zorunlu bir konu halini almıştır (Şener, 2013).

Bir ülkenin en kıymetli zenginliği olan insanın (Başaran, 1996), çok yönlü ve donanımlı olması konusunda en çok dikkat edilmesi gereken konu eğitimidir (Çağlar, 2005). Eğitim, bireyde istendik davranış oluşturma sürecidir (Ertürk, 1972) ve Meydan'ın (2014) yapmış olduğu çalışmada ifade ettiği gibi; insani yönden değerler eğitimi, eğitimde bireyi her yönüyle kapsaması gereksiniminin doğal çıktısıdır. “İnsan icatlarının en muhteşemlerinden birinin eğitimin icadı” olduğunu söyleyen Gardner (2006), eğitim ile sadece bilginin değil aynı zamanda değerlerin de aktarılacağını altını çizmiştir (s. 234).

Değerlerin hem öğrenilebilen hem de öğretilebilir olgular olduğunu ifade eden Dökmen (2002) değerlerin yaşantılarla öğrenileceğini ve bu sebeple sadece bilişsel öğrenme alanlarına yönelik bir eğitimle değerlerin öğretilmesinin olası olmadığını, hayatın içinde uygulamalara da gereksinim duyulduğunu belirtmiştir. Gömleksiz (2007) de benzer şekilde değerlerin öğrenilebilen ve öğretilebilir olgular olduğunu ifade etmiştir ancak geçmişte şimdiki zamana kıyasla değerlerin öğrenilmesinin daha kolay olduğunu ve bunun sebebini de toplum tarafından özümseven çoğu değer yaşantı yoluyla geçerken şimdiki zamanda yaşantının, gelişim çağındaki bireyde değer algısını etkileyen ve değişmesini zorunlu kılan etmenlerin çoğalmasından dolayı tek başına yetemeyeceği şeklinde belirtmiştir. Ayrıca değer kazanımlarının tesadüfi gelişen durumlara ve denetim altına alınamayacak sistemlere bırakılmadan sürdürülmesini ve değerler eğitimindeki yenilikler takip edilerek çağın gereksinimlerinin sağlanması gerektiğini vurgulamıştır.

Aile, arkadaş ortamı, okul, sivil toplum kuruluşları vb. gibi (Yazıcı, 2007), toplumsal sistemin işleyişini sağlayan başlıca kuruluşlar, değerlerin özümsevenmesinde, yaşama aktarılmasında ve yayılmasında hayati sorumluluklar alırlar (ASAGEM, 2010). Hoşlandıkları ya da hoşlanmadıkları hareketler içinden tercih yapma gücü kazanabilmesi için eğitilmesi gereken (Ergün, 2013) birey; bu eğitime, yıllarca değer

eğitimi konusunda çalışıp uzmanlaşmış eğiticilerin geliştirdikleri eğitim malzemeleri ve değişik stillerle birlikte doğru zeminin hazırlanmasıyla beraber değer programının yapı taşını oluşturan okul ortamında ulaşmaktadır (Sanchez, 1998).

Kymlicka (2004) yapmış olduğu çalışmasında; ocuk için ilk öğretici olan aileden aldığı eğitimin, toplumsal sistemlerin ilerlemesi için gereken değerlerle rtüşmeyebileceğini ve bu nedenle tek başına aile eğitiminin eksik kalacağını ifade etmiş ve değer eğitiminin sadece aile üyelerine bırakılamayacak kadar hayati bir konu olduğunu vurgulamıştır. Bu süreçte eğitim, sadece okul tarafından ya da sadece aile tarafından verilirse çocuklar öğrendikleri değerler içinden tercih yapma zorunluluğunda hissedecekleri için okul-aile birliğinde ve veli görüşmelerinde çocuklara kazandırılması hedeflenen değerler, önemleri açıklanarak velilere de anlatılmalıdır (Eğitim Sen, 2015). Böylece ailenin değer konusunda bilinçlenmesi sağlanmış olup, okul ile sürekli olarak işbirliği içinde süreci yönlendirmesi ve yönetmesi kolaylaşır.

Okullara değer eğitimi açısından bakıldığında Kymlicka (2004) ocuklara eleştirel düşünme yetisiyle birlikte ahlak kuralları çerçevesinden bakabilmenin burada sağlanacağını ileri sürmüştür. Berkowitz ve Bier (2005) ise okul ortamında geçerliliği geniş çapta olan değerlerin kazanımıyla beraber bununla bağlantılı olarak etik bilincine ve sorumluluk algısına sahip gençlerin model oluşturma ve eğitim yoluyla yetiştirilebileceğini ifade etmiştir. Aynı zamanda, öğrencilere saygı, sorumluluk, adalet, drrlk ve şefkat gibi temel değerleri yaşamlarının her döneminde uygulama bilincinin geliştirilmesini okul ve devlet kurumlarının mesuliyetinde bulunduğunu vurgulamıştır. Yavuzer (1990) yapmış olduğu çalışmada okulun ailenin ardından ikinci hayati toplumsal kurum olduğunu belirtmiş ve çocukların okul ortamında sadece bilgi değil aynı zamanda arkadaş da kazandığını ve böylece sosyal etkileşim arttığı için değer ortamı oluştuğunu ifade etmiştir. Ayrıca okulun en önemli hedeflerinden birinin öğrencileri okuldaki sonraki yaşama hazırlamak olduğunu ve bunu bilgiyi kazandırmakla kalmayıp o bilginin yaşamın hangi noktalarında işlerine yarayacağı konusunda rehberlik ederek yaptığının altını çizmiştir.

Eğitim konusunda geniş bir yer kaplayan değerler, okul ortamında da büyük bir alana sahiptir ve bu durumuyla değerler; karara varma, performansı lme, liderlik vb. Çoğu olguyla sıkı sıkıya bağlıdır (şişman ve Turan, 2004). Birçok alanla ilgili olması

nedeniyle dünyada kendine üst sıralarda yer bulan değerler eğitimi okul ortamında da ilgi çeken güncel bir konu halini almıştır (Yüksel, 2012). Asıl düşünce; okul ortamını değer eğitimi için kesişim noktası yapmak ve sonra bu noktada okul ortamı içerisinde kazandırılması hedeflenen değerlerin ve toplum kültürüne ait olan özelliklerin kazanımlarını sağlarken hem kendisine hem de çevresine değer veren bireyler yetiştirmektir (Lovat & Clement, 2008).

Değer eğitiminin kazanımları planlı ve programlı bir şekilde okul ortamında sağlanabilirken, milli ve manevi değerlerimizde bu yolla bizden sonraki kuşaklara aktarılabilir (Ruyter, 2002). Değer eğitimi yoluyla toplum ortak kültürüne rota oluşturacak amaçlar belirlidir (Arweck & Nesbitt, 2003) ve bu amaçlar Ruyter'in (2002) yapmış olduğu çalışmasında belirttiği gibi bireyin karakter yapısını sağlam bir şekilde geliştirirken, içinde yaşadığı toplumun ortak paylaştığı kültür ve değerlere ayak uydurmasına da yardımcı olabilir. Bu bağlamda okul ortamında sağlanan değer eğitiminin çocuklara; karakterlerini olumlu olarak geliştirmesi veya olumsuz olarak etkilemesinin, fayda ve zararlarının ayırımında olma yetkinliği sağladığı görülmektedir (Robb, 1998).

Okullardaki eğitim süreçlerine, yukarıda belirtilen özellikleri nedeniyle değer eğitiminin entegre edilebilmesi çok önemli bir yere sahiptir. Bu konuyla ilgili Yıldırım (2009) yapmış olduğu çalışmada, eğitim sürecine değer eğitimi, okul müfredatlarındaki programlara dahil ederek sürecin bir parçası haline getirilmesinin ve bu eğitimin bireyleri toplum için daha faydalı yapması sebebiyle, uzman görüşlerin de desteğini alarak, hayati bir öneme sahip olduğunu ifade etmiştir. Yine aynı çalışmada, saygı, sorumluluk vb. gibi değerlerin ilk ve ortaöğretim seviyesinde eğitim programlarına dahil edilmesi gerektiğinin altını çizmiştir (Yıldırım, 2009).

Dünyada birçok alanda yaşanan değişim ve gelişim, geleceğin kurucuları olacak öğrencilerin edinmeleri gereken bilgi ve becerilerin doğasını da etkilemiştir. Ayrıca öğrenme ve öğretme sürecinde de değişim yaşandığı ya da yaşanması gerektiği gözlemlenmiştir. Belirtilen bu değişimlere ek olarak; edinilen bilgi ve becerilerin yaşama aktarılabilmesi ve değişik durumlara uyarlanabilmesi için sağlam bir temel ve geniş uygulama alanları gereklidir (MEB, 2017). Bu bilgiler ışığında dünyada değer eğitimi gün geçtikçe daha fazla gerekli ve popüler olmaktadır ve bu doğrultuda okulların rolü tartışmasız bir şekilde çok kritiktir (Fisher, 2000). Bu bağlamda dünyada

birçok ülkede bulunan çoğu kurum ve kuruluş, ülkemizde ise MEB son zamanlarda değerler ve öğretimi konusunda daha girişken ve istekli bir tutum ortaya koymuştur (Erkol, 2015). Ülkemizde daha önce de öğretim programlarında kendine yer bulan değer eğitimi, ilk kez 2018 yılında talim ve terbiye kurulu başkanlığı tarafından yapılan, müfredatta yenileme ve değişiklik çalışmalarıyla “Değerlerimiz” başlığı altında öğretim programında kendine yer bulmuş ve bu çalışmaların ardından değerler eğitimi her zamanki örtük ve iç içe geçmiş yapısından sıyrılıp müfredatın ana konularından birisi halini almıştır (MEB, 2017).

MEB (2017), yapmış olduğu müfredatta yenileme ve değişiklik çalışmasında; değerlere ve eğitime ilişkin tutumları, yenilikleri ve programa nasıl yansıttıklarını yazılı bir şekilde kamuoyuna sunmuştur. Bu çalışmada, okulda bulunan müfredatın, sosyal tutum ve hareket örnekleri sunarak çocuklar üzerinde değer konusunda büyük bir etkiye sahip olduğunun altı çizilmiştir. Ayrıca okul ortamında uygulanan etkinliklerle; çocukların değer konusuna yaklaşımları ve algılayışlarını içselleştirip, sosyal yaşantılarına uyarlama ve alışkanlık haline getirip davranışı kazanmalarında önemli rol oynadığı ifade edilmiştir. Geçmişteki programlardan farklı bir şekilde bu müfredatta ana odak olan değer eğitimi; milli, manevi ve evrensel değerleri de kapsayacak şekilde 10 ana başlık çevresinde belirlenmiş ve bu değerler ile ilişkilendirilebilecek tutum ve davranışlara da yer verilmiştir.

Bu başlıklar ve nitelikler belirlenirken; değer eğitiminin eğitim sürecinin ayrılmaz bir parçası ve amacı olduğu, öğrenme ve öğretme süreçlerinde ise en doğru yöntemlerin kullanılması gerekliliğine dikkat edilmiştir. Değerlerin yalnızca sözde kalmaması, öğrencilerin öğrendiklerini yaşamın farklı koşullarına da uyarlayabilmesi için uygulama alanlarının oluşturulması ve değerlerin içselleştirilebilmesi için bilgiyi; “akıl yürüterek, merak ederek, araştırarak, yorum yaparak, bağlantı kurarak” edinmeleri, değerlendirenken “drama, rol oynama vb.” gibi çalışmalarla desteklemeleri gerekliliği göz önünde tutulmuştur. Öğrenciler için “güvenli, destekleyici, toplum bilincini geliştiren, karşılıklı sevgi ve saygıya dayanan” bir ortam oluşturmanın önemi de vurgulanmıştır. Ayrıca okul ve ailenin sürekli olarak iletişimde kalması ve iş birliği sağlanması, eğitimin sadece okul duvarları içinde kalmaması konularının da altı sıklıkla çizilmiştir (MEB, 2017).

Müfredatta öğrencilere kazandırılması amaçlanan temel değerler şunlardır: “adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik ve yardımseverlik” (MEB, 2017). Bu değerler kimi yerde kök değer kimi yerde temel değer olarak karşımıza çıkmakta olup, bu araştırmada “temel değer” ifadesinin kullanılması tercih edilmiştir. Müfredat çalışmasında, belirlenen 10 temel değer ve bu değerlerle ilişkili tutum ve davranışlar tablo şeklinde sunulmuştur.

Tablo 1.

Öğrencilere Aktarılması Hedeflenen Değerler ve Değerlerle İlişkili Tutum ve Davranışlar

Değerler	Değerlerle İlişkili Tutum ve Davranışlar
Adalet	Adil olma, eşit davranma, paylaşma...
Dostluk	Diğerkamlık, güven duyma, anlayışlı olma, dayanışma, sadık olma, vefalı olma, yardımlaşma...
Dürüstlük	Açık ve anlaşılır olma, doğru sözlü olma, güvenilir olma, sözünde durma...
Öz Denetim	Davranışlarını kontrol etme, davranışlarının sorumluluğunu üstlenme, öz güven sahibi olma, gerektiğinde özür dileme...
Sabır	Azimli olma, tahammül etme, beklemeyi bilme...
Saygı	Alçakgönüllü olma, başkalarına kendine davranılmasını istediği şekilde davranma, diğer insanların kişiliklerine değer verme, muhatabının konumunu, özelliklerini ve durumunu gözetme...
Sevgi	Aile birliğine önem verme, fedakarlık yapma, güven duyma, merhametli olma, vefalı olma...
Sorumluluk	Kendine, çevresine, vatanına, ailesine karşı sorumlu olma; sözünde durma, tutarlı ve güvenilir olma, davranışlarının sonuçlarını üstlenme...
Vatanseverlik	Çalışkan olma, dayanışma, kurallara ve kanunlara uyma, sadık olma, tarihsel ve doğal mirasa duyarlı olma, toplumu önemseme...
Yardımseverlik	Cömert olma, iş birliği yapma, merhametli olma, misafirperver olma, paylaşma...

Kaynak: MEB, 2017

Tablo 1’de görüldüğü gibi öğretim programlarında yer alan; adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik ve yardımseverlik “temel değerlerinden” adalet, dürüstlük, saygı, sorumluluk ve alt değer olan merhamet değerleri anahtar değerler olarak seçilip uygulanan ölçekte temel değerlerin birebir anlamını karşılamamasına rağmen paralellik gösteren diğer birçok değere de uygulama sürecinde değinilmiştir. Araştırmanın uygulama sürecinde yer verilen değerlere ve seçili öğretim modellerinin ilişkili özelliklerine aşağıda yer verilmiştir.

Seçilen değerlerden adalet değeri; kendini tarafsızlık ifadesi ile gösterir ve bireylerin, grupların ya da kurumların herkes için doğru olanı yaptıkları şeylerdir. Başka bir ifadeyle başkalarının haklarına saygıyı kabul etmeyi içeren anlayışlı ve adil olma anlamına da gelmektedir (Öztürk, 2009).

Dürüstlük ise; içtenlik, doğruluk, açıklık, şeffaflık gibi özelliklere sahip olmayı işaret eder ve yalan, hile, düzenbazlık gibi olumsuz eylemleri değil, doğruluk ve gerçeklik gibi olumlu eylemleri içerir (ADE, 2017). Bir başka ifadeyle dürüstlük kendimize karşı ve başkalarıyla iletişimde doğru sözlü olmayı belirtir ve dürüst olan birey için aldatmayan, yalan söylemeyen ya da çalmayan kişidir ifadeleri kullanılır ayrıca başkasına da kendisine de saygı duyar. (DeRoche vd. 1999; MEB, 2009, akt. Erkol, 2015)

Bir diğer temel değer olan saygı ise; ilişki içinde olan birey veya kurumların birbirlerinin ilgi ve tutumlarının farkında oldukları, yapıcı bir davranış biçimini benimsedikleri olumlu bir duygudur ve iletişim kurulan varlık veya oluşumun hak, değer farklılık, inanç ve her türlü özelliğini göz önünde tutarak, ölçülü davranmayı ve bunlara önyargısız yaklaşmayı içerir (ADE, 2017). Saygı değerini bireyler çocuk yaşta öğrenir yaş ilerledikçe de geliştirir. Bu sebeple çocuklar için saygı eğitimi ilk olarak ailede başlar.

ADE (2017), tarafından tanımlandığı şekliyle sorumluluk; kişinin kendine ve başkalarına karşı yerine getirmesi gereken yükümlülükleri zamanında yerine getirmesi zorunluluğudur ve karakterin en önemli öğelerinden biridir. Ayrıca bireyin uyum sağlaması, üzerine düşen görevleri yerine getirmesi ve kendine ait bir olayın başkaları üzerindeki etkilerinin sonuçlarını üstlenmesi, başkalarının haklarına saygı göstermesi ve kendi davranışının sonuçlarına sahip çıkabilmesidir. Sorumluluk duygusu ya küçük yaşta kendiliğinden gelişir ya da var olan çevre ile gelişir ve daha sonra dışarıdan verilen eğitimle üst seviyeye çıkar.

Öğretim programlarında alt değer olarak yerini bulan merhamet; bireyin kendisinde, çevresinde ve toplumda ortaya çıkan acıları, sıkıntıları anlaması ve azaltmasıdır. Bununla birlikte hem bireye hem de topluma fayda sağlayan bir etkidir (Goldin & Jazaieri, 2017). Hatta insanların karşı karşıya kaldığı acılar ve mücadeleler için mantıklı olan en önemli tepkinin merhamet olduğu ifade edilmektedir (Kolts, 2016). Özetle bireyin deneyimlediği veya başka bir bireyin yaşadığı acı ve sıkıntıların farkında olup bu acı ve sıkıntıları gidermek için harekete geçmesidir.

MEB (2017) tarafından bu çalışma yapılırken olan müfredatları da içine alan, yurt içi ve yurt dışında geniş yelpazeli bir alan yazın araştırması yapılmış, bu konuda uygulama alanlarına sahip olan ülkelerin çoğunun (Kanada, Avustralya, Hindistan,

Yeni Zelanda, Amerika, Uganda, Tayland, İngiltere ve Malezya vb.) müfredatlarına bakılmış, Avrupa Birliği ve UNESCO tarafından hazırlanan çalışmalar incelenmiştir. Bu incelemeler ışığında yapılan bu çalışmada, değerlerin programa yerleştirilme sebebi, nasıl yer aldığı, nasıl aktarılacağı, hangi yöntemlerin kullanılacağına ilişkin açıklamalara yer verilmiştir (MEB, 2017) ifadesine karşı olarak, Sarıca (2018), öğretim programlarını değerler eğitimi açısından incelediği çalışmasında; öğretim programlarının tümünde bulunan “adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik ve yardımseverlik” değerlerinin ortak olduğunu, ancak programlarda yer alan değerlerin nasıl kazandırılacağı ile ilgili bilgilere yer verilmediğini ifade etmiştir.

Ayrıca değer eğitiminin, sürekli olarak teorik anlatım şeklinde aktarılması ve programın bütününe kapsayıcı özellikte olmaması öğrencilerin değer kazanımlarını olumsuz yönde etkileyeceği ifade edilip, dersin kazanımlarının ve kazandırılması amaçlanan değerlerin harmanlanıp ilişkilendirildiği belirtilmişken (MEB, 2017), beden eğitimi ve spor dersi gibi öğrenciyi bir bütün olarak yetiştirecek, uygulama kısmı daha yoğun olan derslerde müfredat çalışmasında bahsedilen bütünlüğün ve ilişkilendirmenin tam anlamıyla uygulanamadığı düşünülmektedir (Görgüt, 2015).

2.1.2.1. Ortaokul 6. sınıf öğretim programında yer alan kazanımlar. MEB 6.

Sınıf beden eğitimi ve spor dersi öğretim programı kazanımları:

Hareket yetkinliği öğrenme alanı

6.1.1. Hareket Becerileri

BE.6.1.1.2. Takım sporlarına hazırlayıcı oyun ve etkinliklerdeki hareket becerilerini sergiler. Çeşitli takım spor dallarına hazırlayıcı, iş birliğine ve yarışmaya dayalı oyun ve etkinliklerden faydalanılır. Kazanım ile ilgili değerler üzerinde durulmalıdır.

İlgili değer; sorumluluk ve yardımseverlik.

BE.6.1.1.4. Doğada yapılan etkinliklerle ilgili becerileri sergiler. Açık alan ve doğada yapılan etkinliklere hazırlayıcı bireysel, iş birliği gerektiren ve yarışmaya dayalı etkinlikler yapılır. Kazanım ile ilgili değerler üzerinde durulmalıdır.

İlgili değer; vatanseverlik, sevgi, öz denetim.

6.1.2. Hareket Kavramları, İlkeleri ve İlgili Hayat Becerileri

BE.6.1.2.2. Sportlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde bireysel gelişimi için sorumluluk alır. Kazanımla ilgili değerler üzerinde durulmalıdır.

İlgili değer; sorumluluk, öz denetim.

BE.6.1.2.3. Sportlara hazırlayıcı oyun ve etkinlikler için kural ve yönergeler oluşturulmasına katkı sağlar. Kazanımla ilgili değerler üzerinde durulmalıdır.

İlgili değer; sorumluluk.

BE.6.1.2.5. Sportlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde iş birliği yapmaya istekli olur. Kazanımla ilgili değerler üzerinde durulmalıdır.

İlgili değer; sorumluluk ve yardımseverlik.

BE.6.1.2.6. Sportlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde başkalarının haklarına saygı gösterir. Kazanımla ilgili değerler üzerinde durulmalıdır.

İlgili değer; saygı.

BE.6.1.2.7. Sportlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde bireysel farklılığı olanlarla çalışmaya gönüllü olur. Kazanımla ilgili değerler üzerinde durulmalıdır.

İlgili değer; dostluk, sevgi, saygı ve yardımseverlik.

BE.6.1.2.8. Sportlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde kullanabileceği materyaller tasarlar. Kazanımla ilgili değerler üzerinde durulmalıdır.

İlgili değer; sorumluluk.

BE.6.1.2.9. Sportlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde kendisinin ve arkadaşlarının performanslarını değerlendirir. Kazanımla ilgili değerler üzerinde durulmalıdır.

İlgili değer; adalet, dürüstlük, öz denetim ve sorumluluk.

6.1.3. Hareket Strateji ve Taktikleri

BE.6.1.3.2. Sportlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde geliştirdiği strateji ve taktikleri uygular. Kazanımla ilgili değerler üzerinde durulmalıdır.

İlgili değer; sorumluluk.

Aktif ve sağlıklı hayat öğrenme alanı

6.2.1. Düzenli Fiziksel Etkinlik

BE.6.2.1.1. Planladığı fiziksel etkinliklere düzenli olarak katılır. Okul içi ve dışında vücut kompozisyonu, kalp-dolaşım sistemi dayanıklılığı, kas kuvvetiyle dayanıklılığı ve esnekliğini geliştirecek fiziksel etkinliklere düzenli katılımın önemi vurgulanır. Kazanımla ilgili değerler üzerinde durulmalıdır.

İlgili değer; sabır, sorumluluk ve öz denetim.

6.2.2. Fiziksel Etkinlik Kavramları, İlkeleri ve İlgili Hayat Becerileri

BE.6.2.2.1. Fiziksel uygunluğunu geliştirecek hedefler içeren fiziksel etkinlik programı hazırlar. Öğrencilerin fiziksel uygunluk düzeylerinden yola çıkarak kendilerine hedef belirlemeleri ve bu hedefler doğrultusunda etkinlik planı hazırlamaları sağlanır. Kazanımla ilgili değerler üzerinde durulmalıdır

İlgili değer; öz denetim ve sorumluluk.

BE.6.2.2.2. Fiziksel etkinlik düzeyini etkileyen nedenleri açıklar. Çevresindeki fiziksel etkinlik imkânları, aile ve arkadaşlarının spor yapma alışkanlıkları ve destekleri, kendisinin fiziksel etkinlik alışkanlıkları ve merakı vb. unsurlar üzerinde durulur. Kazanımla ilgili değerler üzerinde durulmalıdır.

İlgili değer; öz denetim, yardımseverlik ve sorumluluk.

BE.6.2.2.3. Fiziki etkinliklere katılım sonucunda, fiziksel uygunluk seviyesinde zaman içinde oluşan değişiklikleri açıklar. Fiziksel uygunluk düzeylerinin takip edilmesi ve zaman içindeki değişikliklerin incelenmesi sağlanır. Kazanımla ilgili değerler üzerinde durulmalıdır.

İlgili değer; sabır ve öz denetim.

BE.6.2.2.4. Fiziksel etkinlikler sırasında enerji veren temel besin öğelerini açıklar. Fiziksel etkinlik ve enerji kaynağı olan besin öğeleri ilişkisi ele alınır. Kazanımla ilgili değerler üzerinde durulmalıdır.

İlgili değer; bağdaştırılamadı.

BE.6.2.2.5. Fiziksel etkinliklerde kendisinin ve başkalarının güvenliğine ilişkin önlemler alır. Kazanımla ilgili değerler üzerinde durulmalıdır.

İlgili değer; sorumluluk, yardımseverlik ve öz denetim.

BE.6.2.2.6. Fiziksel etkinlikler sırasında karşılaştığı sağlık sorunlarından korunma yöntemlerini bilir. Burun kanaması, burkulma, çarpışma, sıyrık, kırık gibi spor yaralanmalarından korunma yolları ve ilk yardım uygulamaları ele alınır. Kazanım ile ilgili değerler üzerinde durulmalıdır.

İlgili değer; sorumluluk ve yardımseverlik.

6.2.3. Kültürel Birikimlerimiz ve Değerlerimiz

BE.6.2.3.1. Bayram, kutlama ve törenlere istekle katılır. Kazanım ile ilgili değerler üzerinde durulmalıdır.

İlgili değer; sorumluluk, öz denetim ve vatanseverlik.

BE.6.2.3.2. Atatürk'ün spora ve sporculara neden önem verdiğini bilir. Atatürk'ün 19 Mayıs 1919 Samsun'a çıkışını gençlere hediye ettiği ve gençlik ile sporun bu bayramda ele alındığı üzerinde durulur. Kazanım ile ilgili değerler üzerinde durulmalıdır.

İlgili değer; saygı ve vatanseverlik.

BE.6.2.3.3. Yakın çevresine ait halk danslarını araştırır. Kazanım ile ilgili değerler üzerinde durulmalıdır.

İlgili değer; vatanseverlik.

BE.6.2.3.4. Farklı kültürlere ait çocuk oyunlarını araştırır. Kazanım ile ilgili değerler üzerinde durulmalıdır.

İlgili değer; dostluk.

Kuramsal çerçeve bölümünde yer alan kazanımlar MEB'in (2018) yayınlamış olduğu beden eğitimi ve spor dersi öğretim programından alınmıştır. Öğretim programında 6. sınıflar için toplam 31 kazanım bulunmaktadır. Bu kazanımlardan "Kazanım ile ilgili değerler üzerinde durulmalıdır" ifadesinin olduğu; hareket yetkinliği öğrenme alanında 10, aktif ve sağlıklı hayat öğrenme alanında 11 olmak üzere toplam 21 kazanım bulunmaktadır.

2.1.3. Değerler eğitimi ve spor. Spor; tıpkı değer ve eğitim gibi, odak noktası insan olan, insanlığın başlangıcından beri var olup, insanın olduğu her yerde, her zaman varlığını sürdürecektir olan kavramlardan biridir. İnsanlık, yaşamın içinde yer kaplayan birçok alanda yaşanan, olumlu ya da olumsuz gelişmeleriyle birlikte günümüzde de spor, değer ve eğitim konularına gereksinim duyma konusunda giderek artan bir grafik çizmektedir (F. Ağbuğa, Çelik ve Ağbuğa, 2020).

İçinde bulunduğumuz noktada gerek ulusal, gerek uluslararası evrenselliğe sahip olan Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu (UNESCO) gibi kurum ve kuruluşlar; sporun geliştirici ve iyileştirici özelliklerini, bireyde bulunan ahlak ve değer gibi kişilik özelliklerini üst noktalara taşıyacak donanımları ve olumlu sosyal davranışları destekleyip, gelişim konusunda büyük bir öneme sahip olduğunu belirtmiştir (Özbey ve Güzel, 2009). Ayrıca Uluslararası Olimpiyat Komitesi (IOC) de, sporun bedensel gelişimle birlikte manevi değerler bakımından da gelişime katkı sağladığı, dünyayı daha iyi bir yer haline getirme görüşüyle, bireyin hem kendisine hem karşısındakine daha barışçıl davranması konusunda yardım ettiğini ifade etmiştir (Mulyana, 2012). Biçer (2017) tarafından yapılan araştırmada tanımlaması yapılan spor; boş zamanlarında ya da meslek haline getirerek tüm zamanını kapsayacak ölçüde, kurallar dahilinde, sahip olduğu beceriler doğrultusunda bireysel veya takım halinde yaptığı, bireyi sosyal olarak geliştirip çevresiyle uyumunu arttıran, sadece bedensel gelişimle kalmayıp hem bilişsel hem de duygusal yönden gelişimine katkı sağlayan olgudur.

Bireyleri farklı kılan, hayata karşı tutumlarını belirleyen ve sosyal uyum düzeyinin gelişmişlik seviyesi ile; bilişsel, duyuşsal ve psikomotor alanlarda sergilenen tutum ve davranışların tamamını oluşturan kişilik (Cüceloğlu, 2005), spor yoluyla kazanılması, geliştirilmesi, yaşanan çevreye uyarlanması ve sonraki kuşaklara aktarılması mümkün olan bir olgudur (Yetim, 2000). Bireye saygıyı, kazanmayı ve kaybetmeyi öğreten, anlayış ve takım ruhu hissiyatını kazandıran, kişilik gelişimine katkı sağlayan ve bireyde var olan kavgacı ruhun dizginlenmesine yardımcı olan spor (Kuru, 2000), bireyin karakter gelişimi açısından hayati öneme sahip olduğu ve yaşamın her alanının ayrılmaz bir parçası olduğu inkar edilemez bir gerçektir (Özbaydar, 1999). Benzer şekilde Erden ve Akman (1998) yaptıkları çalışmada; sporun sadece fiziki bir gelişim sağlamadığını, fiziki gelişimle birlikte değerler anlamında da katkı sağladığını

belirtmiş, sporu yaşamdan farklı düşünmemek gerektiğini, sporla beraber hayata karşı hep daha güzel duygular beslemeyi ve kendisi dışındakilere karşı kötülük duygusundan uzak tutumlara sahip olmada yardımcı olacağını ifade etmişlerdir.

Bu özellikleriyle değer eğitimi açısından spor, toplumun en küçük birimi olan aile başta olmak üzere, öğretmenlere ve yöneticilere, okul gibi eğitim ortamlarında geniş uygulama alanları sağlayan bir olgu olarak karşımıza çıkmaktadır. Akari (2019) yapmış olduğu çalışmada bu durumu; spor çocuklar için hem ilgi çekici hem de eğlendirici olma özelliğinden dolayı, kazandırılması istenen hedef değerler, spor ortamlarına doğru ve programlı bir şekilde eklendiği zaman, sadece bilişsel yönle kalmayıp psikomotor ve duyuşsal öğrenme alanlarını da yapılan uygulamalarla içine kattığı için eşsiz bir uygulama alanı sunduğunu ifade etmiştir. Spor; belirli bir plan, program ve uygulama aşamasında kaçınılmaz olduğu düşünülen alanları ve gereken önemi alabiliyorsa, kişinin değer eğitimi konusundaki gereksinimlerini gerçekleştirmesini sağlamasıyla birlikte, kişide oluşan doyum duygusu, kişinin içinde bulunduğu çevreye de yarar sağlayacağı düşünülmektedir (Erdemli, 2008).

Ö. Kuter ve Kuter'e göre (2012), çocuk etkin bir şekilde sporla iç içeyse, sporu yaşamının bir parçası olarak görüyor ve ona göre yaşamayı alışkanlık haline getiriyor ise, sosyal uyumunun arttığı ve değer algılarının daha iyiye doğru yöneldiğini ve böylece kendisi dahil çevresi ve hatta gelecek kuşak için değer konusunda yol gösterici olduğu kabul edilmektedir. Bireyde zaten bulunan ve spor yoluyla gün yüzüne çıkıp, zenginleşen değerler, gündelik hayata da aksetmektedir. Bu bakımdan spor; değer eğitimi için vazgeçilmez bir yol olarak, bireyin hayatının her parçasına işlemektedir. Küçük ve Koç (2004) ise yapmış oldukları çalışmada, spor yoluyla; sevgi, saygı ve hoşgörü vb. gibi hayatın olağan döngüsünün aksamadan devam etmesi için gerekli olan temel değerlerin kazanılmasına ve kazanılan değerlerin yine hayatın her noktasına uyarlanarak içselleştirilmesine ve aktarılmasına temel teşkil ettiğini ve bunu çeşitli şekillerde yapabileceğini ifade etmektedir.

Bireyin içinde bulunduğu dünya ile birlikte özünü de tanıyıp anlamasına yardımcı olan spora (Öztürk, 2010) ek olarak, oyun; bireylerin yetiştirilmesi için büyük bir öneme sahip olan kavramlardan biridir. Oyun; spor ile aynı doğrultuda tasvir edilirken, belirli hedeflere sahip, sınırları belirli kurallar dahilinde, uygulanırken hem eğlenilen hem öğrenilen, oyuncunun istekli olduğu; bilişsel, duyuşsal ve psikomotor öğrenme

alanların her birine katkıda bulunan bir olgudur. Tanımlama şekilleriyle birçok ortak noktayı paylaştığı görülen spor ve oyun kavramlarından sporun, oyunu kendi bünyesi içinde barındırdığını ifade etmek mümkündür. Çocuklar için başlangıç noktası oyun olan fiziksel aktivitelerin, belli bir plan ve program doğrultusunda gelişerek devam ettiğinde spora dönüştüğü görülmektedir. Özetle spor ve oyun tüm öğrenme alanlarını içine alan ve biri ötekinden, öteki de ondan karşılıklı olarak yardımlaşan çok nadir ve kıymetli alanlardır. Bu aktiviteler esnasında edinilen tutum ve davranışlar yaşam boyu geçerliliğini sürdürecektir iyi yönlü bir aktarım sağlamaktadır (Hatice Çamlıyer ve Çamlıyer, 1997).

Bu iki olguyu da içine alan, bedeni tüm yönleriyle geliştiren beden eğitimi ve spor da, oyun ve spor kavramlarından ayrı düşünülmemesi gereken ve değerler eğitimi için en az diğer iki alan kadar katkı sağlayan bir uygulama alanıdır (Erkal, 1986).

2.1.4. Beden eğitimi ve spor yoluyla değerler eğitimi. Bütün eğitim süreçlerinin temel yapı taşlarından biri olan beden eğitimi ve spor (Erkol, 2015), 3-6 yaş okul öncesi eğitim sürecinde; çeşitli egzersiz, etkinlik ve oyun yoluyla çocukların yaşamlarının ve eğitim sürecinin vazgeçilmez bir parçası olarak karşımıza çıkmaktadır.

Erken dönemde başlayan sporla tanışma sürecinde çocuk; biricikliğini, karşı takım oyuncusunun da kendisi kadar biricik olduğunu ve aynı zamanda karşı takım oyuncusunun düşmanı değil arkadaşı olduğunu, sporun gerçekte savaş olmayıp; iki tarafı bulunan, hem bireysel olarak hem de takım halinde gerçekleşebilen bir oyun olduğunu, beden eğitimi ve spor yoluyla öğrenir (Eğitimsen, 2015, akt. Aköz, 2018). Beden eğitimi ve spor sayesinde; uygulanan etkinliklerde kurallara sadık kalma, kalmayanları uyarma bilincine erişme, yardımda bulunma, beslenme, uyku vb. durumların her birine gereken önemi ve zamanı ayırma, yenilme veya kazanma durumlarında abartılı duygu değişimleri yaşamadan özellikle kaybetmeyi öğrenme, sorumluluklarını yerine getirme, değişen ve zorlaşan şartlarda saygılı ve hoşgörülü kalmayı başarabilme gibi sporcularda var olması gerekli nitelikler kazandırılır (Turhan, 2005).

Çocuklara pozitif kişilik kazandıran beden eğitimi ve spor (Schwarz, 2014), aynı zamanda; empati kurabilme, heyecanı kontrol etme, iletişimde bulunduğu kişi sayısı

arttığından dolayı sağlıklı iletişim kurabilme, problem çözme ve içinde bulunduğu değişik koşulları yönetebilme gibi becerilerin, sadece sürekli ve istekli katılım sonucunda kazanılan tecrübeler yoluyla, gelişmesine yardımcı olur (Orhan, 2019).

Bu konuyla ilgili alan yazın taramasında çoğu araştırmacı; beden eğitimi ve sporun hem bireysel hem de sosyal yönden değer kazandırması ve var olan değerleri de zenginleştirmesi bakımından hayati bir konuma sahip olduğunu belirtmiştir (Bredemeier, 1994; Buchanan, 2001; Cothran, 2001; Hellison, 1973, 1978, 1995; Martinek & Hellison, 1997, 1998; Miller, Bredemeier & Shields, 1997; Schilling, 2001, akt. Doğan, 2015). “Mükemmel insan yetiştirmeyi” temel amaç edinmiş olan beden eğitimi ve spor yoluyla (Basım ve Argan, 2009); kişilik eğitimi, ahlak gelişimi, yurttaşlık bilinci ve toplumsal gelişim gibi değerleri kazandırdığı ifade edilmiştir (Davidson & Moran-Miller, 2005, akt. Pehlivan ve Ada, 2011). İyi ile kötü arasında yapılan seçimler bireyin yönelimleri doğrultusunda olduğu için (Arnold, 1984 akt. Jang, 2013), beden eğitimi ve sporun; bünyesinde barındırdığı kısıtlanmamış, hür ve adil bir ortam ile çerçevesi kurallar ile belirlenmiş ve herkes için uygulamada olan özellikleri sayesinde bireyin sorumluluk ve benlik saygısı kazandığını belirtmiştir. Buna ek olarak bireyler beden eğitimi ve spor sayesinde; zorlu koşullar altında çözüm üretme, öz denetimi sağlama, üyesi olduğu takımın üyeleri ile fair play anlayışıyla iş birliği yaparak; dürüstlük, saygı ve şefkat gibi değerleri geliştirirler (Jang, 2013). Bu kazanımlar; beden eğitimi ve sporun içsel güdülenme ve ahlak ile bağlantı sağlaması yoluyla gerçekleşir ve beden eğitimi ve spor değer eğitimi için benzersiz bir uygulama alanı sunar (Drewe, 2000).

Bütün bu özellikleriyle beden eğitimi ve spor; hem kazanım bakımından hem de var olan değerleri açığa çıkarıp zenginleştirmesiyle değer eğitimi için eşsiz bir uygulama ortamı sağlamaktadır. Değer eğitimi konusunda sağlamış olduğu yukarıda belirtilen özelliklerine ek olarak; MEB (2018), yapmış olduğu öğretim programı çalışmasında beden eğitimi ve sporun, ortaokul 5-8. Sınıf düzeyindeki öğrenciler için fiziksel etkinlik ve spor yoluyla bedensel, zihinsel, duygusal ve sosyal yönden gelişimlerini destekleyecek çok yönlü eğitim süreçlerini içerdiğini belirtmiştir. Beden eğitimi ve spor derslerinde uygulanacak olan etkinlik ve içeriklerin süreçlerini düzenlerken yalnızca tek yönlü bir öğretim modeli bulunmamakla birlikte, öğrencileri etkin katılım için motive edip; bilgi ve becerilerine olumlu yönde katkı sağlayacak, hareket ve

sağlıklı yaşam konularında bilgilendirip, var olan bilgilerini pekiştirecek, öğrendiği bilgileri uygulama ve uyarlama imkanı sunacak, bireysel ve sosyal gelişimlerini destekleyecek çok sayıda öğretim modeli bulunmaktadır (MEB, 2012). Bu bakımdan beden eğitimi spor dersinde son zamanlarda model temelli öğrenme yaklaşımları dikkat çekmektedir. Bu yaklaşımlarda, beden eğitimi ve spor dersinde uygulanacak modeller; öğretme süreçlerindeki stratejiler, metotlar, kazandırılması hedeflenen beceri ve davranışlar ile ilgili içeriğin uygulanmasında izlenecek sürecin, uygulamada tercih edilecek etkinliklerin ve uygulama sürecinin nasıl ilerleyeceğine ilişkin detaylı yol haritaları sunan geniş çaplı desenlerdir (Joyce & Weil, 1980 akt. Keske Aksoy ve Gürsel, 2015).

2.1.5. Beden eğitimi ve sporda uygulanan model temelli yaklaşımlar.

Eğitimin vazgeçilmez bir bileşeni olan beden eğitimi ve spor dersinde; beceri gelişimi, yaşam boyu fiziksel aktivite alışkanlığı ile birlikte bilişsel, duyuşsal ve psikomotor alanlarda gelişimlerini sağlayacak kazanım hedeflerinin gerçekleşmesi için gerekli olan; detaylı bir şekilde hazırlanan beden eğitimi ve spor dersi öğretim programıdır.

Bu bağlamda MEB, ülkemizde 2006'da davranışçı yaklaşımdan yapılandırmacı yaklaşıma geçişle birlikte son zamanlarda gelişim gösteren eğitim alanında; ortaöğretim için 2009, ortaokul içinse 2013'te öğretim programlarını yapılandırmacı eğitim anlayışına göre düzenlemiş ve 2017'de bu programlarda güncelleme yapmıştır. Yapılan bu yeni güncellemelerle MEB; beden eğitimi ve spor dersi öğretim programında derslerin çeşitli model ve yöntemlerle sürdürülmesi gerektiğini önermiştir (Mirzeoğlu, 2017).

Bu gelişmeler, Jewett ve ark. (1995), Metzler (2005) ve Tannehill & Lund (2005)'in temel çalışmaları üzerine inşa edilen model temelli öğretim yaklaşımının, öğretim programlarına dahil edilmesiyle sonuçlanmıştır. Bu süreçte geçmişte de belirtildiği gibi; farklı niteliklere sahip öğrencilere, farklı özellikler kazandırmak için, hiçbir zaman en iyi, en etkili, en doğru veya tek öğretim şeklinde bir yöntem ya da model bulunmamaktadır. Uygulanacak dersin gereksinimlerine ve kazandırılması istenen becerilere uygun olan yöntem veya modeli seçim aşamasında birçok etken göz önüne alınmalıdır (Mirzeoğlu, 2017). Beden eğitimi ve spor alanında güncel olarak bilinen sekiz öğretim model yaklaşımı bulunmaktadır. Bu modellerden beş tanesi; genel

eğitim alanından beden eğitimi ve spor dersine uyarlanmış, üç tanesi ise sadece beden eğitimi ve spor dersi için geliştirilmiş modellerdir. Beden eğitimi ve spor dersi için uyarlanan modeller; doğrudan öğretim modeli, işbirlikli öğretim modeli, bireyselleştirilmiş öğretim modeli, akran öğretim modeli ve araştırma öğretim modelidir. Sadece beden eğitimi ve spor dersinde uygulanmak üzere geliştiren modeller ise; taktik oyun modeli, spor eğitim modeli ve bireysel ve sosyal sorumluluk modelidir (Gurvitch & Mertzler, 2010).

Öğrenme kuramlarına dayalı olan öğretim modelleri, Mosston & Ashworth (1986) tarafından yapılan öğretim stilleri (komut stili, araştırma stili, eşli çalışma stili vb.) ile aynı değildir. Öğretim modelleri öğrenme süreçlerinde daha geniş kapsamlı açıklamalar sunar. Öğretim modelleri bir ders ünitesinin kazanımlarını gerçekleştirmede izlenen yollar iken, öğretim stilleri (yöntemleri) tek bir dersin kazanımlarına ulaşmada kullanılabilir. Öğretim modelleri, stillerin bir araya gelmesiyle oluşur. Bir derste birden fazla öğretim stili kullanılabilir ve ayrıca bir öğretim modeli uygulanırken bu modele birçok öğretim stili entegre edilebilir (Mirzeoğlu, 2017). Örneğin; yapılan bu tez çalışmasında günlük planlar incelendiğinde; ünite boyunca voleybol teması spor eğitim modeli ile işlenirken aynı zamanda süreç boyunca (12 hafta) eşli çalışma stili, katılım stili, problem çözme stili vb. stiller sürecin farklı zamanlarında uygulandığı görülecektir.

Fakat yenilenmiş öğretim programları ve eğitimde yaşanan gelişmelere rağmen ülkemizde henüz beden eğitimi öğretmenlerinin ve öğretmen yetiştiren kurumların bu modelleri yeteri kadar uyguladığını söylemenin zor olmasıyla birlikte model temelli araştırma sayıları da yeterli değildir (Mirzeoğlu, 2017). Casey (2014) model temelli beden eğitimi ile ilgili veri tabanlarını inceleyerek yaptığı çalışmasında; farklı modelleri derslerinde uygulayan beden eğitimi öğretmenlerinin duygu ve düşüncelerinde, canlılık ve enerji durumlarında olumlu değişim olduğunu ifade etmiştir. Aynı zamanda modelleri uygularken yeterli tecrübeye sahip olmadıklarını ve uygulama esnasında kendilerini görevlerinin ilk günlerinde gibi hissettiklerinin altını çizmiştir. Çalışmada Casey (2014), bu uygulamanın kendilerine ağır geldiğini ifade eden öğretmenlerden bazılarının eski davranışçı yaklaşıma geri döndüklerini belirtirken diğerlerinin zor ve yavaşta olsa değişime ayak uydurduğunu rapor etmiştir.

Modellerin genel özelliklerinden aşağıda bahsedilecektir.

2.1.5.1. Doğrudan öğretim modeli. Doğrudan öğretim yaklaşımı; konuları küçük parçalar halinde sunan, sürekli kontrol içeren, öğretim sürecinin öğretmende başlayıp öğrenciye geçtiği aşamalı bir modeldir. Bilinen en eski öğretim yöntemidir (Metzler, 2005). Süreç yönetiminin öğretmende olduğu bu modelde, öğretmenin yönlendirmesiyle öğrencin sık tekrar yaptığı, dönütlerle becerinin kazandırıldığı, kalabalık gruplarda zamandan tasarruf sağlayıp büyük çapta öğrenmenin sağlandığı sistematik bir yapı gözlenir. Öğretmen merkezli olan bu modelde öğrencinin etkin katılımı temel nokta olduğu için öğretmenin sınıf yönetim becerilerine sahip olması ve dersin içeriğine hakim olması çok önemlidir. Özellikle psikomotor öğrenme alanına hitap eden bu modelde; komut ve anlatım yöntemi ile soru-cevap ve gösteri tekniği kullanılmaktadır (Altay, 2017).

2.1.5.2. Bireyselleştirilmiş öğretim modeli. Bireyselleştirilmiş öğretim yaklaşımı; yapılan araştırmalar sonucunda kalabalık öğrenme ortamlarının bireylerin ilgi ve yeteneklerindeki farklılıklarından dolayı gelişim seviyelerine uygun olmadığı için geliştirilen, öğretimin bireyselleştirilmesi yoluyla öğrencilerin kendilerini bağımsız olarak yetiştirebilecekleri ortam sunan bir modeldir (Özdaş, 2003). “Mümkün olduğu kadar hızlı veya ihtiyaç duyulduğu kadar yavaş” ilkesiyle öğrencilerin kendi hızlarında ilerlemesine imkan tanıyan eşsiz bir modeldir. Öğretmenin belirlediği öğrenme görevlerinin temelini oluşturduğu bu yaklaşımda; öğrencilerin derslerde üst düzey sorumluluk almaları çok önemlidir. Öğrenme görevleri hazırlanırken öğrencinin hazırbulunuşluk düzeylerinin dikkate alınması gerekir. Yönetimsel olarak harcanan zamanın kısa olması ve öğrencilerden görevleriyle ilgili gelen soruların az olması; modelin gidişatının doğruluğu ile ilgili bilgi sağlar (Güneş, 2017).

2.1.5.3. İşbirlikli öğretim modeli. İşbirlikli öğretim yaklaşımı; “birimiz hepimiz, hepimiz birimiz için” sloganına sahip, köylerde uygulanan imece usulünden esinlenilen, geleneksel sınıflardan farklı olarak grup üyesi olan öğrencinin hem kendinden hem de arkadaşlarından sorumlu olduğu bir modeldir. Bu sorumluluk etkinlik boyunca devam eder ve öğrenci sorumlu olduğu grup üyelerinin gelişmesi için çaba gösterir. Bu durumda takımın kazanımı, takım üyelerinin kazanımlarının

toplamından fazla olduğu söylenebilir (Açıkgöz, 2002). Öğretmenin sadece yol gösterici olduğu, öğrencinin ise aktif olarak yer aldığı (Karaca, 2005) bu yaklaşımda, öğretmenin ayırmış olduğu ikili gruplarda, öğrencinin biri uygulayıcı rolündeyken diğeri gözlemcidir. Uygulayıcı, kazanması hedeflenen beceriyi çalışırken gözlemci dönütler verir ve takım arkadaşını cesaretlendirir. Uygulayıcı öğrenci yeterli tekrarı yaptığı zaman gözlemci öğrenciyle rolünü değiştirir. Hedeflenen beceri kazanılana kadar bu uygulama devam eder (Temel, 2017). Modelde öğrenci-öğretmen etkileşiminden çok öğrenci-öğrenci etkileşimi olduğu ve akran iletişimi sağladığı için öğrenmenin üst düzeyde gerçekleşmesi beklenir (Yaşar, 1993). İşbirlikli öğrenme yaklaşımıyla ilgili yapılan çalışma sayılarının çokluğu modelin tercih edilen bir model olduğunu gösterirken (Açıkgöz, 2002), öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor öğrenmelerinin model sayesinde arttığını ortaya koyan çalışma sonuçları elde edilmiştir (Temel, 2017).

2.1.5.4. Akran öğretim modeli. Akran öğretim yaklaşımı; farklı çalışmalarda farklı isimlerle karşımıza çıkan ancak hepsinin amacına bakıldığında, akran rehberliğinde uygulanan eğitim-öğretim süreçlerine dayanan bir modeldir (Ünver ve Albayrak, 2013).

Bu yaklaşım; öğrencinin sosyalleşmesine katkı sağlarken, etkili bir öğrenme-öğretme ortamı oluşturur. Öğrenme-öğretme süreçlerinde öğreten ve öğrenen öğrenciler, akranlarıyla beraber bulundukları görev ortamları sayesinde etkileşimi arttırdığı için sosyal ilişkileri olumlu yönde etkilenir. Öğretmenin yetiştirdiği öğreten öğrenci, öğrenen öğrencilere; görevi açıklar, etkinliği yaptırır, akranlarını gözlemler ve dönüt verir. Bu şekilde bilişsel, duyuşsal ve psikomotor öğrenmeler gerçekleşmiş olur (Mirzeoğlu, 2017).

2.1.5.5. Araştırma öğretim modeli. Araştırma öğretim yaklaşımı; dolaylı öğrenme, problem çözme, keşifle öğrenme, yönlendirilmiş buluş gibi çeşitli yöntemlerle uzun yıllardır beden eğitimi derslerinde uygulanan bir modeldir (Mosston & Ashworth, 2008). Birçok yaklaşım ve yöntemin ortak özelliklerini barındıran (Akpullukçu ve Günay, 2011) araştırmaya dayalı öğretim modeli, öğrenme-öğretme süreçlerinde çok etkili bir yol olarak kullanılabilir. Uygulama süreci; sorgulama, var

olan bilgiyi açığa çıkarma, tahminde bulunma, uygulamayı planlama ve yapma, yorum yapma ve sonuçları sunma döngüsünden oluşur. Bu model öğrencilerin etkinlik sırasında düşünmelerini sağlamak için uygulanır. Araştırma öğretim modeli diğer modellerden, planlı sorulardan oluşması ve sık tekrar uygulamasıyla ayrılır. Öğrenmenin gerçekleşmesi için sorular sorulması bu modelin vazgeçilmez bileşenidir. Geçmişte öğreten merkezli başlayıp, günümüze öğrenci merkezli bir yaklaşım olarak ulaşan bu model ile bilişsel, duyuşsal ve psikomotor öğrenmeler etkili bir şekilde sağlanabilir (Bulca, 2017).

2.1.5.6. Taktiksel oyun modeli. Taktiksel oyun yaklaşımı; temelinde oyun oynama olan, yapılandırmacı yaklaşımın birçok özelliğini taşıyan, öğrenci merkezli bir modeldir. Bu modelde; öğrenenler bir önceki öğrendikleri bilgilerin üzerine yeni bilgileri eklerken, becerileri hatırlamak yerine anlamlandırır. Uyarlanmış oyunlarla taktiksel problem oluşturulup, oluşturulan bu problemin çözümünü motor performanstan önce bilişsel öğrenmeyle sağlaması, yapılandırmacılığı temel aldığı için en önemli göstergelerinden biridir. Taktiksel oyun modelinde oyun ile başlanan derste, öğrencilerin taktiksel farkındalığını arttırmak amacıyla beceri çalışması ile devam eden eğitim, yeni bir oyunda öğrenilen taktik ve becerilerin uygulanması ile sona erer (Alagül ve Gürsel, 2017). Sürecin sistematik hali; oyun kategorisi (hedef, alan ve vuruş, file ve duvar ya da mücadele), oyun odağı (oyun sınıflandırılmasından ortak bir örnek ya da tek bir oyuna odaklanma), taktiksel problemler ve taktiksel karmaşıklık seviyeleri (sayı yapma, sayı olmasını engelleme ve oyunun tekrar başlaması), oyun ve oyun formu (uyarlama ya da kuralları abartarak değiştirme), soru sorma (ne yaparsın? Nasıl yaparsın? Hangisini seçersin?), problem çözme becerileri (psikomotor alan; hedef ile alan ve vuruş, bilişsel alan; taktiksel farkındalık ve oyun bilgisi, ve duyuşsal alan; oyuna değer verme ve sportif vatandaşlık) şeklindedir (Mitchell, Oslin & Griffin, 2013). Taktiksel oyun modeli sadece beden eğitimi ve spor dersi için geliştirilen modellerden biridir.

2.1.5.7. Spor eğitim modeli. Spor eğitim yaklaşımı; 1990 yıllarında Darly Siedentop tarafından geliştirilen ve ülkemizde 2006 yılında öğretim programlarına dahil edilip, 2013 yılından itibaren uygulanan (MEB, 2013), daha aktif ve sağlıklı

olmayı yaşam boyu alışkanlık haline getirmelerine yardım eden bu yaklaşım, gerçek yaşam tecrübelerini eğlence yoluyla sağlayan bir modeldir. Bu model; ders dışı fiziksel aktivite sırasında öğrencilerin etkin katılımlarından ve yüksek motivasyonlarından esinlenerek oluşturulmuştur. Bireysel sorumluluk ve takım üyesi olma ruhunu aşıl原因an bu model sayesinde öğrenciler bireysel kontrol, koordine ve yönetimle oyun oynamayı öğrenir (Siedentop, 1994). Bununla birlikte, centilmen bir oyun sergilemenin ve kurallara uymanın haricinde takım arkadaşına ve rakibe saygı duyma, şartlar değişse bile doğru tutum ve davranış sergileme, kazansa da kaybetse de rakibi takdir etme ve sorumluluklarının farkında olma gibi anlayışları barındıran adil oyun (fair play) bilincini öğrencilere aşıl原因amak modelin ana hedeflerinden biridir (Siedentop, Hastie & Van Der Mars, 2004).

Bir diğer ana hedefi; becerili, bilgili ve istekli spor insanları yetiştirmek olan bu modelde, hedefe ulaşmak için öğrencilere aktif olacakları çeşitli roller verilmektedir. Öğrencilerin sahip oldukları bu roller sayesinde, beden eğitiminde edindikleri olumlu deneyimleri okul dışına taşımaları ve okul dışı etkinliklere gönüllü olarak katılmaları beklenmektedir. Bu hedeflerin gerçekleşebilmesi için spor eğitim modelinde bulunan; sezonlar, takım üyeliği, resmi müsabakalar, sonuç etkinliği, kayıt tutma ve festival (spor şöleni) olmak üzere 6 temel özelliğin sağlanması gerekir (Hünük ve Saraç-Oğuzhan, 2017; Siedentop vd., 2004).

Bu özelliklerin sağlanabilmesi için, sezonlar; bir spor branşının incelikleriyle öğrenilebilmesi için harcanan süredir ve minimum 10 hafta olmalıdır. Takım üyeliği; belirlenen sezon sırasında sadece bir takıma üye olan öğrenciler, başta o takımın oyuncusu olmayla birlikte her bir öğrencinin hakem, takım kaptanı, antrenör, yönetici, istatistikçi, basın vb. çeşitli rollerle sezon boyunca takım arkadaşlarıyla ortak hedefler için işbirliği içinde çalışması beklenir. Bu süreç özellikle duyuşsal öğrenme alanındaki kazanımlar için destekleyici konumdadır. Resmi müsabakalar; hazırlık antrenmanlarının ardından lig usulüne göre düzenlenen ikili mücadele ya da turnuvadan oluşabilir. Resmi müsabakalar sezon başında planlanır ve bu süreçte karar vericiler olan öğrenciler seçili branşın kurallarında değişiklik yapabilirler. Sonuç etkinliği; resmi müsabakaların ardından final havasında düzenlenir ve takım üyeleri sezon boyunca öğrenip uyguladıkları becerileri üst düzey performansla sergilemeye çalışır. Özetle sezonda uygulanan çalışmaların takdir edileceği bir şölen şeklinde

olmalıdır. Kayıt tutma; her takımda istatistikçi rolündeki öğrenciler, takımların, müsabaka sonuçlarının ve oyuncu performanslarının (en çok sayı yapan oyuncu, en çok fair-play davranış sergileyen oyuncu vb.) kaydını tutar ve sonuçları paylaşması için basın rolünde olan arkadaşıyla paylaşır. Festival; spor eğitim sezonu sonunda spor şöleni havasında düzenlenir. Bu havayı yaratmak için, takımların isim bulması, oyuncuların fotoğraflarının çekilmesi, başarıların duyurulması, sahaları süslemek ve renklendirmek önemlidir (Siedentop vd., 2004).

Yeni ve yaratıcı bir yaklaşım olarak öğretim programlarında kendine yer bulan spor eğitim modeli; bilişsel ve psikomotor öğrenme alanlarına katkı sağlamasının yanı sıra özellikle sosyal ve duyuşsal alanda yüksek düzeyde gelişim sağlamaktadır (Hünük ve Saraç-Oğuzhan, 2017). Hem yukarıda belirtilen özelliklerinden hem de sadece beden eğitimi ve spor dersi için geliştirilen bir model olmasından dolayı, yapılan bu tez çalışmasında spor eğitim modeli seçilmiş ve uygulanmıştır.

2.1.5.8. Bireysel ve sosyal sorumluluk modeli. Bireysel ve sosyal sorumluluk yaklaşımı 1970 yıllarında Don Hellison tarafından geliştirilen; öğretimi hümanistik bir yaklaşımla yeniden kavramsallaştıran, özellikle yenilenen beden eğitimi öğretim programlarındaki (MEB, 2009; MEB, 2013; MEB, 2017); dayanışma, hoşgörü, sevgi, saygı, kişisel ve toplumsal değerlere önem verme, sorumluluk ve centilmenlik gibi değerlerin kazandırılması ve yaşam boyu bu kazanımları kullanılmasını sağlamak için programlara dahil edilen bir modeldir (Keske-Aksoy ve Gürsel, 2017). Bu model; başlangıçta ortaöğretim kurumlarındaki öğrencilerin isteksiz ve saldırgan davranışlarına çözüm üretmek ve onların karakter gelişimlerine olumlu bir katkı sağlamak amacı ile oluşturulmuştur. Kişisel ve sosyal sorunlara çözüm üretmek amacıyla geliştirilen bu model sayesinde; öğrencilerden hem kendi gelişimlerini daha iyiye taşıması hem de başkalarının iyi olmasına katkı sağlayacak sorumluluk alması beklenir. Hellison, “Bir öğrenci sosyal sorumluluk almaya neden ihtiyaç duyar?, Öğrenci sorumluluk almaya nasıl yönelir?” gibi sorulara cevap ararken; öğrencilerin hayatlarında bazı değerleri edindiklerini, değiştirdiklerini ya da reddettiklerini keşfetmiştir ve buradan yola çıkarak hem bireysel hem de sosyal sorumlu olmaya önem vermiştir. Ders süresince ahlaki özelliklerin gelişimine odaklanan Hellison, bireysel olarak iyi olmakla beraber olumlu sosyal etkileşime de önem vermiştir.

Model, başkalarının hak ve duygularına saygı; çaba ve işbirliği; öz-yönetim; başkalarına yardım ve liderlik; beden eğitimi dışındaki hayata transfer olmak üzere 5 sorumluluk seviyesinden oluşur (Hellison, 1973, 1995, 2003, 2011; Hellison & Martinek, 2006; Hellison & Walsh, 2002).

Seviye 1: Başkalarının hak ve duygularına saygı; öz-kontrol (sözlü ve fiziksel davranış), sorunlara barışçıl yolla çözüm ve herkesin katılma hakkı olmak üzere 3 alt bileşenden oluşan birinci sorumluluk seviyesinde (Hellison, 2011), birey tutum ve davranışlarını kontrol etmesi gerekirken, denetim olmaksızın öfkesini ve ağzını da kontrol etmelidir. Ayrıca tüm katılımcılar ayrım gözetmeksizin oyunu hak eder. Seviye 2: Çaba ve işbirliği; çabanın keşfi, yeni şeyler denemeye istekli olma ve kişisel başarıyı tanımlamaya başlaması olmak üzere 3 alt bileşenden oluşan ikinci sorumluluk seviyesinde (Hellison, 2011), öğrenciler öğrenmek için etkinliklere tamamen katılırken başkalarının fırsatları için de saygı gösterirler. Bu seviyenin amacı; öğrencilere küçük sorumluluklar vererek içsel motivasyon için sorumluluk almalarına yardım etmektir (Watson & Clocksin, 2013). Seviye 3: Öz-yönetim; yetenek, ilgi ve ihtiyaçların farklılığına yansıyan seçimlerden oluşan üçüncü sorumluluk seviyesinde (Hellison, 2011), öğrenciler akranlarına saygı gösterir ve farklı görevler için sorumluluk almaya isteklidir. Sürekli denetim olmadan çalışabildikleri bu seviyede öğrenciler; kendi fiziksel etkinlikleri için plan yapmaya, uygulamaya ve değerlendirmeye başlar. Görevde bağımlı durumdan bağımsız duruma geçen öğrenciler için öğretmen “sahnedeki bilgin” rolünden “kenardaki rehber” rolüne geçer (Watson & Clocksin, 2013). Seviye 4: Başkalarına yardım ve liderlik; bireyler arası ilişkiler, başkaları için duyarlılık ve hassasiyet gösterme, ödül beklemeksizin topluma katkı sağlama, başkalarının ne hissettiğini anlama ve empati kurmayı sağlayan dördüncü sorumluluk seviyesinde (Hellison, 2003, s. 40), “akranlarına yardım etmek için istekli olma” tutumu merkez noktadır (Watson & Clocksin, 2013). Seviye 5: Beden eğitimi dışındaki hayata transfer; diğer dört seviyenin program dışında da uygulanmasını içeren beşinci sorumluluk seviyesinde öğrencilerden, kazandıkları özellikleri oyun alanları, ev, sokak gibi yaşamlarının farklı ortamlarına aktarması beklenir (Hellison, 2003, s. 34). Bu bileşenler sağlanmıyorsa seviye 0 ya da sorumsuz olarak kabul edilen öğrenciler; başkalarının öğrenme fırsatını engelleyen, sözlü ya da fiziksel istismar yapan, bahane üreten, başkalarını ayıplayan, ne yaparsa yapsın

kendisini başarısız hisseden, bireysel sorumluluklarını kabul etmeyen bireyler olarak adlandırılır (Watson & Clocksin, 2013, s. 5).

“Model var olan bir problemin çözümüne yönelik mi bana yardım edecek?”, “Model var olan bir durumu iyileştirmemi mi sağlayacak?” soruları cevaplanarak, ne amaçla uygulandığının net bir şekilde belirlenmesiyle uygulama aşamasına geçilen bu modelde sırasıyla; içerik seçimi, hedeflenen kazanımların belirlenmesi, ders odağı (danışma saati, farkındalık konuşmaları, fiziksel etkinlik, grup toplantısı, yansıma zamanı), kullanılabilecek stratejiler (akordion prensibi, spor mahkemesi, otoriteyi kolaylaştırma stratejileri, yardım ve lider özellikleri, toplumsal gönüllülük projeleri vb.), fiziksel etkinlik ile sorumluluk öğretimini bütünleştirme ve son olarak değerlendirme adımları izlenmelidir (Keske-Aksoy ve Gürsel, 2017).

Değerlerin kazandırılmasında öğretmenlerin tercih edebileceği en önemli modellerden biri olan bireysel ve sosyal sorumluluk modeli (Keske-Aksoy ve Gürsel, 2017), 5 sorumluluk seviyesi ve birçok alt bileşeniyle uygulama sürecinde, öğretmen merkezli öğretim yapısından öğrenci merkezli öğretim yapısına kademeli bir şekilde geçiş sağlamaktadır. Hem yukarıda belirtilen özelliklerinden hem de sadece beden eğitimi ve spor dersi için geliştirilen bir model olmasından dolayı, yapılan bu tez çalışmasında bireysel ve sosyal sorumluluk modeli seçilmiş ve uygulanmıştır.

2.2. İlgili Araştırmalar

Aköz (2018), beden eğitimi ve spor derslerinde verilen değerler eğitiminin öğrencilerin olumlu sosyal davranış düzeylerine etkisini incelediği araştırmasını, özel bir ortaokulun 7. sınıf öğrencilerinden seçilmiş 20 kişilik öğrenci grubu ile yürütmüştür. 10 hafta süren çalışmanın verileri Carlo ve Randall (2003) tarafından geliştirilen Olumlu Sosyal Davranış Eğilimi Ölçeği ile toplanmıştır. Araştırma bulgularına göre, beden eğitimi ve spor derslerinde verilen değerler eğitimi öncesi ve sonrası öğrencilerin olumlu sosyal davranış düzeyleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuş ve alt boyutlar için değerler eğitimi dersinin öğrencilerin olumlu sosyal davranış düzeyleri üzerinde bir etkisi olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu ifadeler dışında özgeci ve gizli alt boyutları için değerler eğitiminin öğrenciler üzerinde olumlu etkisi olmadığı saptanmıştır.

“Yenilenen ortaöğretim beden eğitimi ve spor dersi öğretim programlarının değerler eğitimi bağlamınca incelenmesi” isimli çalışmasında Sarıca (2018), doküman incelemesi kullanarak 9, 10, 11 ve 12. sınıflar beden eğitimi ve spor dersi öğretim programlarını incelemiş, öğretim programlarının tamamında “adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik ve yardımseverlik” değerlerinin ortak olduğunu tespit etmiştir. Araştırmanın bulgularında, bu değerler ve bunlarla ilişkili alt değerler, tutum ve davranışların sınıf, öğrenme alanı, alt öğrenme alanı içerisindeki dağılımları sunulmuş ve kazanımlar bu değerler açısından detaylı bir şekilde incelenmiştir. Öğretim programında her bir sınıf düzeyi için bu değerlere yer verilmeye çalışıldığı saptanmıştır. Ancak öğretim programlarında, değerlerin nasıl kazandırılacağı ile ilgili kılavuza yer verilmemiştir. Sonuç olarak; öğretim programlarında yer alan değerlerin artırılması, çeşitlendirilmesi ve bu değerlerin nasıl kazandırılacağı ile ilgili bilgilerin de programa eklenmesi önerilmektedir.

Bilgin (2017), spor eğitim modeli ve doğrudan öğretim modeli ile yapılan beden eğitimi derslerinin öğrencilerin derse olan tutumları üzerine etkisini incelediği çalışmasını, 29 kişiden oluşan 6. ve 7. sınıf öğrencilerinin tamamı ile yürütmüştür. 12 hafta süren ve kontrol ve deney grubu bulunan çalışmanın verileri, Ryan (1982) tarafından geliştirilen ve Çalışkur (2013) tarafından Türkçeye uyarlanan içsel güdülenme envanteri ve araştırmacı tarafından hazırlanan araştırma soruları ile toplanmıştır. Araştırma bulgularına göre, öğrencilerin ilgi duyma/hoşlanma, algılanan yeterlilik, değer/fayda, çaba/önem ve iş algısı boyutlarında anlamlı farklılıklar tespit edilmiş, algılanan seçme hakkı ve baskı/gerilim boyutlarında ise anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir. Sonuç olarak; spor eğitim modeli ile işlenen beden eğitimi ve spor dersleri öğrencilerin derse olan ilgisini arttırmıştır. Modelde üstlenilen farklı roller sayesinde öğrencilerde farklı boyutlarda olumlu gelişme sağlandığı tespit edilmiştir.

Filiz (2016), bireysel ve sosyal sorumluluk modelinin sorumluluk davranışlarının kazandırılmasında kullanılmasını incelediği çalışmasını, TVF spor lisesi 10. sınıf öğrencilerinden 55 öğrenci ile yürütmüştür. Kontrol grubu için mevcut öğretim programıyla ilerlenen çalışmada deney grubu için 32 saatlik bireysel ve sosyal sorumluluk modeli uygulanmış ve veriler, bireysel ve sosyal sorumluluk davranışları ölçeği, bireysel ve sosyal sorumluluk ölçeği, yarı-yapılandırılmış bireysel ve odak

grup öğrenci görüşmeleri, yansıtma zamanı değerlendirme formu, yansıtıcı günlük değerlendirme formu, sorumluluğa dayalı öğretme stratejileri formu, yarı-yapılandırılmış veli görüşmesi ve öğrenci davranışı değerlendirme rubriği ile toplanmıştır. Araştırma bulgularına göre, deney ve kontrol gruplarının toplam puanları arasında anlamlı farklar olduğu, deney grubu öğrencilerinin toplam puanlarında anlamlı bir şekilde artış olduğu, kontrol grubu öğrencilerinin toplam puanlarında ise düşüş olduğu tespit edilmiştir. Sorumluluk davranışlarının kazanımının tespit edildiği bulgulara ek olarak deney grubundaki öğrencilerin tümünün sorumluluk davranışlarını sergilediği ve spor salonu dışına aktardığı saptanmıştır. Ayrıca sorumluluk davranışında veli işbirliğinin olumlu yönde katkıları olduğu gözlenmiştir. Sonuç olarak sorumluluk davranışlarının kazandırılmasında 32 saatlik bireysel ve sosyal sorumluluk modelinin etkili olduğu tespit edilmiştir.

Keske-Aksoy (2015), beden eğitimi dersinde bireysel ve sosyal sorumluluk modeli uygulamasını bir eylem araştırması şeklinde incelediği çalışmasını, 30 kişiden oluşan 9. sınıf öğrencilerinin tamamı ile yürütmüştür. 8 hafta süren çalışmanın verileri, araştırmacı ve öğrenci günlükleri, etkinlik yansımaları, yarı yapılandırılmış bireysel görüşmeler, video kayıtları, problem tarama anketi ve sorumluluk temelli eğitim değerlendirme aracı ile toplanmıştır. Eğitim aracı olarak adil oyunun sorumluluğunu oyuncuya yükleyip sportmenlik ruhuna dayandığı için Frizbi etkinliği seçilmiştir. Araştırma bulgularına göre, öğrencilerin bireysel ve sosyal sorumluluk modelinin tüm seviyelerinde olumlu davranış değişiklikleri tespit edilmiştir. Öğrencilerin model uygulaması sonunda öğrendiklerini ders dışına ya da okul dışına transfer ettikleri saptanmıştır. Uygulama sonunda bireysel ve sosyal sorumluluk modelinin hürmanistik prensiplerinin tümünün gerçekleştiği gözlenmiştir. Ayrıca öğrencilerin seçili fair play davranışlarında ise model uygulama süreci sonunda olumlu gelişmeler sağlanmıştır. Özetle, model ile işlenen dersler sonucunda öğrenciler bireysel ve sosyal sorumluluklarını öğrenirken diğer yandan bunu müsabakalarda fair play davranışları olarak sergilemişlerdir.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde araştırma modeli, çalışma grubu, veri toplama aracı, verilerin toplanması ve verilerin analizi alt bölümleri ile ilgili bilgiler yer almaktadır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Ortaokul öğretim programlarında yer alan değerler eğitiminin kazanım aşamasında; belirlenen değerlerin, beden eğitimi ve spor dersi öğretim modellerinden seçili olan modellerle ve uzman görüşü alınarak hazırlanan uyarlanmış etkinliklerle ders işlenip değer kazanımlarının sağlanmasıyla birlikte duyuşsal ve bilişsel alan karşılaştırmalarının iki deney grubu arasında yapılmasını amaçlayan bu araştırmada, değişkenler arasında neden sonuç ilişkilerinin araştırıldığı, sonuçların nicel olarak alınıp somut olarak aktarılabilirdiği deneysel araştırma modeli kullanılmıştır (Tanrıöğen, 2011). Deneysel araştırma modelinin uygulandığı bu çalışmada, iki veya daha fazla grubu karşılaştırmayı amaçlayan gruplar-arası desen kullanılmıştır (Keppel & Wickens, 2003; Rosenthal & Rosnow, 1991). Ayrıca bu araştırmada, gruplar-arası desenin farklı bir türü olan iki veya daha fazla deney değişkeninin kullanıldığı faktöryel desenli deney tercih edilmiş ve iki deney grubu ile çalışma yürütülmüştür (Vogt & Jhonson, 2011). Yaygın olarak kullanılan bu davranışçı araştırma deseni, her uygulamanın etkisini ayrı olarak incelediği ve ayrıca değişkenlerin birlikte kullanıldıklarıındaki etkilerini araştırdığı için çok boyutlu ve açıklayıcı bir görüş ortaya koymayı sağlar (Bursal, 2016).

3.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, 2021-2022 eğitim öğretim yılı güz döneminde, Burdur il merkezinde bulunan Mehmetçik Ortaokulunda öğrenim gören 6. sınıf şube öğrencileri oluşturmaktadır. Çalışma grubu; A şubesinde 22, B şubesinde 24 olmak üzere toplam 46 öğrenciden oluşmuştur.

Tablo 2.

Örneklem Grubunun Özellikleri

Değişken	N	%
SEM Grubu	22	47,82
BSSM Grubu	24	52,17
Toplam	46	100

Tablo 2’de görüldüğü gibi örneklem grubunu oluşturan toplam 46 öğrencinin model değişkeni dağılımları; A şubesi 22 (%47,82) öğrenci ile SEM grubu, B şubesi 24 (%52,17) öğrenci ile BSSM grubu şeklindedir. Çalışma, kontrol grupsuz iki deney grubu ile yapılmıştır. Şubelerde bulunan öğrenci sayılarının neredeyse eşit olduğu görülmektedir.

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmanın değerler eğitimi ile ilgili veriler, Umar ve Kanger (2018) tarafından geliştirilen “Evrensel Ahlaki Değerler Ölçeği (10-13 Yaş)” ile toplanmıştır. Duyuşsal alan karşılaştırması ile ilgili veriler ise, Karakılıç (2009) tarafından geliştirilen “Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum Ölçeği” ile toplanmıştır. Bilişsel alan karşılaştırması ile ilgili veriler, araştırmacı tarafından uzman görüşü alınarak hazırlanan bilişsel alan değerlendirme formu ile toplanmıştır. Kişisel bilgi formu, araştırmacı tarafından öğrencilerin bazı kişisel bilgilerini (cinsiyet, lisanslı sporcu olma durumu, anne-baba eğitim durumu vb.) belirlemek amacıyla hazırlanmıştır.

3.3.1. Evrensel ahlaki değerler ölçeği (10-13 yaş). “Evrensel Ahlaki Değerler Ölçeği (10-13 Yaş)”, Umar ve Kanger (2018) tarafından geliştirilmiştir. Tarama modeli kullanılan ölçeğin geliştirme sürecinde, toplam 328 öğrenciye ulaşılmıştır. Ölçeğin KMO değeri ve Bartlett testi sonuçları incelenmiş ve değerlerin istatistiksel olarak anlamlı olması nedeniyle (KMO: 0,932 $\chi^2=11924,522$; $sd=1128$, $p<.001$) veri setinin faktörleştirmeye uygun olduğuna karar verilmiştir.

Beşli Likert tipi ölçeğin seçenekleri ve puanlaması; Kesinlikle Katılmıyorum 1, Katılmıyorum 2, Kararsızım 3, Katılıyorum 4, Tamamen Katılıyorum 5 şeklindedir. Madde havuzu 48 maddeden oluşan ölçekte ters madde bulunmamakla birlikte ölçek puanlanırken her bir alt faktörden alınan yüksek puan bireyin ilgili alt faktörün değerlendirdiği davranışsal, duygusal ve bilişsel özelliklere sahip olduğunu göstermektedir. Ölçek ayrıca evrensel ahlaki değerler tutumlarına sahip olma puanı vermektedir. Ölçek puanlanırken alt boyutların ve toplam puanın ortalaması alınmaktadır. Ölçeğin yapı geçerliliği açımlayıcı faktör analizi ile belirlenmiştir. Yapı geçerliliği kuramsal açıklamalar doğrultusunda “bilişsel, duygusal ve davranışsal” olmak üzere üç faktörlü olarak analiz edilmiştir. Bu üç boyut toplam varyansın %53,733’ünü açıklamaktadır. Ölçekte geçerlik, bilişsel boyut için 0,80; duygusal boyut için 0,92; davranışsal boyut için 0,96; geneli içinse 0,97’lik Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı hesaplanmıştır. Ölçekte güvenirlik, bilişsel boyut için 0,81; duygusal boyut için 0,92; davranışsal boyut için 0,98; geneli içinse 0,93’lük Guttman Split-Half katsayısı hesaplanmıştır. Bu çalışmalar sonucunda Evrensel Ahlaki Değerler Ölçeğinin 10-13 yaş çocuklarının bazı evrensel ahlaki değerlerini bilişsel, duygusal ve davranışsal boyutta belirlemede kullanılabilecek geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu söylenebilir (Umar ve Kanger, 2018). Çalışma grubu için yapılan Cronbach Alfa iç tutarlılık güvenirlik katsayısı ölçeğin geneli için ,979; bilişsel boyut için ,867; duygusal boyut için ,926; davranışsal boyut içinse ,970 hesaplanmıştır.

3.3.2. Beden eğitimi dersine yönelik tutum ölçeği. “Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum Ölçeği”, Karakılıç (2009) tarafından geliştirilmiştir. Tarama modeli kullanılan ölçeğin geliştirme sürecinde toplam 787 öğrenciye ulaşılmıştır. Beşli Likert tipi ölçeğin seçenekleri; tamamen katılıyorum, katılıyorum, kararsızım, katılmıyorum ve hiç katılmıyorum şeklindedir. 15 olumlu, 15 olumsuz olmak üzere toplam 30 tutum maddesinden oluşan ölçekten alınabilecek en düşük puan 30 en yüksek puan ise 150’dir. Ölçekte güvenirlik katsayısı 0,96’dır. Ölçekte geçerlik, 12-15 yaş öğrencilerine yönelik olarak geliştirildiği için ölçüte dayalı geçerlik ve yapı geçerliği yöntemleri ile hesaplanmıştır.

Aralarında benzerlik bulunan iki ayrı gruptan toplanan verilerle aşamalı tepki modeli uygulanmış ve bireylerin tutum puanları bu şekilde hesaplanmıştır. Hesaplanan her tutumun, aritmetik ortalamaları arasında anlamlı bir fark olup olmadığı “t” istatistiği ile belirlenmiştir. 279 serbestlik derecesi ve 0,01 manidarlık düzeyinde t değeri ($t=5,083$; $p<.001$) anlamlı bulunmuştur (Karakılıç, 2009). Çalışma grubu için yapılan Cronbach Alfa iç tutarlılık güvenirlik katsayısı ölçeğin geneli için ,962 hesaplanmıştır.

3.3.3. Bilişsel Alan Değerlendirme Formu. Bilişsel alan değerlendirme formu, araştırmacı tarafından uzman görüş alınarak hazırlanıp, 12 haftalık derslerin sonunda her iki deney grubuna (A şubesi, SEM ve B şubesi, BSSM) uygulanmıştır. Değerlendirme formu; 3 adet çoktan seçmeli, 2 adet boşluk doldurma ve 5 adet doğru-yanlış olmak üzere toplam 10 sorudan oluşmaktadır. Formdaki her soru 10 puan değerindedir ve formdan alınabilecek en yüksek puan 100’dür. Uygulanan sınav her iki modelin ana teması seçilen voleybol branşı ile ilgili; oyun kuralları ve pas çeşitleri gibi temel konuları kapsamıştır.

3.4. Veri Toplama Süreci

Araştırmanın çalışma grubu ile veri toplama sürecinde 12 hafta boyunca uzman görüşü alınarak hazırlanan uyarlanmış etkinliklerle beden eğitimi dersi işlenmiştir. Beden eğitimi derslerinin ana teması olarak; uyarlanmış etkinliklere uygun oyun disiplinlerini barındırması, oyun döngüsünün süre ile kısıtlı olmaması, çalışmanın uygulandığı dönemde Türkiye kadın milli voleybol takımının başarılarıyla gündemde olması ve

temel beceriler için basamaklı eğitim varyasyonlarının çok ve çeşitli olması ile özellikle takım sporu olmasından kaynaklı özelliklerinden dolayı voleybol branşı seçilmiştir. Bu süreçte günlük ders planları; bir şubeye SEM diğer şubeye BSSM olacak şekilde hazırlanmış ve çalışma iki deney grubu ile uygulanmıştır. 12 haftalık sürecin başlangıcında her iki şubeye de “Evrensel Ahlaki Değerler Ölçeği (10-13 Yaş)” ile “Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum Ölçeği” ön-testleri ve kişisel bilgi formu uygulanıp, 12 hafta ders işlenmiş ve bu sürecin sonunda ölçekler son-test çalışması olarak tekrar uygulanmıştır. Son olarak ön-test, son-test çalışması yapılan bu araştırma, her iki şubeye de işlenen derslerin bilişsel alan kazanımlarını ölçmek için uygulanan bilişsel alan değerlendirme formu sorularıyla sonlandırılmıştır. SEM ve BSSM uyarlamaları EK 7 ve 8’de verilmiştir.

3.5. Verilerin Analizi

Verilerin çözümlenmesinde tanımlayıcı istatistiksel analizler, grupların uygulama öncesi ve sonrasındaki değer kazanımları ile duyuşsal ve bilişsel alan becerileri arasındaki farkın anlamlılığı için ise verilerin normal dağılıma sahip olmamasından dolayı “Mann Whitney U” testi kullanılmıştır. Uygulama öncesi ve sonrasındaki değer kazanımları ile duyuşsal ve bilişsel alan becerileri ile ilgili veriler için ise grup içi karşılaştırma yapıldığından dolayı “Wilcoxon Signed Ranks” testi kullanılmıştır. Yapılan analizlerde anlamlılık düzeyi 0.05 olarak kabul edilmiştir.

Tablo 3.

Normal Dağılım Testi

Değişkenler	Model	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
		Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
Değer Algısı Ön Test	SEM	,259	22	,001	,773	22	,000
	BSSM	,202	24	,013	,809	24	,000
Değer Algısı Son Test	SEM	,140	22	,200*	,924	22	,093
	BSSM	,101	24	,200*	,953	24	,319
Duyuşsal Alan Ön Test	SEM	,167	22	,112	,838	22	,002
	BSSM	,196	24	,017	,775	24	,000
Duyuşsal Alan Son Test	SEM	,271	22	,000	,903	22	,034
	BSSM	,251	24	,000	,860	24	,003

Tablo 3'te görüldüğü gibi analizlerde temel olan, puanların normalden aşırı sapma göstermemesidir. Hesaplanan p değerinin .05'den küçük çıkması, puanların normal dağılımdan anlamlı bir sapma gösterdiği şeklinde yorumlanabilir (Büyüköztürk, 2005). Tabloda görüldüğü gibi p değeri .05'den küçük olduğundan araştırmanın verileri normal dağılım göstermemektedir.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde araştırma bulguları ve bulgulara dayalı olarak yapılan yorumlar yer almaktadır. Araştırmada elde edilen bulgular ve yorumlar, araştırmanın alt problemleri doğrultusunda sunulmuştur.

4.1. Öğrencilerin Değer Algıları Uygulanan Öğretim Modeli Değişkenine Göre Ön Test-Son Test Sonuçlarına Göre Farklılık Göstermekte Midir, Alt Problemine İlişkin Bulgular

Tablo 4.

Değer Algılarının SEM ve BSSM Grup Değişkenine Göre Ön-Test Mann-Whitney U Testi Sonuçları

Değişken	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	P
SEM Grubu	22	24,30	534,50	246,500	.700
BSSM Grubu	24	22,77	546,50		

$p > .05$

SEM grubu ve BSSM grubu öğrencilerinin evrensel değer puanlarının ön-test grup değişkenine göre Mann Whitney U testi sonuçları tablo 4'te verilmiştir. Elde edilen verilere göre, evrensel değer puanları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir ($U=246,500$, $p > .05$). Bu sonuca göre; her iki grubun da başlangıçta birbirine yakın evrensel değer puanlarına sahip olduğu söylenebilir.

Tablo 5.

Değer Algılarının SEM ve BSSM Grup Değişkenine Göre Son-Test Uygulama Sonrası Mann-Whitney U Testi Sonuçları

Değişken	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	P
SEM Grubu	22	29,14	641,00	140,00	.006*
BSSM Grubu	24	18,33	440,00		

*p<.05

SEM grubu ve BSSM grubu öğrencilerinin evrensel değer puanlarının son-test grup değişkenine göre Mann Whitney U testi sonuçları tablo 5’te verilmiştir. Elde edilen verilere göre, evrensel değer puanları arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir (U=140,00, p>.05). Sıra ortalamaları dikkate alındığında SEM grubunun evrensel değer puanları (s.o.=29,14) BSSM grubuna göre (s.o.=18,33) daha yüksektir. Bu sonuca göre; SEM ile yürütülen derslerin öğrencilerin evrensel değer algılarına daha fazla olumlu yönde katkı sağladığı söylenebilir.

4.2. Öğrencilerin Değer Algıları SEM ve BSSM Model Gruplarında Grup İçi Ön Test-Son Test Değişkenine Göre Farklılık Göstermekte Midir, Alt Problemine İlişkin Bulgular

Tablo 6.

Değer Algılarının SEM Grubunda Grup İçi Ön Test-Son Test Wilcoxon Signed Ranks Testi Sonuçları

Son Test-Ön Test	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	P
Negatif Sıra	7	8,07	56,60	2,27	.023*
Pozitif Sıra	15	13,10	196,50		
Eşit	0				

*p<.05

**Negatif sıralar temeline dayalı

Öğrencilerin deney öncesi ve sonrası değer algılarında anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğine ilişkin Wilcoxon Signed Ranks testi sonuçları tablo 6’da verilmiştir. Elde edilen verilere göre, araştırmaya katılan SEM grubu öğrencilerinin değer algıları testinden aldıkları deney öncesi ve sonrası puanları arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir ($Z=2,27$, $p<.05$). Fark puanlarının sıra ortalaması ve toplamı dikkate alındığında, gözlenen bu farkın pozitif sıralar, yani son test puanı lehine olduğu görülmektedir. Bu sonuçlara göre, düzenlenen 12 haftalık eğitim sürecinin SEM grubu öğrencilerinin değer algılarını geliştirmede önemli bir etkisi olduğu söylenebilir.

Tablo 7.

Değer Algılarının BSSM Grubunda Grup İçi Ön Test-Son Test Wilcoxon Signed Ranks Testi Sonuçları

Son Test-Ön Test	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	P
Negatif Sıra	11	11,91	131,00		
Pozitif Sıra	12	12,08	145,00	.213	.831
Eşit	1				

$p>.05$

*Negatif sıralar temeline dayalı

Öğrencilerin deney öncesi ve sonrası değer algılarında anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğine ilişkin Wilcoxon Signed Ranks testi sonuçları tablo 7’de verilmiştir. Elde edilen verilere göre, araştırmaya katılan BSSM grubu öğrencilerinin değer algıları testinden aldıkları deney öncesi ve sonrası puanları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir ($Z=.213$, $p>.05$). Bu sonuçlara göre, düzenlenen 12 haftalık eğitim sürecinin başlangıç ve bitiminde BSSM grubu öğrencilerinin birbirine yakın değer algı puanlarına sahip olduğu söylenebilir.

4.3. Öğrencilerin değer alt boyut algıları SEM ve BSSM model gruplarında grup içi ön test-son test değişkenine göre farklılık göstermekte midir, alt problemine ilişkin bulgular

Tablo 8.

Değer Alt Boyut Algıları 1. Alt Faktör Davranışsal Boyutun SEM Grubunda Grup İçi Ön Test-Son Test Wilcoxon Signed Ranks Testi Sonuçları

Son Test-Ön Test	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	P
Negatif Sıra	6	9,17	55,00	2,32	.020*
Pozitif Sıra	16	12,38	198,00		
Eşit	0				

*p<.05

**Negatif sıralar temeline dayalı

Öğrencilerin deney öncesi ve sonrası değer alt boyut algıları 1. alt faktör davranışsal boyutunda anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğine ilişkin Wilcoxon Signed Ranks testi sonuçları tablo 8’de verilmiştir. Elde edilen verilere göre, araştırmaya katılan SEM grubu öğrencilerinin değer alt boyut algıları 1. alt faktör davranışsal boyut testinden aldıkları deney öncesi ve sonrası puanları arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir ($Z=2,32$, $p<.05$). Fark puanlarının sıra ortalaması ve toplamı dikkate alındığında, gözlenen bu farkın pozitif sıralar, yani son test puanı lehine olduğu görülmektedir. Bu sonuçlara göre, düzenlenen 12 haftalık eğitim sürecinin SEM grubu öğrencilerinin değer alt boyut algıları 1. alt faktör davranışsal boyut algısını geliştirmede önemli bir etkisi olduğu söylenebilir.

Tablo 9.

Değer Alt Boyut Algıları 2. Alt Faktör Duygusal Boyutun SEM Grubunda Grup İçi Ön Test-Son Test Wilcoxon Signed Ranks Testi Sonuçları

Son Test-Ön Test	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	P
Negatif Sıra	4	8,25	33,00		
Pozitif Sıra	17	11,65	198,00	2,87	.004*
Eşit	1				

*p<.05

**Negatif sıralar temeline dayalı

Öğrencilerin deney öncesi ve sonrası değer alt boyut algıları 2. alt faktör duygusal boyutunda anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğine ilişkin Wilcoxon Signed Ranks testi sonuçları tablo 9'da verilmiştir. Elde edilen verilere göre, araştırmaya katılan SEM grubu öğrencilerinin değer alt boyut algıları 2. alt faktör duygusal boyut testinden aldıkları deney öncesi ve sonrası puanları arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir ($Z=2,87$, $p<.05$). Fark puanlarının sıra ortalaması ve toplamı dikkate alındığında, gözlenen bu farkın pozitif sıralar, yani son test puanı lehine olduğu görülmektedir. Bu sonuçlara göre, düzenlenen 12 haftalık eğitim sürecinin SEM grubu öğrencilerinin değer alt boyut algıları 2. alt faktör duygusal boyut algısını geliştirmede önemli bir etkisi olduğu söylenebilir.

Tablo 10.

Değer Alt Boyut Algıları 3. Alt Faktör Bilişsel Boyutun SEM Grubunda Grup İçi Ön Test-Son Test Wilcoxon Signed Ranks Testi Sonuçları

Son Test-Ön Test	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	P
Negatif Sıra	8	9,94	79,50		
Pozitif Sıra	12	10,88	130,50	.953	.340
Eşit	2				

p>.05

*Negatif sıralar temeline dayalı

Öğrencilerin deney öncesi ve sonrası değer alt boyut algıları 3. alt faktör bilişsel boyutunda anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğine ilişkin Wilcoxon Signed Ranks testi sonuçları tablo 10’da verilmiştir. Elde edilen verilere göre, araştırmaya katılan SEM grubu öğrencilerinin değer alt boyut algıları 3. alt faktör bilişsel boyut testinden aldıkları deney öncesi ve sonrası puanları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir ($Z=.953$, $p>.05$). Bu sonuçlara göre, düzenlenen 12 haftalık eğitim sürecinin başlangıç ve bitiminde SEM grubu öğrencilerinin değer alt boyut algıları 3. alt faktör bilişsel boyut algılarının birbirine yakın puanlara sahip olduğu söylenebilir.

Tablo 11.

Değer Alt Boyut Algıları 1. Alt Faktör Davranışsal Boyutun BSSM Grubunda Grup İçi Ön Test-Son Test Wilcoxon Signed Ranks Testi Sonuçları

Son Test-Ön Test	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	P
Negatif Sıra	11	11,23	123,50	.441	.659
Pozitif Sıra	12	12,71	152,50		
Eşit	1				

$p>.05$

*Negatif sıralar temeline dayalı

Öğrencilerin deney öncesi ve sonrası değer alt boyut algıları 1. alt faktör davranışsal boyutunda anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğine ilişkin Wilcoxon Signed Ranks testi sonuçları tablo 11’de verilmiştir. Elde edilen verilere göre, araştırmaya katılan BSSM grubu öğrencilerinin değer alt boyut algıları 1. alt faktör davranışsal boyut testinden aldıkları deney öncesi ve sonrası puanları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir ($Z=.441$, $p>.05$). Bu sonuçlara göre, düzenlenen 12 haftalık eğitim sürecinin başlangıç ve bitiminde BSSM grubu öğrencilerinin değer alt boyut algıları 1. alt faktör davranışsal boyut algılarının birbirine yakın puanlara sahip olduğu söylenebilir.

Tablo 12.

Değer Alt Boyut Algıları 2. Alt Faktör Duygusal Boyutun BSSM Grubunda Grup İçi Ön Test-Son Test Wilcoxon Signed Ranks Testi Sonuçları

Son Test-Ön Test	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	P
Negatif Sıra	13	11,35	147,50		
Pozitif Sıra	10	12,85	128,50	.289	.773
Eşit	1				

$p > .05$

*Negatif sıralar temeline dayalı

Öğrencilerin deney öncesi ve sonrası değer alt boyut algıları 2. alt faktör duygusal boyutunda anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğine ilişkin Wilcoxon Signed Ranks testi sonuçları tablo 12’de verilmiştir. Elde edilen verilere göre, araştırmaya katılan BSSM grubu öğrencilerinin değer alt boyut algıları 2. alt faktör duygusal boyut testinden aldıkları deney öncesi ve sonrası puanları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir ($Z = .289$, $p > .05$). Bu sonuçlara göre, düzenlenen 12 haftalık eğitim sürecinin başlangıç ve bitiminde BSSM grubu öğrencilerinin değer alt boyut algıları 2. alt faktör duygusal boyut algılarının birbirine yakın puanlara sahip olduğu söylenebilir.

Tablo 13.

Değer Alt Boyut Algıları 3. Alt Faktör Bilişsel Boyutun BSSM Grubunda Grup İçi Ön Test-Son Test Wilcoxon Signed Ranks Testi Sonuçları

Son Test-Ön Test	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	P
Negatif Sıra	11	10,77	118,50		
Pozitif Sıra	11	12,23	134,50	.260	.795
Eşit	2				

$p > .05$

*Negatif sıralar temeline dayalı

Öğrencilerin deney öncesi ve sonrası değer alt boyut algıları 3. alt faktör bilişsel boyutunda anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğine ilişkin Wilcoxon Signed Ranks testi sonuçları tablo 13'te verilmiştir. Elde edilen verilere göre, araştırmaya katılan BSSM grubu öğrencilerinin değer alt boyut algıları 3. alt faktör bilişsel boyut testinden aldıkları deney öncesi ve sonrası puanları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir ($Z=.260$, $p>.05$). Bu sonuçlara göre, düzenlenen 12 haftalık eğitim sürecinin başlangıç ve bitiminde BSSM grubu öğrencilerinin değer alt boyut algıları 3. alt faktör bilişsel boyut algılarının birbirine yakın puanlara sahip olduğu söylenebilir.

4.4. Öğrencilerin Duyuşsal Öğrenme Alan Düzeyleri Seçili Öğretim Modeli Değişkenine Göre Ön Test-Son Test Sonuçlarında Farklılık Göstermekte Midir, Alt Problemine İlişkin Bulgular

Tablo 14.

Duyuşsal Öğrenme Alan Düzeylerinin SEM ve BSSM Grup Değişkenine Göre Ön-Test Mann-Whitney U Testi Sonuçları

Değişken	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	P
SEM Grubu	22	24,52	539,50	241,500	.621
BSSM Grubu	24	22,56	541,50		

$p>.05$

SEM grubu ve BSSM grubu öğrencilerinin duyuşsal öğrenme alan düzeyi puanlarının ön-test grup değişkenine göre Mann Whitney U testi sonuçları tablo 14'te verilmiştir. Elde edilen verilere göre, duyuşsal öğrenme alan düzeyi puanları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir ($U=241,500$, $p>.05$). Bu sonuca göre; her iki grubun da başlangıçta birbirine yakın duyuşsal öğrenme alan düzey puanlarına sahip olduğu söylenebilir.

Tablo 15.

Duyuşsal Öğrenme Alan Düzeylerinin SEM ve BSSM Grup Değişkenine Göre Son-Test Mann-Whintey U Testi Sonuçları

Değişken	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	P
SEM Grubu	22	22,39	492,50	239,500	.585
BSSM Grubu	24	24,52	588,50		

$p > .05$

SEM grubu ve BSSM grubu öğrencilerinin duyuşsal öğrenme alan düzeyi puanlarının son-test grup değişkenine göre Mann Whitney U testi sonuçları tablo 15'te verilmiştir. Elde edilen verilere göre, duyuşsal öğrenme alan düzeyi puanları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir ($U=239,500$, $p > .05$). Bu sonuca göre; her iki grubun da uygulama sonunda birbirine yakın duyuşsal öğrenme alan düzey puanlarına sahip olduğu söylenebilir.

4.5. Öğrencilerin Duyuşsal Öğrenme Alan Düzeyleri SEM ve BSSM Model Gruplarında Grup İçi Ön Test-Son Test Değişkenine Göre Farklılık Göstermekte Midir, Alt Problemine İlişkin Bulgular

Tablo 16.

Duyuşsal Öğrenme Alan Düzeyleri SEM Grubunda Grup İçi Ön Test-Son Test Wilcoxon Signed Ranks Testi Sonuçları

Son Test-Ön Test	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	P
Negatif Sıra	4	9,75	39,00	2,84	.004*
Pozitif Sıra	18	11,89	214,00		
Eşit	0				

* $p < .05$

**Negatif sıralar temeline dayalı

Öğrencilerin deney öncesi ve sonrası duyuşsal öğrenme alan düzeylerinde anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğine ilişkin Wilcoxon Signed Ranks testi sonuçları tablo 16'da verilmiştir. Elde edilen verilere göre, araştırmaya katılan SEM grubu öğrencilerinin duyuşsal öğrenme alan testinden aldıkları deney öncesi ve sonrası puanları arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir ($Z=2,84$, $p<.05$). Fark puanlarının sıra ortalaması ve toplamı dikkate alındığında, gözlenen bu farkın pozitif sıralar, yani son test puanı lehine olduğu görülmektedir. Bu sonuçlara göre, düzenlenen 12 haftalık eğitim sürecinin SEM grubu öğrencilerinin duyuşsal öğrenme alan düzeylerini geliştirmede önemli bir etkisi olduğu söylenebilir.

Tablo 17.

Duyuşsal Öğrenme Alan Düzeyleri BSSM Grubunda Grup İçi Ön Test-Son Test Wilcoxon Signed Ranks Testi Sonuçları

Son Test-Ön Test	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	P
Negatif Sıra	5	6,60	33,00		
Pozitif Sıra	19	14,05	267,00	3,34	.001*
Eşit	0				

* $p<.05$

**Negatif sıralar temeline dayalı

Öğrencilerin deney öncesi ve sonrası duyuşsal öğrenme alan düzeylerinde anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğine ilişkin Wilcoxon Signed Ranks testi sonuçları tablo 17'de verilmiştir. Elde edilen verilere göre, araştırmaya katılan BSSM grubu öğrencilerinin duyuşsal öğrenme alan testinden aldıkları deney öncesi ve sonrası puanları arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir ($Z=3,34$, $p<.05$). Fark puanlarının sıra ortalaması ve toplamı dikkate alındığında, gözlenen bu farkın pozitif sıralar, yani son test puanı lehine olduğu görülmektedir. Bu sonuçlara göre, düzenlenen 12 haftalık eğitim sürecinin BSSM grubu öğrencilerinin duyuşsal öğrenme alan düzeylerini geliştirmede önemli bir etkisi olduğu söylenebilir.

4.6. Öğrencilerin Bilişsel Öğrenme Alan Düzeyleri Seçili Öğretim Modeli Değişkenine Göre Farklılık Göstermekte Midir, Alt Problemine İlişkin Bulgular

Tablo 18.

Bilişsel Öğrenme Alan Düzeylerinin SEM ve BSSM Grup Değişkenine Göre Mann-Whintey U Testi Sonuçları

Değişken	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	P
SEM Grubu	22	24,00	504,00	231,00	.619
BSSM Grubu	24	22,13	531,00		

$p > .05$

SEM grubu ve BSSM grubu öğrencilerinin bilişsel öğrenme alan düzeylerinin grup değişkenine göre Mann Whitney U testi sonuçları tablo 18’de verilmiştir. Elde edilen verilere göre, bilişsel öğrenme alan düzeylerinin puanları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir ($U=231,00$, $p > .05$). Bu sonuca göre; her iki grubun da uygulama sonunda birbirine yakın bilişsel öğrenme alan düzey puanlarına sahip olduğu söylenebilir.

BÖLÜM V

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmanın sonuçlarına ve bu sonuçlar doğrultusunda önerilere yer verilmiştir. Araştırmanın bulguları, alt problemler altında toplanarak değerlendirilmiştir.

5.1.Sonuç ve Tartışma

5.1.1. Öğrencilerin değer algıları uygulanan öğretim modeli değişkenine göre ön test-son test sonuçlarında farklılık göstermekte midir? Araştırma bulgularında; öğrencilerin değer algıları uygulanan öğretim modeli değişkenine göre SEM grubu ön test (s.o.=24,30) ve BSSM grubu ön test (s.o.=22,77) ölçek puanları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Öğretim modeli değişkenine göre anlamlı bir farklılığın olmaması, başlangıçta grupların birbirine yakın evrensel değer algı puanlarına sahip olduğunu göstermektedir. Ayrıca grupların homojen olarak dağıldığı da görülmektedir.

Deney ve kontrol gruplarının yer aldığı değer eğitimi konusunda yapılan benzer çalışmalar incelendiğinde; Tahiroğlu (2010), 7. sınıf öğrencilerin deney öncesi değer eğitimi yöntemlerine uygun geliştirilen çevre eğitimi etkinliğinin çevreye ilişkin tutumları; Dilmaç (2007), 9 ve 10. sınıf öğrencilerin deney öncesi insani değerlere ilişkin tutumları ve Dereli (2014), anaokulu öğrencilerinin deney öncesi değerler eğitimi programının çocukların sosyal gelişimine ilişkin sosyal beceri ve problem çözme becerileri ön test puanları arasında anlamlı bir farklılığın olmadığını tespit etmişlerdir.

Deneyssel çalışmalarda deney öncesi uygulanan ölçeklerde, karşılaştırma yapılan grupların ölçülen özelliklerinin benzer düzeylerde olması çalışmanın homojen gruplarda uygulandığını destekler niteliktedir. Bu araştırmanın bulguları incelendiğinde, uygulama yapılan grubun deney öncesinde benzer değer algı düzeylerine sahip olduğu görülmüştür.

Araştırmanın bir diğer sonucu olarak; öğrencilerin değer algıları uygulanan öğretim modeli değişkenine göre SEM grubu son test (s.o.=29,14) ve BSSM grubu son test (s.o.=18,33) değer ölçek puanları arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca sıra ortalamaları dikkate alındığında SEM grubunun uygulama sonrası evrensel değer puanları BSSM grubuna göre daha yüksek olduğu saptanmıştır. Bu sonuçlara göre SEM ile yürütülen derslerin öğrencilerin değer algılarına daha fazla olumlu yönde katkı sağladığı söylenebilir.

Literatür incelendiğinde Tahiroğlu (2010) yaptığı çalışmada, deney ve kontrol grubunda yer alan 7. sınıf öğrencilerin deney sonrası değer eğitimi yöntemlerine uygun geliştirilen çevre eğitimi etkinliğinin çevreye ilişkin tutumlarında son test puanları lehine anlamlı bir farklılık olduğunu tespit etmiştir. Bu sonuç, değer eğitiminde yeni yaklaşımlara uygun olarak geliştirilen eğitim etkinliğinin uygulandığı deney grubu ile müfredatın uygulandığı kontrol grubu öğrencilerinin tutumları arasında deney grubu lehine daha olumlu katkı sağladığını göstermektedir.

Dilmaç (2007) benzer şekilde yaptığı çalışmada, deney ve kontrol grubunda yer alan 9 ve 10. sınıf öğrencilerin deney sonrası insani değerlere ilişkin tutumlarında son test puanları lehine anlamlı bir farklılık olduğunu tespit etmiştir. Bu sonuç, değerler eğitim programının uygulandığı deney grubu ile kontrol grubu öğrencilerinin tutumları kıyaslandığında; uygulanan değerler eğitimi programının öğrencilerin değerlere ilişkin tutumlarını olumlu yönde etkilediğini göstermektedir.

Dereli (2014), deney ve kontrol grubunda yer alan anaokulu öğrencilerinin deney sonrası değerler eğitimi programının çocukların sosyal gelişimine ilişkin sosyal beceri ve problem çözme becerisini incelediği çalışmada, son test puanları arasında anlamlı bir farklılık olduğunu tespit etmiştir. Bu sonuç, aile katımlı değerler eğitim programının uygulandığı deney grubu ile kontrol grubu öğrencilerinin tutumları arasında deney grubunda bulunan öğrencilerin sosyal beceri ve problem çözme becerilerinde daha başarılı olduğunu göstermektedir.

Beden eğitimi ve spor derslerinde verilen değerler eğitimi ile öğrencilerin olumlu sosyal davranış düzeylerine etkisini inceleyen Aköz (2018), 20 kişilik deney grubunda yer alan 7. sınıf öğrencilerinin ön test ve son test puanları arasında anlamlı bir farklılık olduğunu tespit etmiştir. Araştırma bulguları ile benzerlik gösteren bu sonuç, değerler

eğitim programının uygulandığı her iki deney grubunun deney sonrası olumlu sosyal davranış düzeylerinin yükseldiğini göstermektedir.

Literatür incelendiğinde, değerler eğitimi katkı sağlamak için ayrıca uygulanan model temelli uyarlanmış etkinliklerin, öğrencilerin değer algılarına büyük oranda olumlu yönde katkı sağladığı söylenebilir. Bu sonuçlardan hareketle, öğretim programlarında yer alan değerler eğitimi kazanımı için özellikle uyarlanmış etkinliklerin tasarlanması ve somut olarak uygulanması yerinde olacaktır.

5.1.2. Öğrencilerin değer algıları SEM ve BSSM model gruplarında grup içi ön test-son test değişkenine göre farklılık göstermekte midir? Araştırma bulgularında; öğrencilerin değer algılarının SEM grubunda grup içi ön test-son test değişkenine göre, SEM grubu ön test (s.o.=8,07) ve SEM grubu son test (s.o.=13,10) ölçek puanları arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuç doğrultusunda, tespit edilen fark puanlarının sıra ortalaması ve toplamaları dikkate alındığında bu farkın pozitif sıralar, yani son test puan lehine olduğu görülmektedir. Bu sonuçlara göre, 12 haftalık değerler eğitim sürecinin SEM grubu öğrencilerinin değer algılarını geliştirmede önemli bir etkisi olduğu söylenebilir.

Beden eğitimi dersinin öğrenciye kazandırdığı değerleri çeşitli değişkenler açısından inceleyen Doğan (2015), 4625 lise ve ortaokul öğrencisine yer verdiği ve ilişkisel tarama yöntemini kullandığı araştırmasında; öğrencilerin sportif erdem, dayanışma, duyarlı olma ve sorumluluk boyutlarında tamamen katılıyorum seviyesinde, özgüven ve milli kültür boyutlarında katılıyorum seviyesinde olduğunu tespit etmiştir. Araştırma bulgularının değer algı boyutlarıyla benzerlik gösteren bu sonuç, beden eğitimi dersinin öğrenciye kazandırdığı değerlerin genellikle üstün ve çok üstün seviyelerde olduğunu göstermektedir.

Yücekaya (2017), ortaokul öğrencileriyle beden eğitimi ve spor dersine ilişkin değerleri incelediği çalışmasında, öğrencilerin spor kültürü, sağlıklı yaşam ve beslenme, dayanışma, saygı, milli kültür ve beraberlik ile farkındalık değer alt boyutlarında pozitif yönlü anlamlı orta düzeyde bir ilişki olduğunu tespit etmiştir. Araştırma bulgularının değer algı boyutlarıyla benzerlik gösteren bu sonuç, ortaokul düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin genel olarak beden eğitimi ve spor dersi bağlamında değer algı düzeylerinin yüksek olduğunu göstermektedir.

Değer eğitimine ek olarak spor eğitim modeline dayalı beden eğitimi ve spor derslerinde uygulanan temel tenis eğitimi ile tenis becerileri ve liderlik özelliği gelişimine etkisini incelediği çalışmasında Korkmaz (2021), deney grubu liderlik özelliklerinden; özgüven, grupla çalışabilme, güvenilir olma, ikna yeteneği, problem çözebilme ve sorumluluk alt boyutlarının 12 haftalık eğitim uygulaması ile ön test-son test sonuçlarında tüm boyutlarda son test lehine anlamlı bir fark olduğunu tespit etmiştir. Araştırma bulgularının uygulanan model boyutuyla benzerlik gösteren bu sonuç, spor eğitim modeli ile işlenen beden eğitimi ve spor derslerinde 10-11 yaş öğrencilerin liderlik becerileri ve bu becerilerin tüm alt boyutlarına katkı sağladığını göstermektedir.

Bir diğer sonuç olarak; öğrencilerin değer algılarının BSSM grubunda grup içi ön test-son test değişkenine göre, BSSM grubu ön test (s.o.=11,91) ve BSSM grubu son test (s.o.=12,08) ölçek puanları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Bu sonuçlara göre, düzenlenen 12 haftalık değerler eğitim sürecinin başlangıç ve bitiminde BSSM grubu öğrencilerinin birbirine yakın değer algı puanlarına sahip olduğu söylenebilir. Ayrıca anlamlı bir fark ifade etmemesine rağmen BSSM grubu öğrencilerinin değer algıları 12 haftalık değerler eğitim sürecinin sonunda arttığı söylenebilir.

İlgili analiz sonuçları incelendiğinde SEM ve BSSM ile işlenen 12 haftalık değerler eğitim sürecinin sonunda sonuçların SEM lehine anlamlı olmasını; Siedentop (1994), öğrencilerin SEM ile yalnızca spor deneyimlerini gerçekleştirmediğini aynı zamanda kişisel sorumluluk ve etkili grup üyeliği becerilerini de kazandığını, bununla birlikte adil oyun bilinci kazanan öğrencilerin oyun ve etkinlik yoluyla değerler eğitimi bileşenlerini de edindiğini belirtmiş ve bu şekilde ilişkilendirmiştir. Ayrıca öğrencinin her bir gelişim alanını destekleyecek öğrenme fırsatları veren SEM; birçok araştırmacı tarafından beceri öğreniminden çok beden eğitimi derslerinin kazanımlarını, sorumluluk bilincini, işbirlikli çalışma alışkanlığını ve sosyal becerileri kazandırmada etkili olduğu belirtilmiştir (Metzler, 2005; Wallhead & Ntoumanis, 2004).

Değerler eğitimi ve model ilişkisini doğrudan incelemeyen ancak dolaylı olarak araştırma bulgularının uygulanan model boyutuyla ve diğer araştırmalarla benzer sonuçları elde eden Çelen (2012), uygulamalı olarak yaptığı çalışmasında; SEM ile işlenen derslerde özellikle bilişsel ve duyuşsal alana ait kazanım düzeylerinin anlamlı

derecede yükseldiğini tespit etmiştir. Bu noktada SEM’de öğrencilerin oyunculuk dışında aldıkları görevlerin değer kazanımlarına olumlu katkı sağladığı söylenebilir.

Literatür incelendiğinde, değerler eğitimine katkı sağlamak için ayrıca uygulanan uyarlanmış etkinliklerin ve öğretim modellerinin, öğrencilerin değer algılarına özellikle spor eğitim modeli yoluyla büyük oranda olumlu yönde katkı sağladığı söylenebilir.

5.1.3. Öğrencilerin değer alt boyut algıları SEM ve BSSM model gruplarında grup içi ön test-son test değişkenine göre farklılık göstermekte midir? Araştırma bulgularında; SEM grubu öğrencilerinin değer alt boyut algılarından davranışsal boyut düzeyinde (1. alt faktör); grup içi ön test-son test değişkenine göre, ölçek puanları arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir ($Z=2,32$, $p<.05$). Bu sonuç doğrultusunda, tespit edilen fark puanlarının sıra ortalaması ve toplamaları dikkate alındığında bu farkın pozitif sıralar, yani son test puan lehine olduğu görülmektedir. Bu sonuçlara göre, 12 haftalık değerler eğitim sürecinin SEM grubu öğrencilerinin değer alt boyut algıları 1. alt faktör davranışsal boyut algı düzeyini geliştirmede önemli bir etkisi olduğu söylenebilir.

Davranışsal boyut açısından beden eğitimi ve spor yoluyla değer algıları ele alındığında, araştırmanın bulguları ile benzer sonuçlar elde eden Akandere, Baştuğ ve Güler (2009) yaptıkları çalışmada, spor yapan öğrencilerin spor yapmayan öğrencilere göre daha yüksek ahlak yargı düzeyine sahip olduğunu ve ahlaki yargı düzeyleri yüksek olan öğrencilerin davranışlarının da spor yapmayan öğrencilere göre daha gelişmiş olduğunu tespit etmiştir. Değer eğitimi yoluyla davranışsal boyut bakımından inceleme yapan Ada, Baysal ve Korucu (2005), öğretmen tarafından sergilenen değer algıları ve karakter yaklaşımlarının sınıf içinde öğrenci davranışlarını değiştirmede büyük bir etkiye sahip olduğunu belirtmişlerdir. Bu yönde yurt dışında Prencipe (2001); Lee, Guidry, Schmidt, Slater & Young (2006); Lamberta (2004); Stürmer, Snyder, Kropp & Siem (2006); Perry & Wilkenfeld (2006) ve Hunt (1981) tarafından da araştırma yapılmış, bu araştırmalarda da elde edilen bulgular değer ve karakter eğitiminin öğrencilerin değer kazanımlarına etki ettiği ve bu kazanımların öğrenci davranışlarını olumlu yönde değiştirdiği vurgulanmaktadır. Ayrıca Kam, Greenberg & Walls (2003) tarafından yapılan araştırmada; değerler eğitimi içeren okul temelli

önleme programının ilköğretim öğrencilerinin saldırganlık davranışlarını azalttığı, Miller, Kraus & Veltkamp (2005) tarafından yapılan araştırmada; karakter ve değer eğitimi uygulanan ilköğretim öğrencilerinin sosyal yeterliliklerinin ve davranışlarının olumlu yönde etkilendiği tespit edilmiştir.

Bu sonuçlara göre, hem araştırma bulguları hem de literatürdeki diğer çalışmalar incelendiğinde, ahlaki davranış bilincinin kazandırılması ve değer eğitime uygulama olanakları sunması açısından eşsiz bir konuma sahip olan beden eğitimi ve spor etkinliklerinin (Erkol, 2015), davranışsal boyut algısının geliştirilmesinde önemli bir etkiye sahip olduğu söylenebilir.

Literatür incelendiğinde, bireysel sorumluluk ve takım üyesi olma ruhunu aşıl原因 ve aynı zamanda adil oyun bilincini öğrencilere kazandırmayı hedefleyen SEM açısından (Siedentop, 1994), araştırmanın bulguları ile benzer sonuçlar elde eden diğer çalışmalar incelendiğinde; adil oyun anlayışına ilişkin bulgularda, sporcuların oyun kurallarına ve hakem kararlarına uyulması gerektiğini, oyun kurallarının kazanmaktan daha önemli olduğunu ve rakibinin sakatlanmaması için gerekirse kazanmaktan vazgeçebileceklerini ifade ettikleri ve davranış olarak sergiledikleri (Şebin, Tozoğlu, Yılmaz, Demirel ve Bostancı, 2010), yine benzer şekilde profesyonel sporcularla yapılan bir başka çalışmada, sporcuların empati becerileri ne kadar geliştirilirse sportmen davranışlarında da paralel bir artış olacağı anlaşılmaktadır (Balçıkanlı ve Yıldırım, 2011).

Beden eğitimi dersine yönelik tutum ve davranışları değerler eğitimi açısından inceleyen Erkol (2015), öğrencilerin spor yapma durumlarına göre değer düzeylerinin sonuçlarında, spor yapan öğrencilerin tüm alt boyutlarda hayır cevabı veren öğrencilere göre algı düzeylerinin yüksek olduğunu, yani sporun bireye olumlu davranışlar kazandırdığını tespit etmiştir. Araştırmanın beden eğitimi ve spor yoluyla değer eğitiminin davranışsal boyutuyla ilgili benzer sonuçlar elde eden Güven (1992) yaptığı çalışmada, sporla iç içe olan bireylerin sosyal değerlere olan bağlılık seviyesinin yüksek olduğunu ve yüksek değer algılarına sahip bireylerin tutumlarını davranışlarına da yansıttığını belirtmiştir.

Ö. Kuter ve Kuter (2012), beden eğitimi ve spor yoluyla değerler eğitimi incelediği çalışmada, spor eğitiminin sadece bedenin eğitimi veya branşların ve antrenmanın beceri basamaklarını öğretmek değil, bireyin tüm yönüyle eğitimi sağlayan çok

yönlü bir disiplin olduğunu ifade etmiştir. Ayrıca beden eğitimi ve spor dersleri yoluyla, öğrencilerin oyuncu olduğu durumlarda; haksız avantajları kullanmamayı, zorba olmamayı, stresli ortamlarda kontrolü kaybetmemeyi, hakem kararlarına saygı duymayı, takım arkadaşları ile işbirliği yapmayı ve empati kurmayı öğrenip, davranış biçimi olarak yaşamlarının bir parçası haline getirdiklerini vurgulamıştır. Araştırmanın model temelli yapısından hareketle yapılandırmacı öğrenme yoluyla psikomotor alan karşılaştırması yapan Eryiğit (2019), yapılandırmacı öğrenme ortamındaki öğrenmelerin daha yüksek seviyede olduğunu tespit etmiştir.

Araştırma bulgularında; SEM grubu öğrencilerinin değer alt boyut algılarından duygusal boyut düzeyinde (2. alt faktör); grup içi ön test-son test değişkenine göre, ölçek puanları arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir ($Z=2,87$, $p<.05$). Bu sonuç doğrultusunda, fark puanlarının sıra ortalaması ve toplamaları dikkate alındığında bu farkın pozitif sıralar, yani son test puan lehine olduğu görülmektedir. Bu sonuçlara göre, 12 haftalık değerler eğitim sürecinin SEM grubu öğrencilerinin değer alt boyut algıları 2. alt faktör duygusal boyut algı düzeyini geliştirmede önemli bir etkisi olduğu söylenebilir.

Türk Milli Eğitim Sistemini duyuşsal amaçların (değerler) gerçekleşme derecesi açısından inceleyen Akbaş (2004), uyguladığı farklı değer ölçekleri sonucunda; “güvenilir olmak”, “kibar olmak”, “hoşgörülü olmak”, “sorumluluk sahibi olmak” ve “yardımsever olmak” değerlerinde, duyuşsal boyut açısından üst seviyede olduğunu tespit etmiştir. Araştırma bulguları ile benzer sonuçlar elde eden Keskin (2011) Değerler Eğitimi ile ilgili yaptığı çalışmasında, sosyal bilgiler derslerinde uygulanan duyarlılık ve sorumluluk değerlerine ilişkin etkinliklerin, değerler eğitimine katkısını incelemiş ve araştırmanın sonucunda duyarlılık ve sorumluluk değerleriyle ilgili uygulanan sınıf içi etkinliklerin bu değerlerle ilgili farkındalığı arttırdığını saptamıştır.

Araştırmanın, SEM gurubunda davranışsal ve duyuşsal boyut düzeyinde tespit edilen anlamlı farka benzer sonuçlar elde eden Gündüz, Aktepe, Uzunoğlu ve Gündüz (2016) “Okul Öncesi Dönemdeki Çocuklara Eğitsel Oyunlar Yoluyla Kazandırılan Değerler” isimli çalışmalarında, oynatılan 10 eğitsel oyun yoluyla değer kazanımını incelemiş ve öğrencilerin saygı, nezaket, mutluluk, yardımseverlik, hoşgörü, sorumluluk, sabır, duyarlılık, adalet ve iyilik gibi değerleri kazandıklarını ve davranış olarak sergilediklerini tespit etmişlerdir. Benzer şekilde İpekçi (2018), “6. sınıf matematik

öğretim programı ile bütünleştirilmiş değerler eğitimi program tasarısının etkililiğinin incelenmesi” isimli çalışmasında, öğrencilerin belirlenen sorumluluk, adalet ve dürüstlük değerlerine ait kazanımları edindiğini tespit etmiştir. Dilmaç (1999)’ın insani değerler eğitim programının değer kazanımlarında etkili olduğunu tespiti de araştırma bulguları ile benzerlik göstermektedir.

Konu ile ilgili yurt dışında yapılan çalışmalarda, araştırma bulguları ile benzer sonuçlar elde eden Meaney (1979), ilköğretim öğrencilerine değerler eğitimi programı uyguladığı çalışmasında, öz saygı, kendini ifade edebilme, kendine güven gibi değerler kazandırmayı hedeflemiştir. 6 hafta süren değerler eğitimi sonucunda, öğrencilerin tutum ve davranışlarında olumlu yönde değişiklikler meydana geldiğini tespit etmiştir. Cheek (1992) ise benzer bulgular elde ettiği çalışmasında, öğrencilerin yaşamları boyunca sahip olmaları gereken insani değerlerin kazanımında eğitim süreçlerinin etkin olduğunu tespit etmiştir. Araştırmanın eğitim yoluyla değer kazandırma bulgularıyla benzer sonuçlar elde eden Germaine (2001), deney grubuna uyguladığı eğitim sonucunda öğrencilerin kendilerine ve çevresindekilere yönelik saygı düzeyinde bir değişiklik olup olmadığını incelemiş ve deney grubunun almış olduğu değerler eğitim programının sonucunda; kendilerine olan öz saygı ve çevresindekilere olan saygı düzeylerinde artış olduğunu tespit etmiştir. Ayrıca bu çalışmada, değerler eğitim programının dürüstlük, güven, cesaret, doğruluk ve sorumluluk gibi değerlerin kazanımında etkili olup öğrencilerin bu kazanımları davranışlarında da sergilediği saptanmıştır.

Lowter (2004)’de araştırma bulguları ile benzer sonuçlar elde ettiği çalışmasında, 3-5 yaş çocuklarına uyguladığı “arkadaşlık, paylaşma, yardımlaşma ve sorumluluk” değerlerini içeren eğitim programının çocukların sosyal ve duygusal gelişimlerinde etkili olduğunu vurgulamıştır. Benzer şekilde Battistich, Schaps, Watson, Solomon & Lewis (1991), çocuk gelişimi projesi kapsamında ilköğretim çocuklarına okul ve ev temelli etkinliklerle uyguladığı karakter ve değer eğitimi programının çocukların sosyal tutumlarını, değer kazanımlarını, sosyal becerilerini, prososyal davranışlarını olumlu yönde etkilediğini bulmuşlardır.

Araştırmanın değer kazanımı alt boyut bilişsel alan düzeyiyle paralel olmayan ancak değerler ile ilgili duyuşsal ve davranışsal boyutta benzer sonuçlar elde eden Engin (2014), Türkçe ve Beden Eğitimi öğretim programlarını bütünleştirerek hazırladığı

değerler eğitim programının, öğrencilerin değerlerle ilgili bilişsel davranışları, duyuşsal özellikleri ve değer gösterme düzeyleri üzerinde olumlu gelişmeler sağladığını tespit etmiştir. Sağın ve Karabulut (2019), “beden eğitimi ve spor dersine yönelik ortaokul öğrencilerinin değer düzeylerinin incelenmesi” isimli çalışmasında; öğrencilerin spor kültürü, sağlıklı yaşam ve beslenme, dayanışma, saygı, milli kültür ve beraberlik ile farkındalık düzeylerinin yüksek olduğunu, spor yapma durumuna göre ise tüm alt boyutlarda spor kültürü, sağlıklı yaşam ve beslenme, dayanışma, saygı, milli kültür ve beraberlik, farkındalık değerlerinin spor yapan öğrenciler lehine yüksek olduğunu tespit etmiştir.

Araştırma bulgularında; SEM grubu öğrencilerinin değer alt boyut algılarından bilişsel boyut düzeyinde (3. alt faktör); grup içi ön test-son test değişkenine göre, ölçek puanları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir ($Z=.953$, $p>.05$). Bu sonuçlara göre, 12 haftalık değerler eğitim sürecinin başlangıç ve bitiminde SEM grubu öğrencilerinin değer alt boyut algıları 3. alt faktör bilişsel boyut düzeylerinde birbirine yakın puanlara sahip olduğu söylenebilir. Ayrıca anlamlı bir farklılık ifade etmemesine rağmen SEM grubu öğrencilerinin bilişsel boyut algılarının 12 haftalık eğitim süreci sonunda arttığı söylenebilir.

Araştırma bulgularında; BSSM grubu öğrencilerinin değer alt boyut algılarından davranışsal boyut düzeyinde (1. alt faktör); grup içi ön test-son test değişkenine göre, ölçek puanları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir ($Z=.441$, $p>.05$). Bu sonuçlara göre, 12 haftalık değerler eğitim sürecinin başlangıç ve bitiminde BSSM grubu öğrencilerinin değer alt boyut algıları 1. alt faktör davranışsal boyut düzeylerinde birbirine yakın puanlara sahip olduğu söylenebilir. Ayrıca anlamlı bir farklılık ifade etmemesine rağmen BSSM grubu öğrencilerinin davranışsal boyut algılarının 12 haftalık eğitim süreci sonunda arttığı söylenebilir.

Araştırma bulgularında; BSSM grubu öğrencilerinin değer alt boyut algılarından duygusal boyut düzeyinde (2. alt faktör); grup içi ön test-son test değişkenine göre, BSSM grubu ön test ve son test ölçek puanları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir ($Z=.289$, $p>.05$). Bu sonuçlara göre, 12 haftalık değerler eğitim sürecinin başlangıç ve bitiminde BSSM grubu öğrencilerinin değer alt boyut algıları 2. alt faktör duygusal boyut algılarının birbirine yakın puanlara sahip olduğu söylenebilir. Ayrıca anlamlı bir farklılık ifade etmemesine rağmen BSSM grubu

öğrencilerinin duygusal boyut algılarının 12 haftalık eğitim süreci sonunda arttığı söylenebilir.

Araştırma bulgularında; BSSM grubu öğrencilerinin değer alt boyut algılarından bilişsel boyut düzeyinde (3. alt faktör); grup içi ön test-son test değişkenine göre, ölçek puanları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir ($Z=.260$, $p>.05$). Bu sonuçlara göre, 12 haftalık değerler eğitim sürecinin başlangıç ve bitiminde BSSM grubu öğrencilerinin değer alt boyut algıları 3. alt faktör bilişsel boyut algılarının birbirine yakın puanlara sahip olduğu söylenebilir. Ayrıca anlamlı bir farklılık ifade etmemesine rağmen BSSM grubu öğrencilerinin bilişsel boyut algılarının 12 haftalık eğitim süreci sonunda arttığı söylenebilir.

Araştırma bulguları incelendiğinde, SEM ve BSSM gruplarının bilişsel boyut düzeyleri uygulama öncesi ile karşılaştırıldığında, uygulama sonrası lehine artış göstermesine rağmen anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Ölçekte bulunan “çevremdeki ağaç ve çiçeklerin de benim gibi canlı olduklarını bilirim” gibi bilişsel boyut ifadeleri incelendiğinde, model temelli yürütülen beden eğitimi dersindeki branş bilgisinden ziyade genel olarak çevre duyarlılığı ile ilgili ifadelerin bu sonucun çıkmasına etki ettiği söylenebilir. Araştırma bulgularının aksine, Yiğittir (2009) yaptığı çalışmada, doğa sevgisinin yüksek olduğunu tespit etmiş, ancak çalışmayı sosyal bilgiler dersi özelinde uygulamıştır. Benzer sonuçlar elde edilen başka çalışmalarda; Aktaş (2010), misafirperverlik, yardımseverlik, hoşgörü, adil olma, çalışkanlık, sorumluluk ve doğal çevreye duyarlılık alt boyutlarında, Işıkgöz, Esentaş ve Işıkgöz (2018), farkındalık, milli kültür ve beraberlik, sağlıklı yaşam ve beslenme alt boyutlarında, Çalışkur (2008), iç huzur, kendine saygı, mutluluk, rahat bir yaşam boyutlarında, Yücekaya (2017), spor kültürü hariç değer puanlarında diğer 5 alt boyutta anlamlı farklılık tespit etmişlerdir.

Araştırma bulgularının BSSM grubu davranışsal boyut sonuçları ile benzer sonuçlar elde eden Bonnic (2000), okul öncesi çocuklarına uyguladığı karakter ve değer eğitim programının çocukların davranışlarında bir gelişmeye neden olmadığını tespit etmiştir. Gökçek (2007)’de benzer şekilde, uyguladığı karakter ve değer eğitimi programının çocukların evde gözlemlenen davranışlarında olumlu bir gelişmenin olmadığını tespit etmiştir.

Öğretim modellerinden SEM'in bilişsel ve psikomotor alanlara katkı sağlamasının yanı sıra özellikle sosyal ve duyuşsal alanlarda daha yüksek gelişim sağladığı (Hünük ve Saraç-Oğuzhan, 2017), BSSM'in özellikle kişisel ve toplumsal değerlere önem verme ve yaşam boyu bu kazanımların kullanımını alışkanlık haline getirmeyi sağladığı (Keske-Aksoy ve Gürsel, 2017) göz önüne alındığında, araştırma bulguları ile genel olarak örtüştüğü söylenebilir. Ayrıca çocukların değer kazanımlarında ebeveynlerin model davranışları çok etkili olduğu için değerler eğitim programı çocukların değerleri kazanım ve sergilemelerinde aile katılımını da gerektirdiği önemli bir etkidir (Berkowitz & Bier, 2004).

Araştırma bulguları incelendiğinde, BSSM grubu duyuşsal ve davranışsal boyut düzeyleri uygulama öncesi ile karşılaştırıldığında, uygulama sonrası lehine artış göstermesine rağmen anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Ölçekte bulunan duyuşsal ve davranışsal boyut ifadeleri incelendiğinde, model temelli yürütülen beden eğitimi dersindeki branş bilgisinden ziyade genel olarak kişisel duyarlılık ile ilgili ifadelerin yer alması, bu sonucun çıkmasını etkilediği söylenebilir. Ayrıca araştırmacı gözlemleri ile, bu boyutlarda SEM grubunda farklılık çıkmasını, gerçek yaşam tecrübelerini eğlence yoluyla sağlayan SEM'in (Siedentop, 1994), centilmen bir oyun sergilemenin ve kurallara uymanın haricinde takım arkadaşına ve rakibe saygı duyma, değişen ve zorlaşan koşullarda bile doğru tutum ve davranış sergileme, kazansa da kaybetse de rakibi takdir etme ve sorumluluklarının farkında olma gibi anlayışları barındıran adil oyun bilincini öğrencilere aşılması (Siedentop, Hastie & Van Der Mars, 2004) özelliklerinden dolayı öğrencilerin ölçekte bulunan ifadelerle BSSM grubuna göre daha fazla bağdaştırması ile ilişkilendirilebilir.

5.1.4. Öğrencilerin duyuşsal öğrenme alan düzeyleri seçili öğretim modeli değişkenine göre ön test-son test sonuçlarında farklılık göstermekte midir?

Araştırma bulgularında; öğrencilerin duyuşsal öğrenme alan düzeylerinin uygulanan öğretim modeli değişkenine göre SEM grubu ön test (s.o.=24,54) ve BSSM grubu ön test (s.o.=22,56) ölçek puanları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir.

Bu sonuçlara göre, öğretim modeli değişkenine göre anlamlı bir farklılığın olmaması, başlangıçta grupların birbirine yakın duyuşsal öğrenme alan düzey puanlarına sahip olduğunu göstermektedir. Ayrıca grupların homojen olarak dağıldığı da görülmektedir. Grupların homojen olarak dağılması, çalışmanın benzer gruplarda yapılmış olmasını destekler niteliktedir.

Araştırmanın bir diğer sonucu olarak; öğrencilerin duyuşsal öğrenme alan düzeylerinin uygulanan öğretim modeli değişkenine göre SEM grubu son test (s.o.=22,39) ve BSSM grubu son test (s.o.=24,52) değer ölçek puanları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Bu sonuçlara göre, düzenlenen 12 haftalık eğitim sürecinin başlangıç ve bitiminde her iki grubun da birbirine yakın duyuşsal öğrenme alan düzey puanlarına sahip olduğu söylenebilir.

Literatür incelendiğinde araştırma bulguları ile benzer sonuçlar elde eden Yıldız (2013) tarafından yapılan çalışmada, okul takımında bir spor branşında oynayan öğrencilerin, oynamayan öğrencilere göre, beden eğitimi ve spor dersine karşı daha çok olumlu tutuma sahip oldukları saptanmıştır. Ayrıca genel olarak öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine karşı olumlu tutuma sahip olduklarını belirtmiştir.

Bir ders için öğrencinin sahip olduğu olumlu tutum, akademik güdülenme ile paralel bir şekilde öğrencinin dersteki başarı durumuna da olumlu katkı sağlayabilmektedir. Bu şekilde derse karşı ilgisi artan öğrenci, ders etkinliklerine de istekli katılım sağlamaktadır. Öğrencinin derse karşı artan bu ilgi ve tutumu; dersle ilişkili daha yüksek hedefler belirlemesine katkı sağlarken bu hedeflere ulaşabilmek için ise diğer öğrencilere göre daha fazla çaba göstermesini sağlamaktadır (Altınok, 2004).

5.1.5. Öğrencilerin duyuşsal öğrenme alan düzeyleri SEM ve BSSM model gruplarında grup içi ön test-son test değişkenine göre farklılık göstermekte midir? Araştırma bulgularında; öğrencilerin duyuşsal öğrenme alan düzeylerinin SEM grubunda grup içi ön test-son test değişkenine göre, SEM grubu ön test (s.o.=9,75) ve SEM grubu son test (s.o.=11,89) ölçek puanları arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir.

Bu sonuç doğrultusunda, tespit edilen fark puanlarının sıra ortalaması ve toplamaları dikkate alındığında bu farkın pozitif sıralar, yani son test puan lehine olduğu görülmektedir. Bu sonuçlara göre, 12 haftalık değerler eğitim sürecinin SEM grubu öğrencilerinin duyuşsal öğrenme alan düzeylerini geliştirmede önemli bir etkisi olduğu söylenebilir.

Bu sonuçtan hareketle beden eğitimi ve spor derslerinde model temelli yapılan uygulamalar daha etkin ve etkili olduğu için, SEM grubu öğrencilerinin bilişsel ve davranışsal gelişimlerine ek olarak duyuşsal öğrenme alan düzeylerini de yükselttiği söylenebilir. Ayrıca bu sonuçlar, beden eğitimi derslerinin öğrenciler tarafından genel olarak sergilenen olumlu tutumların, model temelli derslerle davranışsal ve bilişsel alana ek olarak öğrencilerin duyuşsal alan düzeylerini de yükseltmesinden kaynaklandığı söylenebilir.

Ders dışı fiziksel aktivite ortamlarında öğrencilerin motivasyonlarının daha yüksek olmasından esinlenerek oluşturulan spor eğitim modeli sayesinde öğrenciler, spor deneyimlerini de kendileri düzenleyip uygulayabilecekleri ortamda (Siedentop, 1994), hem seçili bransa hem de beden eğitimi ve spor dersine karşı motivasyonlarını yükseltmelerine ve olumlu tutum ve davranış sergilemelerine katkı sağlamaktadır. Modelin bu özellikleri araştırma bulguları ile benzerlik göstermektedir.

Bir diğer sonuç olarak; öğrencilerin duyuşsal öğrenme alan düzeylerinin BSSM grubunda grup içi ön test-son test değişkenine göre, BSSM grubu ön test (s.o.=6,60) ve BSSM grubu son test (s.o.=14,05) ölçek puanları arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuç doğrultusunda, tespit edilen fark puanlarının sıra ortalaması ve toplamaları dikkate alındığında bu farkın pozitif sıralar, yani son test puan lehine olduğu görülmektedir. Bu sonuçlara göre, 12 haftalık değerler eğitim sürecinin BSSM grubu öğrencilerinin duyuşsal öğrenme alan düzeylerini geliştirmede önemli bir etkisi olduğu söylenebilir.

Bu sonuçtan hareketle beden eğitimi ve spor derslerinde model temelli yapılan uygulamalar daha etkin ve etkili olduğu için, BSSM grubu öğrencilerinin bilişsel ve davranışsal gelişimlerine ek olarak duyuşsal öğrenme alan düzeylerini de yükselttiği söylenebilir. Ayrıca bu sonuçlar, beden eğitimi derslerinin öğrenciler tarafından genel olarak sergilenen olumlu tutumların, model temelli derslerle davranışsal ve bilişsel

alana ek olarak öğrencilerin duyuşsal alan düzeylerini de yükseltmesinden kaynaklandığı söylenebilir.

Ortaöğretim öğrencilerinin isteksiz ve saldırgan davranışlarına çözüm bulmak için geliştirilen bireysel ve sosyal sorumluluk modeli sayesinde öğrenciler, modelin yapısında bulunan güçlü güdüleyiciler (Hellison, 1995) sayesinde, hem seçili branşa hem de beden eğitimi ve spor dersine karşı motivasyonlarını yükseltmelerine ve olumlu tutum ve davranış sergilemelerine katkı sağlamaktadır. Modelin bu özellikleri araştırma bulguları ile benzerlik göstermektedir.

Ülkemizde 2006 yılında davranışçı yaklaşımdan yapılandırmacı yaklaşıma birlikte son zamanlarda yenilenen eğitim alanında yapılan güncellemeler sonucunda, MEB, beden eğitimi ve spor dersi öğretim programında derslerin çeşitli model ve yöntemlerle sürdürülmesi gerektiğini, böylece öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor boyutlarına daha fazla olumlu katkı sağlanabileceğini belirtmiştir (Mirzeoğlu, 2017). Bu bağlamda literatür incelendiğinde benzer bir çalışmada Eryiğit (2019), yapılandırmacı öğrenme yaklaşımı uyguladığı grubun beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutum düzeyinde olumlu bir artış tespit etmiştir.

5.1.6. Öğrencilerin bilişsel öğrenme alan düzeyleri seçili öğretim modeli değişkenine göre ön test-son test sonuçlarında farklılık göstermekte midir? Araştırma bulgularında; öğrencilerin bilişsel alan düzeylerinin uygulanan öğretim modeli değişkenine göre SEM grubu son test (s.o.=24,00) ve BSSM grubu son test (s.o.=22,13) ölçek puanları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Bu sonuçlara göre, öğretim modeli değişkenine göre anlamlı bir farklılığın olmaması, uygulama sonunda grupların birbirine yakın bilişsel öğrenme alan düzeyi puanlarına sahip olduğunu göstermektedir.

Bu sonuçtan hareketle beden eğitimi ve spor derslerinde model temelli yapılan uygulamalar daha etkili olduğu için, öğrencilerin duyuşsal ve davranışsal gelişimlerine ek olarak bilişsel öğrenme alan düzeylerine de olumlu katkı sağladığı söylenebilir. Her iki öğretim modelinin özelliğine bakıldığında belirli bir süreç gerektirdiğinden dolayı (Siedentop, 1994; Hellison, 2003), öğrencilerin seçili branşla ilgili 8-12 haftalık eğitim süreci yaşamaları bilişsel öğrenme alanlarındaki gelişim de etkili olmaktadır.

Öğretim modellerinin yapılandırmacı öğrenme özelliklerini temel aldığı düşünüldüğünde, Erdamar ve Demirel (2008), yapılandırmacı öğrenme ortamının bilişsel beceri üzerinde olumlu bir etkiye sahip olduğunu; öğrencilerin derse karşı tutumlarının yükseldiğini, öğrenme etkinliklerine daha istekle katıldıklarını, kendilerine daha fazla güvendiklerini, daha fazla işbirliği yaptıklarını, diğer arkadaşlarının fikirlerini dinlediklerini ve saygı duyduklarını tespit etmiştir. Araştırmanın bilişsel alan boyutuyla benzer sonuçlar elde eden Eryiğit (2019), yapılandırmacı öğrenme ile ders işlenen yapılan grubun davranışçı öğrenme ile ders işlenen kontrol grubuna göre, bilişsel alan düzeylerine daha fazla katkı sağladığını tespit etmiştir. Benzer şekilde Özdoğan ve Soylu (2004) yaptıkları çalışma sonucunda, geleneksel öğretim ortamlarıyla karşılaştırma yaptığı yapılandırmacı öğrenme ortamındaki öğrencilerin başarı testi ortalamalarının daha yüksek olduğunu saptamıştır. Bu sonuçtan hareketle, öğrenci merkezli yaklaşım ve modellerde, öğrenme ortamına aktif katılan öğrencinin daha başarılı olduğu tespit edilmiştir.

Bu çalışma, değişen ve gelişen dünyada sahip olmamız gereken ancak zamanla yok olmaya yüz tutmuş insani değerleri, beden eğitimi ve spor yoluyla ortaokul öğrencilerine kazandırmayı amaçlayarak gerçekleştirilmiştir. Bu amaç doğrultusunda öğretim modellerinden spor eğitim modeli ve bireysel sosyal sorumluluk modeli ile düzenlenen beden eğitimi ve spor dersleri, değerler eğitimine göre uyarlanmış etkinliklerle yürütülmüştür. Yukarıda ifade edildiği gibi elde edilen bulgularla bu eğitim programının öğrencilere genel olarak insani değerleri kazandırmada etkili olacağını söylememiz mümkündür.

Sonuç olarak; spor eğitim modelinin, 8-12 haftalık süreçte işleniyor olması, sezon yapısı, öğrencilere verilen çeşitli rolleri ve gerçek yaşam tecrübelerini eğlence yoluyla sağlamasından dolayı ve bireysel sosyal sorumluluk modelinin de benzer şekilde 8-12 haftalık süreçte işleniyor olması, sorumluluk seviyeleri, ders odakları ve öğretimi hümanistik bir yaklaşımla yeniden kavramsallaştırmasından dolayı öğrencilerin daha fazla ilgisini çekmiş ve değerlerle ilgili algılarını yükseltmiştir.

Özellikleri belirtilen modeller ışığında, beden eğitimi dersi yoluyla değer kazanımına uygun şekilde uyarlanan etkinliklerin de öğrencilerin daha fazla ilgisini çekmiş ve değerlerle ilgili algılarını yükseltmiş olduğu sonucuna varılmıştır.

Buradan hareketle, beden eğitimi derslerinin değerlerin kazanımında uyarlanmış etkinliklerle ve seçili modellerle işlenmesi, değerler eğitim programının kazanımlarının sağlanmasında çok daha etkili olduğu sonucuna varılmıştır.

Yukarıda ifade edildiği gibi elde edilen bulgularla bu eğitim programının öğrencilere genel olarak insani değerleri kazandırmada etkili olacağını söylememiz mümkündür.

5.2. Öneriler

Araştırma sonuçları göz önüne alındığında şu önerilerde bulunulabilir:

Araştırma sonucuna göre; öğretim modelleri ile işlenen beden eğitimi derslerinin öğrencilerin genel olarak, duyuşsal ve davranışsal alan becerilerini ve az da olsa bilişsel alan becerilerini olumlu yönde etkilediğinden hareketle, derslerin öğretim modelleri ile planlanması, özellikle spor eğitim modeli ile yürütülen derslerin öğrencilerin değer algılarına daha fazla olumlu yönde katkı sağladığı için derslerin SEM ile planlanması önerilebilir.

Yine araştırma sonuçlarından hareketle; model temelli işlenen derslerde, duyuşsal ve davranışsal alan gelişiminde, literatürde incelenen beden eğitimi ve spor derslerine özgü olmayan öğretim modellerine göre daha etkili olduğu sonucundan yola çıkarak özellikle küçük yaş grubu sınıfı beden eğitimi derslerinin beden eğitimi ve spor derslerine özgü geliştirilen modellerle planlanması ve işlenmesi önerilebilir.

Uyarlanmış etkinliklerin değer eğitiminde daha etkili olması nedeniyle beden eğitimi gibi uygulamalı derslere yönelik değer eğitimi için uyarlanmış etkinliklerin planlanarak zenginleştirilmesi önerilebilir.

Ayrıca araştırmada uygulanan “Evrensel Ahlaki Değerler Ölçeği (10-13 Yaş)” çalışmanın yaş grubunu kapsadığı için seçilmiş olup, başka çalışmalarda beden eğitimi ve spor dersinin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor alanlarını kapsayıcı ölçek geliştirme çalışmasının yapılması önerilebilir.

Araştırmanın sonuçları doğrultusunda, ortaöğretim beden eğitimi ve spor dersi öğretim programlarında yer alan değerlerin arttırılması, çeşitlendirilmesi ve bu değerlerin nasıl kazandırılacağı ile ilgili somut uygulama örnekleri ve dönemlik planlamaların da programa eklenmesi önerilebilir.

KAYNAKLAR

- Açıkgöz-Ün, K. (2002). *Aktif öğrenme*. İzmir: Eğitim Dünyası Yayınları. (s. 171-172).
- Ada, S., Baysal, Z. N. ve Korucu, S. (2005). Sınıf öğretmenlerinin sınıf içi olumsuz davranışlara gösterdikleri tepkileri karakter eğitimi ve 2005 ilköğretim programı açısından değerlendirilmesi. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 3(10), 7-18.
- Ağbuğa F., Çelik Z. ve Ağbuğa B. (2020). Beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümü öğrencilerinin etik değerlere sahip olma düzeylerinin incelenmesi. *Beden eğitimi ve spor bilimleri dergisi*, 14(2), 282-291.
- Akandere, M., Baştuğ, G. ve Güler, E. D. (2009) Orta öğretim kurumlarında spora katılımın çocuğun ahlaki gelişimine etkisi. *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 3(1), 59-68.
- Akari, Ö. F. (2019). *Değerler eğitimi açısından spor* (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Akbaş, O. (2004). *Türk milli eğitim sisteminin duyuşsal amaçlarının (değerlerin) ilköğretim ikinci kademedeki gerçekleşme derecesinin değerlendirilmesi* (Doktora tezi). <https://tez.yok.gov.tr/> sayfasından erişilmiştir.
- Aküz, T. (2018). *Beden eğitimi ve spor derslerinde verilen değerler eğitiminin öğrencilerin olumlu sosyal davranış düzeylerine etkisinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Akpullukçu, S. ve Günay, Y. (2011). The effect of inquiry based learning environment in science and technology course on the students' academic achievements [Special issue]. *Western Anatolia journal of educational science*, 417-422.
- Aksoy, G. K., Gürsel, F., Alagül, Ö., Hünük, D., Altay, F., Mirzeoğlu, A. D., ... Oğuzhan, N. Ş. (2017). *Model temelli beden eğitimi öğretimi*. Ankara: Spor Yayınevi ve Kitabevi.
- Aktaş N. (2010). *İlköğretim beşinci sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler programında verilen değerleri edinme düzeyleri* (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Alagül, Ö. ve Gürsel, F. (2017). Taktiksel oyun modeli. A. D. Mirzeoğlu (Ed.), *Model temelli beden eğitimi öğretimi* (s. 163-181). Ankara: Spor Yayınevi ve Kitabevi.

- Altan, M. Z. (2011). Çoklu zekâ kuramı ve değerler eğitimi. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 1(4), 53-57.
- Altay, F. (2017). Doğrudan öğretim modeli. A. D. Mirzeoğlu (Ed.), *Model temelli beden eğitimi öğretimi* (s. 29-46). Ankara: Spor Yayınevi ve Kitabevi.
- Altınok, H. (2004). *İşbirlikli öğrenme, kavram haritalama, fen başarısı, strateji kullanımı ve tutum* (Doktora Tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Antalya Valiliği İl Milli Eğitim Müdürlüğü. (2017). *Antalya'da değerler eğitimi*. Antalya.
- Arweck, E., & Nesbitt, E. (2003). Values education: The development and classroom use of an educational programme. *British Educational Research Journal*, 30(2), 245-260.
- Balçıkanlı, G. S. ve Yıldırım, İ. (2011). Profesyonel futbolcuların sportmenlik yönelimleri ve empatik eğilim düzeyleri. *SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 9(2), 49-56. http://dx.doi.org/10.1501/Sporm_0000000199
- Basım, N. H. ve Argan, M. (2009). *Spor yönetimi*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Başaran, E. (1996). *Türk eğitim sistemi*. Ankara: Yargıcı.
- Berkowitz, M. W., & Bier, M. C. (2004). Research-based character education. *The ANNALS of the American Academy of Political and Social Science*, 591, 72-85.
- Berkowitz, M. W., & Bier, M. C. (2005). *What works in character education: A research driven guide for educators*. Washington D.C: Character Education Partnership.
- Biçer, T. (2017). Spor kültürü. *Egzersiz ve Spor Psikolojisi Derneği*, [Spor Kültürü \(egzersizvesporpsikolojisi.org\)](http://egzersizvesporpsikolojisi.org) sayfasından erişilmiştir.
- Bilgin, N. (1995). *Sosyal psikolojide yöntem ve pratik çalışmalar*. İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Bilgin, N. (2017). *Spor eğitim modeli ve doğrudan öğretim modeli ile yapılan beden eğitimi derslerinin öğrencilerin derse olan tutumları üzerine etkisinin incelenmesi* (Yüksek Lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/> sayfasından erişilmiştir.

- Bradshaw, Y. W., Healey, J. F., & Smith, R. (2001). *Sociology for a new century*. Boston: Pine Forge Presss.
- Battistich, V., Watson, M., Solomon, D., Schaps, E., & Solomon, J. (1991). The child development project: a comprehensive program for the development of prosocial character. In W. M. Kurtines & J. L. Gewirtz (Eds.), *Handbook of moral behavior and development* (Vol. 3. Application, pp. 1-34). Hillsdale, NJ: Erlbaum.
- Bonnic, F. (2000). *A caring and sharing environment helps teach values in kindergarten students*. Master's Action Reseach Project, Saint Xavier University and Skylight Professional Development Field Based Master's Programme.
- Bulca, Y. (2017). Araştırmaya dayalı öğretme modeli. A. D. Mirzeoğlu (Ed.), *Model temelli beden eğitimi öğretimi* (s. 185-206). Ankara: Spor Yayınevi ve Kitabevi.
- Büyüköztürk, Ş. (2005). *Veri analizi el kitabı*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Casey, A. (2014). Models-based practice: Great white hope or white elephant? *Physical Education and Sport Pedagogy*, 19(1), 18-34.
- Cheek, C. J. M. (1992). *Building more stately mansions: the impact of teachers and literature on the development of the students values* (Unpublished Doctoral Thesis). Texas A&M University, U.S.A.
- Creswell, J. W. (2016). Nicel yöntemler. S. B. Demir (Ed.), *Araştırma deseni; nitel, nicel ve karma yöntem yaklaşımları* (M. Bursal, Çev.) içinde (s. 170-171). Ankara: Eğiten Kitap.
- Cüceloğlu, D. (2005). *İnsan ve davranışı*. İstanbul: Remzi Kitapevi.
- Çağlar, A. (2005). *Erken çocuklukta gelişim ve eğitimde yeni yaklaşımlar. Okul öncesi dönemde değerler eğitimi*. İstanbul: Morpa Kültür.
- Çalışkur, E. A. (2008). *Üniversite öğrencilerinin yaşam değerleri ile kişilik özellikleri arasındaki ilişki* (Doktora tezi). <https://tez.yok.gov.tr/> sayfasından erişilmiştir.
- Çamlıyer, H. ve Çamlıyer, H. (1997). *Çocuk hareket eğitimi ve oyun*. Manisa: Can Ofset.

- Çelen, A. (2012). *Spor eğitim modeli ile işlenen voleybol derslerinin öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor erişi düzeylerine etkisi* (Doktora tezi). <https://tez.yok.gov.tr/> sayfasından erişilmiştir.
- Dereli-İman, E. (2014). Değerler eğitimi programının 5-6 yaş çocukların sosyal gelişimine etkisi: sosyal beceri, psiko-sosyal gelişim ve sosyal problem çözme becerisi. *Kuram ve Uygulama Eğitim Bilimleri*, 14(1), 249-268. <http://dx.doi.org/10.12738/estp.2014.1.1679>
- Deveci, H. ve Ay, S. (2009). İlköğretim öğrencilerinin günlüklerine göre günlük yaşamda değerler. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2(6), 167-181.
- Dilmaç, B. (1999). *İlköğretim öğrencilerine insani değerler eğitimi verilmesi ve ahlaki olgunluk ölçeği ile eğitimin sınanması* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi) Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Dilmaç, B. (2007). *Bir grup fen lisesi öğrencisine verilen insani değerler eğitiminin insani değerler ölçeği ile sınanması* (Doktora tezi). <https://tez.yok.gov.tr/> sayfasından erişilmiştir.
- Doğan, İ. (2015). *Beden eğitimi dersinin öğrenciye kazandırdığı değerlerin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi* (Doktora tezi). <https://tez.yok.gov.tr/> sayfasından erişilmiştir.
- Dökmen, Ü. (2002). *Var olmak, gelişmek, uzlaşmak*. İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Drewe, S. B. (2000). The logical connection between moral education and physical education. *Journal of Curriculum Studies*, 32(4), 561-573.
- Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası. (2015). *Değerler eğitimi nedir? Nasıl olmalıdır?* Ankara.
- Engin, G. (2014). *Türkçe ve beden eğitimi öğretim programları ile bütünleştirilmiş değerler eğitimi programının etkililiği* (Doktora tezi). <https://tez.yok.gov.tr/> sayfasından erişilmiştir.
- Erdamar, G. ve Demirel, M. (2008). Yapılandırmacı öğrenme yaklaşımının duyuşsal ve bilişsel öğrenme ürünlerine etkisi. *Journal of Turkish Educational Sciences*, 6(4).
- Erdemli, A. (2008). *Spor yapan insan*. İstanbul: E Yayınları.

- Erden, M. ve Akman, Y. (1998). *Gelişim, öğrenme, öğretme*. Ankara: Arkadaş Yayınevi. s. 116.
- Ergün, S. (2013). *Ergenlere verilen değer eğitiminin öz düzenleme stratejileri üzerindeki etkisinin sınanması* (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Erkal, M. (1986), *Sosyolojik açıdan spor*. Ankara: Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı Yayınları.
- Erkol, A. (2015). *Bilecik ilinde bulunan 7-12. Sınıf öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutum ve davranışlarının değerler eğitimi açısından incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Ertürk, S. (1972). *Eğitimde program geliştirme*. Ankara: H.Ü.
- Eryiğit, F. (2019). *Beden eğitimi derslerinde uygulanan yapılandırmacı öğrenmenin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor alanlar üzerine etkisinin karşılaştırılması* (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Filiz, B. (2016). *Bireysel ve sosyal sorumluluk modelinin sorumluluk davranışlarının kazandırılmasında kullanılması: TVF spor lisesi örneği* (Doktora tezi). <https://tez.yok.gov.tr/> sayfasından erişilmiştir.
- Fisher, R. (2000). Philosophy for children: How philosophical enquiry can foster values education in schools. R. Gardner, J. Cairns & D. Lawton (Eds.) *Education for values morals, ethics and citizenship in contemporary teaching* (p.50-66). London: Kogan Page.
- Gardner, H. (2006). *The development and education of the mind: The selected works of howard gardner*. London; New York: Routledge.
- Genç, S. Z. ve Eryaman M. Y. (2008). Değişen değerler ve yeni eğitim paradigması. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(1), 89-102.
- Germaine, R. W. (2001). *Values education influence on elementary students' self-esteem* (Unpublished Doctoral Thesis). University of San Diego. U.S.A.
- Goldin, P., & Jazaieri, H. (2017). The compassion cultivation training (cct) program. In Seppälä, E.M., Simon-Thomas, E., Brown, S.L., Worline, M.C., Cameron,

- D.C., & Doty, J.R. (Eds.). Oxford Handbooks Online. Doi: 10.1093/oxfordhb/9780190464684.013.18
- Gökçek, B. S. (2007). *5-6 yaş çocukları için hazırlanan karakter eğitimi programının etkisinin incelenmesi* (Doktora Tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Gömleksiz, M. N. (2007). *Lise öğrencilerinin toplumsal değerlere ilişkin tutumları: Elazığ ili örneği*. Okul ve Değerler İçinde. Değerler ve Eğitimi Uluslararası Sempozyumu, İstanbul, Değerler Eğitimi Merkezi Yayınları; s.727-633.
- Görgüt, İ. (2015) *Ortaokullarda görev yapan beden eğitimi ve diğer branş öğretmenlerinin ahlak, karakter ve değerler eğitimine ilişkin görüşlerinin incelenmesi* (Doktora Tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Gurvitch, R., & Mertzler, M. (2010). Theory into practice: Keeping the purpose in mind: The implementation of instructional models in physical education setting. *Journal For Physical and Sport Educators*, 23(3), 32-35.
- Gündüz, M., Aktepe, V., Uzunoğlu, H. ve Gündüz, D. D. (2017). Okul öncesi dönemdeki çocuklara eğitsel oyunlar yoluyla kazandırılan değerler. *Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(1), 62-70.
- Güneş, B. (2017). Bireyselleştirilmiş öğretim modeli. A. D. Mirzeoğlu (Ed.), *Model temelli beden eğitimi öğretimi* (s. 49-76). Ankara: Spor Yayınevi ve Kitabevi.
- Güngör, E. (1998). *Değerler psikolojisi üzerine araştırmalar*. İstanbul: Ötüken Yayını.
- Güven, Ö. (1992). Spor anlayışımız ve sporun sosyo-ekonomik işlevi. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(1), 35.
- Hellison, D. (1973). *Humanistic physical education*. Cliffs, Nj: Prentice-Hall.
- Hellison, D. (1995). *Teaching responsibility through physical education*. Champaign, IL: Human Kinetics.
- Hellison, D. (2003). *Teaching responsibility through physical activity* (2nd ed.). Champaign, IL: Human Kinetics.
- Hellison, D. (2011). *Teaching responsibility through physical activity* (3rd ed.). Champaign, IL: Human Kinetics.

- Hellison, D. & Walsh, D. (2002). Responsibility-based youth programs evaluation: investigating the investigations. *Quest*, 54: 292-307.
- Hellison, D. & Martinek, T. (2006). Social and individual responsibility programs. In D. Kirk, D. MacDonald, & M. O'Sullivan (Eds.), *The handbook of physical education* (pp. 610-626). Sage.
- Hunt, B. S. (1981). *Effects of values activities on content retention and attitudes of students in junior high social studies classes* (Unpublished Doctoral Thesis). Arizona State University. USA.
- Hünük, D. ve Saraç-Oğuzhan, N. (2017). Spor eğitim modeli. A. D. Mirzeoğlu (Ed.), *Model temelli beden eğitimi öğretimi* (s. 139-162). Ankara: Spor Yayınevi ve Kitabevi.
- Işıkgöz, M. E., Esentaş, M. ve Işıkgöz, M. (2015). Ortaokul öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersine yönelik değer düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi: Batman il örneği. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 4(4), 661-676.
- İpekçi, S. (2018). *Altıncı sınıf matematik öğretim programı ile bütünleştirilmiş değerler eğitimi program tasarısının etkililiğinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Jang, C. Y. (2013). *Development and validation of the sport character scale* (Doctorate thesis). The University of Utah, USA.
- Jewett, A. E., Bain, L. L., & Ennis, C. D. (1995). *The curriculum process in physical education*. 2nd ed. Boston, MA: WCB/McCraw-Hill.
- Kafadar, O. (2002) Modernization and westernism in contemporary Turkish education discussions, *political thought in modern Turkey* (3. cilt, s. 351-381). U. Kocabaşoğlu, (Ed.), İstanbul: Communication Publications.
- Kam, C. M., Greenberg, M. T., & Walls, C. T. (2003). Examining the role of implementation quality in schoolbased prevention using the PATHS Curriculum. *Prevention Science*, 4, 55-62.
- Karaca, K. (2005). *İşbirlikli öğrenme yöntemi ile geleneksel öğretim yaklaşımının, lise 1. sınıf öğrencilerinin maddenin sınıflandırılması konusu anlamalarına ve*

akademik başarılarına etkileri. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.

Karakılıç, M. (2009). *Beden eğitimi dersi için hazırlanan tutum ölçeğinin psikometrik kuramlar açısından incelenmesi* (Doktora tezi). <https://tez.yok.gov.tr/> sayfasından erişilmiştir.

Keppel, G., & Wickens, T. D. (2003). *Desing and analysis: A researcher's handbook* (4rd ed.). Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.

Keske-Aksoy, G. (2015). *Beden eğitimi dersinde bireysel ve sosyal sorumluluk modeli uygulaması: Bir eylem araştırması* (Doktora tezi). <https://tez.yok.gov.tr/> sayfasından erişilmiştir.

Keske-Aksoy, G. ve Gürsel, F. (2015). Modele dayalı uygulamada beden eğitimi öğretmenini güçlendiren ve yavaşlatan öğeler. *Spormetre*, 13(1), 73-82.

Keske-Aksoy, G. ve Gürsel, F. (2017). Bireysel ve sosyal sorumluluk modeli. A. D. Mirzeoğlu (Ed.), *Model temelli beden eğitimi öğretimi* (s. 209-231). Ankara: Spor Yayınevi ve Kitabevi.

Keskin, Y. (2011). *İlköğretim 6. sınıf sosyal bilgiler derslerinde değerler eğitime yönelik uygulamaların etkililiğinin araştırılması* (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.

Kılavuz, R. (2003). *Kamu yönetiminde etik ve bir sorun alanı olarak yozlaşma*. Ankara: Seçkin Yayınevi.

Kırmızı, F. S. (2014). 4. Sınıf Türkçe ders kitabı metinlerinde yer alan değerler. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 12(27), 217-59.

Kolts, R. L. (2016). *CFT Made simple: A clinician's guide to practicing compassion-focused therapy*. Oakland. CA: New Harbinger Publications.

Korkmaz, M. (2021). *Spor eğitim modeline dayalı temel tenis eğitiminin 10-11 yaş çocuklarda temel motor ve tenis becerileri ile liderlik özelliği gelişimine etkisi* (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/> sayfasından erişilmiştir.

Kuru, E. (2000). *Sporda psikoloji*. Ankara: Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi Basımevi.

- Kuter, F. Ö. ve Kuter, M. (2012). Beden eğitimi ve spor yoluyla değerler eğitimi. *Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi: Teori ve Uygulama*, (6), 75-94.
- Küçük, V. ve Koç, H. (2004). Psiko-Sosyal gelişim süreci içerisinde insan ve spor ilişkisi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10.
- Kymlicka, W. (2004). *Çağdaş siyaset felsefesine giriş*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları.
- Lamberta, G. C. (2004). *A values education intervention through therapeutic recreation for adolescents in a psychiatric setting* (Doctoral Thesis). Valden University.
- Lee, K. M., Guidry, M., Schmidt, E. G., Slater, T. F., & Young, T. S. (2006). Classaction: A model rapid-feedback and dynamic formative assessment system. In *STEM Assessment Conference* (p. 141).
- Lovat, T. J., & Clement, N. D. (2008). The pedagogical imperative of values education. *Journal of Beliefs & Values*, 29(3), 273-285.
- Lowter, T. L. (2004). *The impact of a social skills intervention on the development of resiliency in preschool children* (Master's thesis). Available ProQuest Dissertations Theses database. (UMI No: 1424930).
- Meaney, M. H. (1979). *A guide for implementing values education in the primary grades* (Unpublished Doctoral Thesis). Seattle University.
- Merter, F. ve Göldağ, B. (2014). Değerler eğitiminde okul kültürünün rolü. *Yeni Türkiye*, 58, 272-84.
- Metzler, M. W. (2005). *Instructional models for physical education*. Second Edition. United States of America: Holcomb Hathaway, Inc.
- Meydan, H. (2014). Okulda değerler eğitiminin yeri ve değerler eğitimi yaklaşımları üzerine bir değerlendirme. *Bülent Ecevit Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 1(1). 93-108.
- Miller, T. W., Kraus, R. F. & Veltkamp, L. J. (2005). Character education as a prevention strategy in school-related violence. *The Journal of Primary Prevention*, 26(5), 455-466.

- Milli Eğitim Bakanlığı (2009). *Ortaöğretim beden eğitimi dersi öğretim programı (9-12. Sınıflar)*. Ankara: MEB.
- Milli Eğitim Bakanlığı (2012). *İlköğretim genel müdürlüğü, ilköğretim beden eğitimi (1– 8.sınıflar) dersi öğretim programı*. Ankara: MEB.
- Milli Eğitim Bakanlığı (2013). *Spor ve fiziki etkinlikler dersi (5, 6, 7 ve 8. Sınıflar) öğretim programı*. Ankara: MEB.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2017). *Müfredatta yenileme ve değişiklik çalışmaları üzerine*. Ankara, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2018). *Beden eğitimi ve spor dersi ortaokul 5-8. sınıflar öğretim programı*. Ankara: MEB.
- Mirzeoğlu, A. D. (2017). Akran öğrenme modeli. A. D. Mirzeoğlu (Ed.), *Model temelli beden eğitimi öğretimi* (s. 109-133). Ankara: Spor Yayınevi ve Kitabevi.
- Mirzeoğlu, A. D. (2017). Temel kavramlar. A. D. Mirzeoğlu (Ed.), *Model temelli beden eğitimi öğretimi* (s. 18-25). Ankara: Spor Yayınevi ve Kitabevi.
- Mitchell, S., Oslin, J. L., & Griffin, L. L. (2013). *Teaching sport concepts and skills: A tactical games approach for ages 7 to 18*. Champaign, US: Human Kinetics.
- Mosston, M., & Ashworth, S. (2008). *Teaching physical education*. First online edition. Retrieved from https://spectrumofteachingstyles.org/assets/files/book/Teaching_Physical_Edu_1st_Online.pdf.
- Mulyana, M.Pd. (2012). *Moral implementation through physical and sport education for olympics*. International Conference, New Perspective of Science, Italy.
- Nutku, U. (2011). *Değerler bütününde mekan değeri, tarihe yön veren Bursa kitabı*. Bursa: Bursa Kültür A.Ş.
- Orhan, R. (2019). Çocuk gelişiminde fiziksel aktivite ve sporun önemi. *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9, 157-176.
- Özbaydar, S. (1999). *İnsan davranışının sınırları ve spor psikolojisi*. Ankara, Altın Kitaplar Yayınevi.

- Özbey, S. ve Güzel, P. (2009). Uzun dönemli olimpik eğitim programlarının incelenmesi. *Spor Bilimleri Dergisi*, 20 (4), 117–131.
- Özdaş, F. (2003). Öğretmenlerin bireyselleştirilmiş öğretim uygulamalarına ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(5).
- Özdoğan, G. ve Soylu, D. (2004). *Matematik öğretiminde yapılandırmacı öğrenme yaklaşımına uygun çalışma yapraklarının geliştirilmesi*. VI. Ulusal Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi Yayını, İstanbul, Cilt: II, s.665-670.
- Öztürk, A. (2010). *Okul öncesi eğitimde oyun*. Ankara, Eğiten Kitap.
- Öztürk, E. (2009). Hayat bilgisi dersinde değer eğitimi ve örnek uygulamalar. S. Ögülmüş (Ed.), *İlköğretim hayat bilgisi öğretimi ve öğretmen el kitabı* (s. 503-525). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Pehlivan, Z. ve Ada, E. N. D. (2011). Kişilik gelişim için beden eğitimi ders uygulamaları [Özel Sayı]. Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğrt. Kongresi, *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 83-95.
- Perry, A. D., & Wilkenfeld, B. S. (2006). Using an agenda setting model to help students develop & exercise participatory skills and values. *Journal of Political Science Education*, 2, 303-312.
- Prencipe, A. (2001). *Children's reasoning about the teaching of values* (Unpublished Master's Thesis). University of Toronto.
- Robb, B. (1998). What is values education- And so what? Scotland: *Journal of Values Education*, 1, 1-11.
- Rokeach, M., & Regan, J. F. (1980). The role of values in the counseling situation. *Person. & Gui. J*, 58(9), 576-82.
- Rosenthal, R., & Rosnow, R. L. (1991). *Essentials of behavioral research: Methods and data analysis*. New York: McGraw-Hill.
- Ruyter, D. (2002). The right to meaningful education: the role of values and beliefs. *Journal of Beliefs and Values*, 23(1), 32-42.

- Sağın, A. E. ve Karabulut, Ö. (2019). Beden eğitimi ve spor dersine yönelik ortaokul öğrencilerinin değer düzeylerinin incelenmesi (bağcılar ilçesi örneği). *International Journal of Mountaineering and Climbing*, 2(2), 27-34.
- Sanchez, T. R. (1998). Using stories about heroes to teach values. *ERIC Digest*. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED424190.pdf> sayfasından erişilmiştir.
- Sarı, E. (2005). Öğretmen adaylarının değer tercihleri: Giresun eğitim fakültesi örneği, *Değerler Eğitimi Dergisi*, 3 (10), 73-88.
- Sarıca, R. (2018). Yenilenen ortaöğretim beden eğitimi ve spor dersi öğretim programlarının değerler eğitimi bağlamında incelenmesi. *Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(3), 2069-2091.
- Schwartz, S. H. (1994). Are there universal aspects in the structure and contents of human values. *Journal of Social Issues*, 50(4), 19-45.
- Schwarz, R. (2014). *Frühe bewegungserziehung*. München: Ernst Reinhardt Verlag.
- Siedentop, D. (1994). *Sport education: Quality P.E. through positive sport experiences*. Champaign, IL: Human Kinetics.
- Siedentop, D., Hastie, A. P., & Van Der Mars H. (2004). *Complete guide to sport education*. Champaign, IL: Human Kinetics.
- Stürmer, S., Snyder, M., Kropp, A., & Siem, B. (2006). Empathy-motivated helping: The moderating role of group membership. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 32(7), 943-956.
- Şebin, K., Tozoğlu, E., Yılmaz, S., Demirel, N. ve Bostancı, Ö. (2010). Spor yapan üniversite öğrencilerinin Fair Play'e ilişkin görüşleri. *Journal of Physical Education and Sport Sciences*.
- Şener, H. (2013). Hayriyye-i Nabi'de aktarılan değerler. *Turkish Studies*, 8(1), 2051-2524.
- Şişman, M. ve Turan, S. (2004). *Eğitimde toplam kalite yönetimi*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Tahiroğlu, M., Yıldırım, T. ve Çetin, T. (2010). Değer eğitimi yöntemlerine uygun geliştirilen çevre eğitimi etkinliğinin, ilköğretim 7. sınıf öğrencilerinin çevreye

- ilişkin tutumlarına etkisi. *Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30, 231-248.
- Tannehill, D., & Lund, J. (2005). It's not business as usual. *Standards-based Physical Education Curriculum Development*, 307.
- Tanrıöğen, A. (2011). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Temel, C. (2017). İşbirlikli öğrenme modeli. A. D. Mirzeoğlu (Ed.), *Model temelli beden eğitimi öğretimi* (s. 79-104). Ankara: Spor Yayınevi ve Kitabevi.
- Tonga, D. ve Uslu, S. (2015). Sosyal bilgiler dersinde kazanım-değer ilişkisi. *Journal of Kirsehir Education Faculty*, 16(1),91-110.
- Turan, S. ve Aktan, D. (2008). Okul hayatında var olan ve olması düşünülen sosyal değerler. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(2), 227-259.
- Turhan, B., Er, G., Çam, İ. ve Er, N. (2005, Nisan). *Okullarda yarışmalı sporlara analitik yaklaşım*. Spor Eğitiminin ve Performansının Felsefi Temelleri Sempozyumu, Manisa.
- Türk Dil Kurumu. (2011). *Türkçe sözlük*. Ankara: TDK.
- Türk, İ. (2009). *Değerler eğitiminde saygı* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tokat.
- T.C. Başbakanlık Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü. (2010). *Türkiye'de aile değerleri araştırması*. Ankara: ASAGEM.
- Umar, Ç. N. ve Kanger, F. (2018). 10-13 Yaş çocukları için evrensel ahlaki değerler ölçeğinin geliştirilmesi çalışması. *Turkish Studies*, volume 13/15, 401-418. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.13599>
- Ünver, V. ve Albayrak, N. (2013). Hemşirelik eğitiminde akran öğretim modeli. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Elektronik Dergisi*, 6(4), 214-217.
- Vogt, W. P. & Johnson, B. (2011). *Dictionary of statistics and methodology: A nontechnical guide for the social sciences* (4th ed.) Thousand Oaks, CA: Sage.
- Yaldız, S. A. (2013). *İlköğretim okullarında beden eğitimi dersine yönelik öğrenci ve ana-baba tutumları* (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.

- Yaman, E. (2012). *Değerler eğitimi “eğitimde yeni ufuklar”*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Yaşar, Ş. (1993). Yabancı dilde okuma becerilerinin geliştirilmesinde küçük gruplarla öğretim yönteminin etkililiği. *Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları*, 34.
- Yavuzer, H. (1990). *Yaygın anne- baba tutumları, ana baba okulu*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Yazıcı, S. (2007). Değerler eğitimi. *Çocuk Çocuk Dergisi*, 66(11).
- Yetim, A. (2000). Sporun sosyal görünümü. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 1(5).
- Yıldıran, İ. (2004). Fair Play kapsamı, Türkiye’deki görünümü ve geliştirme perspektifleri. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 9(4), 3-16.
- Yıldırım, K. (2009). Values education experiences of turkish class teachers: A phenomonological approach. *Eurasian Journal of Educational Research*, 35, 165- 184.
- Yiğittir, S. (2009). *İlköğretim sosyal bilgiler dersi 4 ve 5. sınıf değerlerinin kazanılma düzeyi* (Doktora tezi). <https://tez.yok.gov.tr/> sayfasından erişilmiştir.
- Yörükoğlu A. (2003). *Çocuk ruh sağlığı: Çocuğun kişilik gelişimi eğitimi ve ruhsal sorunları*. İstanbul: Özgür Yayınları.
- Yücekaya, M. A. (2017). *Ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin değerlerinin incelenmesi* (Doktora tezi). <https://tez.yok.gov.tr/> sayfasından erişilmiştir.
- Yüksel, G. (2012). *İlköğretim öğretmenlerinin karakter eğitimi yetkinlik inançları ile ahlaki olgunluk düzeyleri arasındaki ilişki* (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Wallhead, T. L., & Ntoumanis, N. (2004). Effects of a sport education intervention on students’ motivational responses in physical education. *Journal of Teaching in Physical Education*, 23(1), 4-18.

Watson, D. L., & Clocksin, B. D. (2013). *Using sport and physical activity to teach personal and social responsibility*. Champaign, IL: Human Kinetics.

EKLER

EK-1

10-13 Yaş Çocukları İçin Evrensel Ahlaki Değerler Ölçeği

Sevgili öğrenciler,

Uygulama yapılacak beden eğitimi ve spor derslerinde, değer kavramlarının bilincinde daha eğlenceli, katılım motivasyonu yüksek uygulamalar yapabilmek amacı ile aşağıda belirtilen araştırma planlanmıştır. Sizden istenilen aşağıda yer alan kişisel bilgi formunu, toplam 48 sorudan oluşan evrensel ahlaki değerler ölçeğini ve toplam 30 sorudan oluşan beden eğitimi dersi tutum ölçeğini doldurmanızdır. Soruları içtenlikle ve doğru bir şekilde cevaplamanız araştırmanın amacına ulaşması bakımından önem taşımaktadır. Soruların doğru veya yanlış cevabı yoktur, yalnızca size uyan seçeneği işaretlemeniz yeterlidir.

Bu araştırmada incelenecek konu “Beden eğitimi yoluyla değer eğitimin kazanımının seçili öğretim modelleri ve uyarlanmış etkinliklerle incelenmesi ve karşılaştırılmasıdır”.

Vereceğiniz samimi ve içten cevaplarınız için şimdiden teşekkür ederim.

İrem BOZDAĞ

Araştırmacı

Aşağıdaki ifadelerden her birini okuduktan sonra bu ifadeye ne ölçüde katıldığınızı gösteren sütuna ait olan ve ifadenin hizasında bulunan kutunun içine (X) işareti koyunuz.

	Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen katılıyorum
1. Sokaktaki aç olan kedi, köpek, kuş gibi hayvanlara acırım.	①	②	③	④	⑤
2. Yemek hazırlamada veya evin temizlenmesinde anne ve babama yardım ederim.	①	②	③	④	⑤
3. Anne ve babamın uyarılarını her zaman yerine getiririm.	①	②	③	④	⑤
4. Bana iyilik yapan herkese teşekkürle karşılık veririm.	①	②	③	④	⑤
5. Çevremdeki ağaç ve çiçeklerin de benim gibi canlı olduklarını bilirim.	①	②	③	④	⑤
6. Çevremdeki ağaç ve çiçekleri koparmaz ve onlara zarar vermem.	①	②	③	④	⑤
7. Okul ödevlerimi eksiksiz yapmak sadece benim sorumluluğumda olmalıdır.	①	②	③	④	⑤
8. Hatalı davrandığımda, hata yaptığım kişiden özür dilerim.	①	②	③	④	⑤

9. Arkadaşlarımın yanında zor durumda kalsam da doğruyu söylerim.	①	②	③	④	⑤
10. Çevremdekilerden bir şey isteyeceğim zaman rica ederim.	①	②	③	④	⑤
11. Benden yaşça küçük kardeş veya kuzenim her zaman benim yardımımıza muhtaçtır.	①	②	③	④	⑤
12. Evdeki büyükler biz çocuklara da görev ve sorumluluk vermelidir.	①	②	③	④	⑤
13. Anne-babamı hangi davranışlarımla üzülebileceğimi bilirim.	①	②	③	④	⑤
14. Anne-babamız üzebilecek davranışlardan kaçınırım.	①	②	③	④	⑤
15. Arkadaşıma veya kardeşime verdiğim sözü tutarım.	①	②	③	④	⑤
16. Evime girerken ve çıkarken evdeki kişilerle selamlaşırım.	①	②	③	④	⑤
17. Evdeki kişilere hal hatır sorulmalıdır.	①	②	③	④	⑤
18. Sokaktaki aç olan kedi, köpek, kuş gibi hayvanlara yiyecek veririm.	①	②	③	④	⑤
19. Kıyafetlerimi ve odamı temiz ve düzenli tutmak benim görevimdir.	①	②	③	④	⑤
20. Ödünç aldığım eşyaya zarar vermem.	①	②	③	④	⑤
21. Yalan söylemek bana hiç yakışmaz.	①	②	③	④	⑤
22. İstmeden yaptığım kötü bir davranıştan dolayı karşımdaki kişiden özür dilerim.	①	②	③	④	⑤
23. Çevremizdeki ağaç ve çiçekleri yaşatmak için onlara bakım yaparım.	①	②	③	④	⑤
24. Ödevlerimle ilgili sorumluluklarımda her zaman başkalarının yardımını beklememeliyim.	①	②	③	④	⑤
25. Hiç kimseyi üzecek davranışlar yapmamaya özen gösteririm.	①	②	③	④	⑤
26. Oyun ve etkinliklerde kimsenin hakkını yemem.	①	②	③	④	⑤
27. Benden bir şey istendiğinde bu isteği gülümseyerek ve içtenlikle yerine getiririm.	①	②	③	④	⑤
28. Benden yaşça küçük kardeş veya kuzenimle oyun oynarken oyuncaklarımı paylaşmayı isterim.	①	②	③	④	⑤
29. Anne ve babam yorulduğunda onlara yardım ederim.	①	②	③	④	⑤
30. Akriba veya ailemizdeki kişilerin istek ve ricalarını yerine getirmeliyim.	①	②	③	④	⑤
31. Her zaman doğruyu söylemeliyiz.	①	②	③	④	⑤
32. Öğretmenime kaba ve kırıncı olmamaya özen gösteririm.	①	②	③	④	⑤
33. Arkadaşıma kaba ve kırıncı olmamaya özen gösteririm.	①	②	③	④	⑤
34. Sokaktaki aç olan kedi, köpek, kuş gibi hayvanları besleme yollarını bulurum.	①	②	③	④	⑤
35. Evdeki tüm eşyaları temiz ve düzenli tutmak biz çocukların da görevidir.	①	②	③	④	⑤
36. Sıralı oyunlarda sıramın gelmesini beklerim.	①	②	③	④	⑤
37. İnsanlara yalan söylemek aslında kendimi zarar vermektir.	①	②	③	④	⑤
38. Anne-babam veya yakınlarımızın iyiliğine daima şükran duyarım.	①	②	③	④	⑤
39. Evimdeki/bahçedeki çiçekleri sulama görevinin bana verilmesinden mutlu olurum.	①	②	③	④	⑤
40. Yerine getirmediğim her görev başkalarına yük olur.	①	②	③	④	⑤
41. Hakkımın verilmediği durumlarda hakkım olanı isterim.	①	②	③	④	⑤
42. Oyun ve etkinliklerde dürüst olmayan arkadaşlarımı uyarırım.	①	②	③	④	⑤
43. Yaptığım iyilikleri başa kakmam.	①	②	③	④	⑤
44. Benden yaşça küçük kardeş veya kuzenim üzüldüğünde onu teselli etmek isterim.	①	②	③	④	⑤
45. Kardeşimin veya arkadaşımın kendi sorumluluğunu yerine getirmemesinden rahatsız olurum.	①	②	③	④	⑤
46. Okulda ve okul servisinde arkadaşlarımın hakkına saygı duyarım.	①	②	③	④	⑤
47. Yakınlarımın dürüst olduğumu söylemeleri beni mutlu eder.	①	②	③	④	⑤
48. Bana yapılmasını istemediğim bir kötülüğü kimseye yapmamaya özen gösteririm.	①	②	③	④	⑤

EK-2

Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum Ölçeği

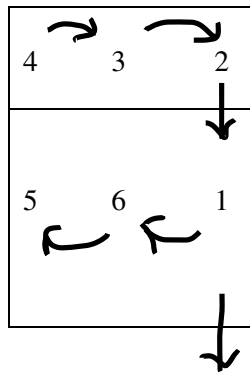
Bu ölçek ilköğretim 6, 7, 8'inci sınıf öğrencilerinin Beden Eğitimi dersine yönelik tutumlarını belirlemek için hazırlanmıştır. Her bir ifade için o maddenin karşısında bulunan kutulara (X) işareti koyarak **Tamamen Katılıyorum**, **Katılıyorum**, **Kararsızım**, **Katılmıyorum** veya **Hiç Katılmıyorum** seçeneklerinden birisini işaretleyiniz. Her ifade için sadece bir işaretleme yapınız.

	Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum
1. Beden Eğitimi dersinden hoşlanırım.					
2. Beden Eğitimi derslerinde keyifsiz olurum.					
3. Beden Eğitimi dersinde canım sıkılır.					
4. Beden Eğitimi dersinde zilin çalmasını dört gözle beklerim.					
5. Beden Eğitimi sevdiğim dersler arasındadır.					
6. Beden Eğitimi dersinde kendimi rahat hissederim.					
7. Beden Eğitimi dersine girmek istemem.					
8. Beden Eğitimi dersinde yapılan hareketleri isteyerek yapmam.					
9. Beden Eğitimi sıkıcı bir derstir.					
10. Boş zamanlarımda arkadaşlarımla Beden Eğitimi dersinde öğrendiğimiz oyunları oynamaktan hoşlanırım.					
11. Beden Eğitimi ders saatlerinin artırılmasını isterim.					
12. Beden Eğitimi dersi ilgimi çekmez.					
13. Beden Eğitimi dersinde elimden gelenin en iyisini yapmaya gayret ederim.					
14. Okulda Beden Eğitimi dersinin başlamasını dört gözle beklerim.					
15. Beden Eğitimi dersindeki fiziksel aktiviteleri yapmaktan hoşlanırım.					
16. Beden Eğitimi dersindeki hareketleri yapmak içimden gelmez.					
17. Beden Eğitimi dersi müfredattan çıkarılmalıdır.					
18. Beden Eğitimi dersinin çok faydalı olduğunu düşünürüm.					
19. Beden Eğitimi dersinden nefret ederim.					
20. Beden Eğitimi dersi insanı dinlendirir.					
21. Beden Eğitimi dersine katılmak vakit kaybıdır.					
22. Beden Eğitimi dersinin olduğu gün okula gitmek için heyecan duyarım.					
23. Beden Eğitimi gereksiz bir derstir.					
24. Beden Eğitimi dersine katılmanın kendini dinç hissetmek için iyi bir yol olduğunu düşünürüm.					
25. Beden Eğitimi dersi olduğu günler okula gitmek istemem.					
26. Sağlıklı bir insan olabilmek için Beden Eğitimi derslerine katılmak gerekir.					
27. Beden Eğitimi dersinden bir önceki dersin hemen bitmesini isterim.					
28. Beden Eğitimi dersinin olduğu gün neşeli olurum.					
29. Beden Eğitimi dersinin önemli olduğunu düşünürüm.					
30. Beden Eğitimi dersine girmek yerine başka şeyler yapmak isterim.					

EK-3

Voleybol Bilişsel Alan Bilgi Formu

- 1- Aşağıdakilerden hangisi “Parmak Pas” vuruş tekniği özelliğidir?
 - A) Ayaklar birbirine bitişiktir.
 - B) Ayaklar omuz genişliğinde açıktır.
 - C) Ayaklar omuz genişliğinden daha FAZLA açılır.
 - D) Ayakların omuz genişliğinden daha AZ açılır.
- 2- Aşağıdakilerden hangisinde “Parmak Pas” vuruşunda ellerin pozisyonu doğrudur?
 - A) Eller göğüs hizasında oval şekilde açıktır.
 - B) Ellerin biri önde diğeri arkadadır.
 - C) Eller alın hizasının üzerinde üçgen şeklinde açıktır.
 - D) Sağ el baş üzerinde hazır bekler.
- 3- Aşağıdaki şıkların hangisinde voleybolda kullanılan paslar doğru şekilde verilmiştir?
 - A) Parmak Pas – Manşet Pas
 - B) Göğüs Pas – Başüstü Pas
 - C) Yerden Pas – Bounce Pas
 - D) Sektirerek Pas – Ayakiçi Pas
- 4- Voleybol oyunu bir takımda diğer takımda olmak üzere toplam kişi ile oynanır.
- 5- Voleybol maçı ile başlar.
- 6- Manşet Pas vuruşunda ayaklar omuz genişliğinde açık, dizler hafif bükük, eller önde birleşmiş ve dirsekler gergin bir şekildedir. (D) (Y)
- 7- Parmak Pas vuruşunda top parmaklara değil avuç içine temas eder. (D) (Y)
- 8- Voleybol maçında sayı kazanınca takım bir tur döner. (D) (Y)
- 9- Bir takım en fazla 5 pas yapabilir. (D) (Y)
- 10- Voleybolda dönüşler aşağıdaki gibidir. (D) (Y)

EK-4

Beden Eğitimi ve Spor Dersi Sem Grubu Adil Oyun Değerlendirme Formu

SPOR ŞÖLENİ

Voleybol Turnuvası

Fair-Play (Adil Oyun) / Centilmenlik Değerlendirme Formu

Maç Yapan Takımlar:	Tarih:		
Her takım için uygun olan kriterleri işaretleyiniz.			
Adil oyun kriterleri	Takım Adı (A)	Takım Adı (B)	Takım Adı (C)
1. Sorumlu olarak katılım sergiler.			
2. Maç başlangıcında rakip takıma başarılar diler.			
3. Arkadaşlarına, rakiplerine ve hakemlere saygı gösterir.			
4. Yardımseverdir.			
5. Oyun kurallarına uyar.			
6. Düşen oyuncuyu kaldırır.			
7. Bireysel farklılığı olan öğrencilere hoşgörü gösterir.			
8. Dürüst davranış sergiler.			
9. Haksız avantajları kabul etmez.			
10. Kazanmak uğruna Fair-Play davranış çerçevesinden çıkmaz.			
11. Top rakibe sert çarptığında (başına, yüzüne vb.) özür diler.			
12. Sakatlanan oyuncu olduğu anda oyunu durdurur.			
13. Arkadaşlarıyla, rakipleriyle, hakem ve yöneticileriyle empati kurar.			
14. Kazanınca rakibini küçük düşürücü ifadelerden kaçınır.			
15. Kaybedince sonuca ve kazanana saygı gösterir.			
16. Kazananı tebrik eder.			
Toplam			

EK-5

Beden Eğitimi ve Spor Dersi Sem Grubu Adil Oyun Etkinlik Sözleşmesi

Etkinlik Sözleşmesi

Etkinlik Kuralları

TARİH: / /

- [illegible]

EK-6

SEM ve BSSM Grubu 12 Haftalık Model Faaliyeti, Kazanım ve Değer Tablosu

HAFTA	SEM ETKİNLİK	KAZANIM	DEĞER	SEM FAALİYET
1	Ön Test Ölçeğinin uygulanması, sürecin anlatımı ve tanıtımı. (SEM, değerler, voleybol) Oyun: Yakan top, aslan topu Ders etkinliklerinin değerlendirilmesi.	6.1.1.2 6.1.2.2 6.1.2.3 6.1.2.5	“Merhamet”	SEM’in tanıtımı
2	“Voleybolda parmak pas yapabiliyorum” Oyun: Canavarı vur Ders etkinliklerinin değerlendirilmesi.	6.1.1.2 6.1.2.1 6.1.2.6 6.2.2.5	“Merhamet”	SEM Takımların oluşumu
3	“Voleybolda manşet pas yapabiliyorum” Oyun: Top bombardımanı Ders etkinliklerinin değerlendirilmesi.	6.1.1.2 6.1.3.1 6.1.2.5	“Adalet”	SEM Lig heyetinin oluşumu
4	“Parmak pas, manşet pasla top karşılayabiliyorum” Oyun: 10 pas Ders etkinliklerinin değerlendirilmesi.	6.1.1.2 6.1.2.2 6.1.2.4 6.1.3.1 6.2.2.3	“Adalet”	SEM Takımların isimlerinin ve renklerinin oluşumu
5	“Voleybolda alttan ve üstten servis atmayı öğreniyorum” Oyun: Toplar sepete Ders etkinliklerinin değerlendirilmesi.	6.1.1.2 6.1.2.2 6.1.2.7 6.1.3.1	“Adalet”	SEM Oyuncu dışı görevlerin belirlenmesi
6	“Takım çalışmaları” Oyun: Kırmızı beyaz, adam satmaca Ders etkinliklerinin değerlendirilmesi.	6.1.1.2 6.1.2.5 6.1.2.6 6.1.2.9 6.2.1.1 6.2.2.1	“Dürüstlük”	SEM Takım çalışmaları
7	“Takım çalışmaları” Oyun: Balık ağı, raket dengesi, zehirli top Ders etkinliklerinin değerlendirilmesi.	6.1.1.2 6.1.2.5 6.1.2.6 6.1.2.9 6.2.1.1 6.2.2.1	“Dürüstlük”	SEM Takım çalışmaları
8	“Takım çalışmaları” Oyun: Uzayan pas, el futbolu Ders etkinliklerinin değerlendirilmesi.	6.1.1.2 6.1.2.5 6.1.2.6 6.1.2.9 6.2.1.1 6.2.2.1	“Sorumluluk”	SEM Takım çalışmaları
9	“Takım çalışmaları” Oyun: Tavuk tilki, ip üstünde top Ders etkinliklerinin değerlendirilmesi.	6.1.1.2 6.1.2.5 6.1.2.6 6.1.2.9 6.2.1.1 6.2.2.1	“Sorumluluk”	SEM Takım çalışmaları
10	“Hazırlık turnuvası”	6.1.1.2 6.1.2.5	“Sorumluluk”	SEM Hazırlık turnuvası

	Oyun: Kucakla kurtul, kare bayrak yarışı Ders etkinliklerinin değerlendirilmesi.	6.1.2.6 6.1.2.7 6.2.1.1		
11	“Spor şöleni” Oyun: Balık ağı, topal tren, halkayı yarma Ders etkinliklerinin değerlendirilmesi.	6.1.1.2 6.1.2.5 6.1.2.6 6.1.2.7 6.2.1.1	“Saygı”	SEM Spor şöleni
12	“Spor şöleni” Son test ölçeğinin uygulanması, değerlendirme	6.1.1.2 6.1.2.5 6.1.2.6 6.1.2.7 6.2.1.1	“Saygı”	SEM Spor şöleni

HAFTA	BSSM ETKİNLİK	KAZANIM	DEĞER	BSSM FAALİYET
1	Ön Test Ölçeğinin uygulanması, sürecin anlatımı ve tanıtımı. (BSSM, değerler, voleybol) Oyun: Yakan top Ders etkinliklerinin değerlendirilmesi.	6.1.1.2 6.1.2.2 6.1.2.3 6.1.2.5	“Merhamet”	Seviye 1: Başkalarının Hak ve Duygularına Saygı Büyükanne yasası, öğretmen yönetimli grup
2	“Voleybolda parmak pas yapabiliyorum” Oyun: Canavarı vur Ders etkinliklerinin değerlendirilmesi.	6.1.1.2 6.1.2.1 6.1.2.6 6.2.2.5	“Merhamet”	Seviye 1: Başkalarının Hak ve Duygularına Saygı Büyükanne yasası, öğretmen yönetimli grup
3	“Voleybolda çeşitli yönlerle parmak pas yapabiliyorum” Oyun: Top bombardımanı, kırmızı beyaz oyunu Ders etkinliklerinin değerlendirilmesi.	6.1.1.2 6.1.2.4 6.1.2.5 6.1.3.2	“Adalet”, “Dürüstlük”	Seviye 2: Çaba ve İşbirliği Yoğunluk skalası, çılgın istasyon
4	“Mini voleybol organizasyonu düzenliyoruz” Oyun: 10 pas Ders etkinliklerinin değerlendirilmesi.	6.1.1.2 6.1.2.2 6.1.2.7 6.1.3.1 6.2.2.1	“Adalet”	Seviye 2: Çaba ve İşbirliği Ders öğretim, dahil etme, uyarlanmış öğretim programı
5	“Voleybolda manşet pas yapabiliyorum” Oyun: Toplar sepete Ders etkinliklerinin değerlendirilmesi.	6.1.1.2 6.1.2.5 6.1.3.1	“Adalet”	Seviye 2: Çaba ve İşbirliği Ders öğretim, spor mahkemesi, çılgın istasyon
6	“Voleybolda manşet pas yapabiliyorum” Oyun: Kırmızı beyaz, adam satmaca Ders etkinliklerinin değerlendirilmesi.	6.1.1.2 6.1.2.9 6.1.3.1 6.1.3.2 6.2.2.2	“Dürüstlük”	Seviye 3: Öz-yönetim Otoriteyi kolaylaştırma stratejileri, kişisel hedef belirleme planı

7	“Parmak pas, manşet pasla top karşılayabiliyorum” Oyun: Balık ağı, raket dengesi, zehirli top Ders etkinliklerinin değerlendirilmesi.	6.1.1.2 6.1.2.2 6.1.2.4 6.1.3.1 6.2.2.3	“Dürüstlük”	Seviye 3: Öz-yönetim Otoriteyi kolaylaştırma stratejileri, görevde bağımsızlık
8	“Voleybolda alttan ve üstten servis atmayı öğreniyorum” Oyun: Uzayan pas, el futbolu Ders etkinliklerinin değerlendirilmesi.	6.1.1.2 6.1.2.2 6.1.2.7 6.1.3.1 6.2.2.1	“Sorumluluk”	Seviye 4: Başkalarına Yardım ve Liderlik Yardım ve liderlik özellikleri
9	“Voleybolda servis atabiliyorum/karşılayabiliyorum” Oyun: Tavuk tilki, ip üstünde top Ders etkinliklerinin değerlendirilmesi.	6.1.1.2 6.1.2.2 6.1.2.4 6.1.3.1 6.2.2.1	“Sorumluluk”	Seviye 4: Başkalarına Yardım ve Liderlik Grup hedef belirleme
10	“Voleybolda dönüşleri yapabiliyorum” Oyun: Kucakla kurtul, kare bayrak yarışı Ders etkinliklerinin değerlendirilmesi.	6.1.1.2 6.1.2.5 6.1.2.9 6.2.2.3	“Sorumluluk”	Seviye 4: Başkalarına Yardım ve Liderlik Akran öğretimi
11	“Sınıf içi voleybol ligi” Oyun: Balık ağı, topal tren, halkayı yarma Ders etkinliklerinin değerlendirilmesi.	6.1.1.2 6.1.3.1 6.1.3.2 6.2.1.1	“Saygı”	Seviye 5: Beden Eğitimi Dışındaki Hayata Transfer Salon dışındaki sorunlar
12	“Sınıf içi voleybol ligi” Oyun: Girdap, horoz dövüşü, 3 pas Son test ölçeğinin uygulanması, değerlendirme	6.1.1.2 6.1.3.1 6.1.3.2 6.2.1.1	“Saygı”	Seviye 5: Beden Eğitimi Dışındaki Hayata Transfer Salon dışındaki sorunlar, toplumsal gönüllülük ve hizmet projeleri

EK-7

Beden Eğitimi ve Spor Dersi SEM Grubu Günlük Planları ve Uyarlanmış Etkinlikler (12 Hafta)

“Voleybolu Tanıyorum”

13.09.2021

DERS : Beden Eğitimi ve Spor
 SINIF : 6-A
 SÜRE : 40'+40'
 ÖĞRENME ALANI : 6.1. Hareket Yetkinliği
 ALT ÖĞRENME ALANI: 6.1.1. Hareket Becerileri
 6.1.2. Hareket Kavramları, İlkeleri ve İlgili Hayat Becerileri
 TEMEL BECERİLER: Problem çözme, karar verme ve kendini tanıma, araştırma ve kişisel gelişimini izleme becerileri
 KAZANIMLAR: BE.6.1.1.2 Takım sporlarına hazırlayıcı oyun ve etkinliklerdeki hareket becerilerini sergiler.
 BE.6.1.2.2 Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde bireysel gelişimi için sorumluluk alır.
 BE.6.1.2.3 Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinlikler için kural ve yönergeler oluşturulmasına katkı sağlar.
 BE.6.1.2.5 Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde iş birliği yapmaya istekli olur.
 ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ: Spor eğitim modeli, medya yardımlı öğretim yöntemi, anlatım yöntemi
 ARAÇ-GEREÇLER : Voleybol topu, huni, ölçekler
 DERS ALANI : Okul bahçesi
 GÜVENLİK ÖNLEMLERİ : Sakatlanmaları engelleyecek önlemler alınır.

ÖĞRENME – ÖĞRETME SÜRECİ

GİRİŞ: Selamlaşma, yoklamanın alınması, tanışma, ön test ölçeklerinin (“Evrensel Ahlaki Değerler Ölçeği 10-13 Yaş” ve “Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum Ölçeği”) uygulanması, 12 haftanın ve spor eğitim modelinin tanıtımı, değerlerin (merhamet, adalet, dürüstlük, sorumluluk ve saygı) tanıtımı, voleybolun tanıtımı ve kılık kıyafet kontrolünün yapılması.

DERSE GEÇİŞ: Merhamet, şefkat, cömertlik gibi değerlere farkındalık oluşturmak için öğrencilere ülkemizde ve dünyada (Elazığ ve diğer illerdeki depremler, Avustralya orman yangınları, Çin korona virüs ve çığ, sel, heyelan gibi) yaşanan doğal afetlerle ilgili görseller gösterilmesi. Voleybol branşı ile ilgili ülkemizin olimpiyatlardaki başarılarından örnek görsel ve videolar gösterimiyle dikkat çekmenin

ardından oyun kuralları hakkında bilgi verilmesi ve dersin işlenişi hakkında bilgi verilmesi. Ders konularının amaçlarına farkındalık sağlanması.

İŞLENİŞ: Giriş kısmında farkındalık sağlanan değerler ile ilgili uyarlanmış “yakan top” oyununun eşit takımlarla dersin başında oynatılması.

Voleybolda pas ve servis çeşitleri, oyuncu sayısı, oyuncu mevkileri, kurallar gibi oyun tanıtımının yapılması.

SONUÇ VE ÖZET: “Yakan top” oyununun ders sonunda tekrar oynatılması.

DEĞERLENDİRME: Öğrencilerin oyundan neler öğrendiklerine ilişkin öz değerlendirme yapması istenir. Farkındalık konuşmaları ve grup toplantısı gibi etkinliklerin uygulanması.

Ders Öğretmeni

İrem BOZDAĞ

Okul Müdürü

Ekrem ÇEVİK

“Voleybolda Parmak Pas Yapabiliyorum”

20.09.2021

DERS : Beden Eğitimi ve Spor

SINIF : 6-A

SÜRE : 40’+40’

ÖĞRENME ALANI : 6.1. Hareket Yetkinliği

6.2. Aktif ve Sağlıklı Hayat

ALT ÖĞRENME ALANI: 6.1.1. Hareket Becerileri

6.1.2. Hareket Kavramları, İlkeleri ve İlgili Hayat Becerileri

6.2.2. Fiziksel Etkinlik Kavramları, İlkeleri ve İlgili Hayat Becerileri

TEMEL BECERİLER: Problem çözme, karar verme ve kendini tanıma, araştırma ve kişisel gelişimini izleme becerileri

KAZANIMLAR: BE.6.1.1.2. Takım sporlarına hazırlayıcı oyun ve etkinliklerdeki hareket becerilerini sergiler.

BE.6.1.2.1. Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde kullandığı hareket kavramlarını açıklar. Çeşitli spor ve etkinliklere hazırlayıcı oyunlarda kullanılan vücut ve alan farkındalığı, efor ve hareket ilişkilerine ait kavramlar ele alınır.

BE.6.1.2.6. Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde başkalarının haklarına saygı gösterir. Kazanımla ilgili değerler üzerinde durulmalıdır.

BE.6.2.2.5. Fiziksel etkinliklerde kendisinin ve başkalarının güvenliğine ilişkin önlemler alır. Kazanımla ilgili değerler üzerinde durulmalıdır.

ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ: Spor eğitim modeli, medya yardımcı öğretim yöntemi, anlatım yöntemi

ARAÇ-GEREÇLER : Voleybol topu, huni

DERS ALANI : Okul bahçesi

GÜVENLİK ÖNLEMLERİ : Sakatlanmaları engelleyecek önlemler alınır.

ÖĞRENME – ÖĞRETME SÜRECİ

GİRİŞ: Selamlaşma, yoklamanın alınması, merhamet değeri ile ilgili görsel ve videolara ek olarak, fikir tartışması etkinliği ile örnek olay uyarlamasını öğrencilerin sırayla devam ettirmesi yoluyla farkındalık sağlanması. Voleybolda parmak pas ile ilgili etkinliklerin tanıtımının yapılmasıyla dikkat çekme. Kılık kıyafet kontrolünün yapılması.

DERSE GEÇİŞ: SEM öğretim planlamasında bulunan “takımların oluşturulması” (oyuncu, hakem, antrenör, basın, ilk yardım uzmanı vb.) etkinliğinin uygulanması. Öğrencilere voleybolda parmak pas tekniği hakkında bilgi verilmesi ve dersin işlenişi hakkında bilgi verilmesi. Ders konularının amaçlarına farkındalık sağlanması.

İŞLENİŞ: Giriş kısmında farkındalık sağlanan değerler ile ilgili uyarlanmış “top kapmaca” ve “canavarı vur” oyununun eşit takımlarla oynatılması.

Voleybolda parmak pas tekniğinin öğretmen gösteriminin ardından, (stajyer hoca sayısına göre) grup oluşturarak karşılıklı şekilde kontrol pas – parmak pas uygulanması.

Aynı çalışma düzeninde parmak pas – parmak pas şeklinde uygulanması.

Filede karşılıklı 3 öğrenci ile, atılan top yerde bir kez sektikten sonra kontrol pas – parmak pas uygulanması.

Aynı çalışma düzeninde parmak pas – parmak pas şeklinde uygulanması.

Ayakta duran bir öğrencinin sürekli kısa paslarla önce oturur pozisyona, ardından yatar pozisyona gelmesi, sonra tekrar oturur pozisyona gelip ayağa kalkıp çalışmanın tamamlanması (Öğrenci kısa pas yapmaya etkinlik tamamlanana kadar ara verilmeden devam eder).

SONUÇ VE ÖZET: “Top kapmaca” uyarlanmış oyununun ders sonunda tekrar oynatılması.

DEĞERLENDİRME: Farkındalık konuşmaları ve grup toplantısı etkinliklerinin uygulanması. Öğrencilerin oyundan ilgili değer anlamında neler öğrendiklerine ilişkin öz ve akran değerlendirmesi yapılması istenir.

Ders Öğretmeni
İrem BOZDAĞ

Okul Müdürü
Ekrem ÇEVİK

“Voleybolda Manşet Pas Yapabiliyorum”

27.09.2021

DERS : Beden Eğitimi ve Spor
SINIF : 6-A
SÜRE : 40'+40'
ÖĞRENME ALANI : 6.1. Hareket Yetkinliği
ALT ÖĞRENME ALANI: 6.1.1. Hareket Becerileri
6.1.2. Hareket Kavramları, İlkeleri ve İlgili Hayat Becerileri
6.1.3. Hareket Strateji ve Taktikleri
TEMEL BECERİLER: Problem çözme, karar verme ve kendini tanıma, araştırma ve kişisel gelişimini izleme becerileri
KAZANIMLAR: BE.6.1.1.2 Takım sporlarına hazırlayıcı oyun ve etkinliklerdeki hareket becerilerini sergiler.
BE.6.1.2.5 Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde iş birliği yapmaya istekli olur.
BE.6.1.3.1. Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde karşılaştığı problemlere bireysel çözümler üretir.
ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ: Spor eğitim modeli, medya yardımlı öğretim yöntemi, anlatım yöntemi, alıştırmaya yöntemi
ARAÇ-GEREÇLER : Voleybol topu, huni
DERS ALANI : Okul bahçesi
GÜVENLİK ÖNLEMLERİ : Sakatlanmaları engelleyecek önlemler alınır.

ÖĞRENME – ÖĞRETME SÜRECİ

GİRİŞ: Selamlaşma, yoklamanın alınması, adalet değeri ile ilgili görsel ve videolara ek olarak, fikir tartışması etkinliği ile örnek olay (haksız penaltı örneğinin ardından öğrencilere siz olsaydınız ne yapardınız sorusunun sorulması) uyarlamasını öğrencilerin sırayla devam ettirmesi yoluyla farkındalık sağlanması. Voleybolda manşet pas ile ilgili etkinliklerin tanıtımının yapılmasıyla dikkat çekme. Kılık kıyafet kontrolünün yapılması.

DERSE GEÇİŞ: SEM öğretim planlamasında bulunan “lig heyetinin oluşturulması” etkinliğinin uygulanması. Öğrencilere voleybolda manşet pas tekniği hakkında bilgi verilmesi ve dersin işleniş hakkında bilgi verilmesi. Ders konularının amaçlarına farkındalık sağlanması.

İŞLENİŞ: Giriş kısmında farkındalık sağlanan değerler ile ilgili uyarlanmış “top bombardımanı” oyununun eşit takımlarla dersin başında oynatılması. (Oyun esnasında adalet değerine vurgu yapılabilmesi için öğretmen “adaletsiz hoca” rolündedir ve düdükten sonra atılan toplara, çizginin geçilmesine müdahale etmemiştir).

Voleybolda parmak pas tekniğinin tekrar edilmesi.

Voleybolda manşet pas tekniğinin öğretmen gösteriminin ardından, alıştırma yöntemi istasyonlarında çalışılması. Her öğrenci 2’li grup olacak şekilde istasyonlar;

- 1- Kontrol pas – manşet pas çalışması
- 2- Manşet pas – manşet pas çalışması
- 3- Filede kontrol pas – manşet pas çalışması
- 4- Filede manşet pas – manşet pas çalışması
- 5- Duvarla kontrol pas – manşet pas karışık çalışması şeklindedir.

Manşet pasla topu en yükseğe atma yarışmasının yapılması.

SONUÇ VE ÖZET: “Top bombardımanı” oyununun ders sonunda tekrar oynatılması.

DEĞERLENDİRME: Farkındalık konuşmaları ve grup toplantısı etkinliklerinin uygulanması. Öğrencilerin oyundan ilgili değer anlamında neler öğrendiklerine ilişkin öz ve akran değerlendirmesi yapılması istenir.

Ders Öğretmeni

İrem BOZDAĞ

Okul Müdürü

Ekrem ÇEVİK

“Parmak Pas, Manşet Pasla Top Karşılatabiliyorum”

04.10.2021

DERS : Beden Eğitimi ve Spor

SINIF : 6-A

SÜRE : 40’+40’

ÖĞRENME ALANI : 6.1. Hareket Yetkinliği

6.2. Aktif ve Sağlıklı Hayat

ALT ÖĞRENME ALANI: 6.1.1. Hareket Becerileri

6.1.2. Hareket Kavramları, İlkeleri ve İlgili Hayat Becerileri

6.1.3. Hareket Strateji ve Taktikleri

6.2.2. Fiziksel Etkinlik Kavramları, İlkeleri ve İlgili Hayat Becerileri

TEMEL BECERİLER: Problem çözme, karar verme ve kendini tanıma, araştırma ve kişisel gelişimini izleme becerileri

KAZANIMLAR: BE.6.1.1.2 Takım sporlarına hazırlayıcı oyun ve etkinliklerdeki hareket becerilerini sergiler.

BE.6.1.2.2 Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde bireysel gelişimi için sorumluluk alır.

BE.6.1.2.4. Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde zamanı etkili kullanır.

BE.6.1.3.1. Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde karşılaştığı problemlere bireysel çözümler üretir.

BE.6.2.2.3. Fiziki etkinliklere katılım sonucunda, fiziksel uygunluk seviyesinde zaman içinde oluşan değişiklikleri açıklar.

ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ: Spor eğitim modeli, medya yardımlı öğretim yöntemi, anlatım yöntemi, eşli (işbirliği ile) öğretim yöntemi

ARAÇ-GEREÇLER : Voleybol topu, huni

DERS ALANI : Okul bahçesi

GÜVENLİK ÖNLEMLERİ : Sakatlanmaları engelleyecek önlemler alınır.

ÖĞRENME – ÖĞRETME SÜRECİ

GİRİŞ: Selamlaşma, yoklamanın alınması, adalet değeri ile ilgili görsel ve videolara ek olarak, fikir tartışması etkinliği ile örnek olay uyarlamasını öğrencilerin sırayla devam ettirmesi yoluyla farkındalık sağlanması. Voleybolda manşet pas ile ilgili etkinliklerin tanıtımının yapılmasıyla dikkat çekme. Kılık kıyafet kontrolünün yapılması.

DERSE GEÇİŞ: SEM öğretim planlamasında bulunan “takımların isimlerinin ve renklerinin oluşumu” etkinliğinin uygulanması. Öğrencilere voleybolda manşet pas tekniği hakkında bilgi verilmesi ve dersin işlenişi hakkında bilgi verilmesi. Ders konularının amaçlarına farkındalık sağlanması.

İŞLENİŞ: Giriş kısmında farkındalık sağlanan değerler ile ilgili uyarlanmış “10 pas” oyununun eşit takımlarla dersin başında oynatılması. (Oyun esnasında oyun kurallarında taktiksel değişiklikler yapılmıştır. Örnek olarak; kız öğrencilerle pas yapılmadığında kazanılan sayının geçerli olmaması, pası aldığı kişiye geri pas verememesi, oyun alanlarında değişiklik vb.).

Voleybolda parmak pas ve manşet tekniğinin tekrar edilmesi.

Parmak pas ve manşet pas çalışmalarının eşli çalışma yöntemine göre uygulanması. Her öğrenci 2’li grup olacak şekilde; bir öğrenci uygulayıcı rolünde diğeri ise gözlemci rolündedir. Uygulayıcı öğrenci parmak pas ve manşet pas tekniklerini uygularken

gözlemci öğrenci dönütler verir ve yeterli tekrar yapıldıkça kadar devam edilmesinin ardından gözlemci ve uygulayıcı öğrenci rol değiştirir.

SONUÇ VE ÖZET: “10 pas” oyununun ders sonunda tekrar oynatılması.

DEĞERLENDİRME: Farkındalık konuşmaları ve grup toplantısı etkinliklerinin uygulanması. Öğrencilerin oyundan ilgili değer anlamında neler öğrendiklerine ilişkin öz ve akran değerlendirmesi yapılması istenir. SEM’in öğretim stratejilerinde bulunan değerlendirme formunun doldurulması.

Ders Öğretmeni

Okul Müdürü

İrem BOZDAĞ

Ekrem ÇEVİK

“Voleybolda Alttan ve Üstten Servis Atmayı Öğreniyorum”

11.10.2021

DERS : Beden Eğitimi ve Spor

SINIF : 6-A

SÜRE : 40’+40’

ÖĞRENME ALANI : 6.1. Hareket Yetkinliği

ALT ÖĞRENME ALANI: 6.1.1. Hareket Becerileri

6.1.2. Hareket Kavramları, İlkeleri ve İlgili Hayat Becerileri

6.1.3. Hareket Strateji ve Taktikleri

TEMEL BECERİLER: Problem çözme, karar verme ve kendini tanıma, araştırma ve kişisel gelişimini izleme becerileri

KAZANIMLAR: BE.6.1.1.2 Takım sporlarına hazırlayıcı oyun ve etkinliklerdeki hareket becerilerini sergiler.

BE.6.1.2.2. Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde bireysel gelişimi için sorumluluk alır.

BE.6.1.2.7. Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde bireysel farklılığı olanlarla çalışmaya gönüllü olur.

BE.6.1.3.1. Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde karşılaştığı problemlere bireysel çözümler üretir.

ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ: Spor eğitim modeli, medya yardımlı öğretim yöntemi, anlatım yöntemi, katılım yöntemi

ARAÇ-GEREÇLER : Voleybol topu, huni

DERS ALANI : Okul bahçesi

GÜVENLİK ÖNLEMLERİ : Sakatlanmaları engelleyecek önlemler alınır.

ÖĞRENME – ÖĞRETME SÜRECİ

GİRİŞ: Selamlaşma, yoklamanın alınması, adalet değeri ile ilgili görsel ve videolara ek olarak, fikir tartışması etkinliği ile örnek olay (haksız penaltı örneğinin ardından öğrencilere siz olsaydınız ne yapardınız sorusunun sorulması) uyarlamasını öğrencilerin sırayla devam ettirmesi yoluyla farkındalık sağlanması. Voleybolda servis çeşitleri ile ilgili etkinliklerin tanıtımının yapılmasıyla dikkat çekme. Kılık kıyafet kontrolünün yapılması.

DERSE GEÇİŞ: SEM öğretim planlamasında bulunan “oyuncu dışı görevlerin belirlenmesi” etkinliğinin uygulanması. Öğrencilere voleybolda servis tekniği hakkında bilgi verilmesi ve parmak pas, manşet pas tekniklerinin tekrar edilmesi. Ders konularının amaçlarına farkındalık sağlanması.

İŞLENİŞ: Giriş kısmında farkındalık sağlanan değerler ile ilgili uyarlanmış “top taşıma” oyununun eşit takımlarla dersin başında oynatılması.

Voleybolda parmak pas ve manşet pas tekniğinin tekrar edilmesi.

Voleybolda alttan ve üstten servis tekniklerinin öğretmen gösteriminin ardından, katılım yöntemi istasyonlarında çalışılması. İstasyonlar;

- 6- File olmayan yerde alttan servis tekniği çalışması
- 7- 3 metrede alttan servis tekniği çalışması
- 8- Servis çizgisinden (bezline) alttan servis çalışması
- 9- File olmayan yerde üstten servis tekniği çalışması
- 10- 3 metrede üstten servis tekniği çalışması
- 11- Servis çizgisinden (bezline) üstten servis çalışması şeklindedir.

SONUÇ VE ÖZET: “Top taşıma” oyununun ders sonunda tekrar oynatılması.

DEĞERLENDİRME: Farkındalık konuşmaları ve grup toplantısı etkinliklerinin uygulanması. Öğrencilerin oyundan ilgili değer anlamında neler öğrendiklerine ilişkin öz ve akran değerlendirmesi yapılması istenir.

Ders Öğretmeni

İrem BOZDAĞ

Okul Müdürü

Ekrem ÇEVİK

“Voleybolda Takım Çalışması Yapabiliyorum”

22.10.2021

DERS : Beden Eğitimi ve Spor

SINIF : 6-A

SÜRE : 40'+40'

ÖĞRENME ALANI : 6.1. Hareket Yetkinliği

6.2. Aktif ve Sağlıklı Hayat

ALT ÖĞRENME ALANI: 6.1.1. Hareket Becerileri

6.1.2. Hareket Kavramları, İlkeleri ve İlgili Hayat Becerileri

6.2.1. Düzenli Fiziksel Etkinlik

6.2.2. Fiziksel Etkinlik Kavramları, İlkeleri ve İlgili Hayat Becerileri

TEMEL BECERİLER: Problem çözme, karar verme ve kendini tanıma, araştırma ve kişisel gelişimini izleme becerileri

KAZANIMLAR: BE.6.1.1.2 Takım sporlarına hazırlayıcı oyun ve etkinliklerdeki hareket becerilerini sergiler.

BE.6.1.2.5. Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde iş birliği yapmaya istekli olur.

BE.6.1.2.6. Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde başkalarının haklarına saygı gösterir.

BE.6.1.2.9. Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde kendisinin ve arkadaşlarının performanslarını değerlendirir.

BE.6.2.1.1. Planladığı fiziksel etkinliklere düzenli olarak katılır.

BE.6.2.2.1. Fiziksel uygunluğunu geliştirecek hedefler içeren fiziksel etkinlik programı hazırlar.

ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ: Spor eğitim modeli, medya yardımlı öğretim yöntemi, anlatım yöntemi, eşli (işbirliği ile) öğretim yöntemi

ARAÇ-GEREÇLER : Voleybol topu, huni

DERS ALANI : Okul bahçesi

GÜVENLİK ÖNLEMLERİ : Sakatlanmaları engelleyecek önlemler alınır.

ÖĞRENME – ÖĞRETME SÜRECİ

GİRİŞ: Selamlaşma, yoklamanın alınması, dürüstlük değeri ile ilgili görsel ve videolara ek olarak, fikir tartışması etkinliği ile örnek olay uyarlamasını öğrencilerin sırayla devam ettirmesi yoluyla farkındalık sağlanması. Voleybolda pas ve servis çeşitleri ile ilgili etkinliklerin tanıtımının yapılmasıyla dikkat çekme. Kılık kıyafet kontrolünün yapılması.

DERSE GEÇİŞ: SEM öğretim planlamasında bulunan ve 4 hafta sürecek olan “takım çalışmaları” etkinliğinin ilk uygulaması. Öğrencilere voleybolda pas ve servis çeşitlerinin tekniği hakkında bilgi verilmesi ve dersin işlenişi hakkında bilgi verilmesi. Ders konularının amaçlarına farkındalık sağlanması.

İŞLENİŞ: Giriş kısmında farkındalık sağlanan değerler ile ilgili uyarlanmış “kedi-fare” (sırt sırta verip yerde oturan 2’li öğrenci gruplarından bir grup kedi diğeri ise faredir, öğretmen kedi komutu verdiğinde fare, fare komutu verdiğinde ise kedi kaçar) ve “saç, göz, top” (ortalarında duran topa eşit mesafede duran 2’li eşleşen öğrenciler öğretmenin komutuyla belirtilen yere dokunması, top dendiğinde ise rakibinden önce topu alması gerekir) oyununun eşit takımlarla dersin başında oynatılması (Oyunlar özellikle dürüstlük değerini pekiştirici özellik taşır).

Voleybolda parmak ve manşet pas ile alttan ve üstten servis tekniklerinin tekrar edilmesi.

SEM öğretim planlamasında bulunan takım çalışmaları etkinliğinin yapılması.

Alıştırma 1: Parmak pas çalışması – a) takımların kendi aralarında karşılıklı parmak pas çalışması (2 taraf sabitken, tek taraf hareketli, 2 taraf hareketli)

Alıştırma 2: Manşet pas çalışması – a) takımların kendi aralarında karşılıklı manşet pas çalışması (2 taraf sabitken, tek taraf hareketli, 2 taraf hareketli)

Alıştırma 3: Servis çalışması (alttan ve üstten)

SONUÇ VE ÖZET: “Kedi-fare” oyununun ders sonunda tekrar oynatılması.

DEĞERLENDİRME: Farkındalık konuşmaları ve grup toplantısı etkinliklerinin uygulanması. Öğrencilerin oyundan ilgili değer anlamında neler öğrendiklerine ilişkin öz ve akran değerlendirmesi yapılması istenir.

Ders Öğretmeni

İrem BOZDAĞ

Okul Müdürü

Ekrem ÇEVİK

“Voleybolda Takım Çalışması Yapabiliyorum”

05.11.2021

DERS : Beden Eğitimi ve Spor

SINIF : 6-A

SÜRE : 40’+40’

ÖĞRENME ALANI : 6.1. Hareket Yetkinliği

6.2. Aktif ve Sağlıklı Hayat

ALT ÖĞRENME ALANI: 6.1.1. Hareket Becerileri

6.1.2. Hareket Kavramları, İlkeleri ve İlgili Hayat Becerileri

6.2.1. Düzenli Fiziksel Etkinlik

6.2.2. Fiziksel Etkinlik Kavramları, İlkeleri ve İlgili Hayat Becerileri

TEMEL BECERİLER: Problem çözme, karar verme ve kendini tanıma, araştırma ve kişisel gelişimini izleme becerileri

KAZANIMLAR: BE.6.1.1.2 Takım sporlarına hazırlayıcı oyun ve etkinliklerdeki hareket becerilerini sergiler.

BE.6.1.2.5. Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde iş birliği yapmaya istekli olur.

BE.6.1.2.6. Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde başkalarının haklarına saygı gösterir.

BE.6.1.2.9. Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde kendisinin ve arkadaşlarının performanslarını değerlendirir.

BE.6.2.1.1. Planladığı fiziksel etkinliklere düzenli olarak katılır.

BE.6.2.2.1. Fiziksel uygunluğunu geliştirecek hedefler içeren fiziksel etkinlik programı hazırlar.

ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ: Spor eğitim modeli, medya yardımlı öğretim yöntemi, anlatım yöntemi, alıştırmaya yöntemi

ARAÇ-GEREÇLER : Voleybol topu, huni

DERS ALANI : Okul bahçesi

GÜVENLİK ÖNLEMLERİ : Sakatlanmaları engelleyecek önlemler alınır.

ÖĞRENME – ÖĞRETME SÜRECİ

GİRİŞ: Selamlaşma, yoklamanın alınması, dürüstlük değeri ile ilgili görsel ve videolara ek olarak, fikir tartışması etkinliği ile örnek olay uyarlamasını öğrencilerin sırayla devam ettirmesi yoluyla farkındalık sağlanması. Voleybolda pas ve servis çeşitleri ile ilgili etkinliklerin tanıtımının yapılmasıyla dikkat çekme. Kılık kıyafet kontrolünün yapılması.

DERSE GEÇİŞ: SEM öğretim planlamasında bulunan “takım çalışmaları” etkinliğinin uygulaması. Öğrencilere voleybolda pas ve servis çeşitlerinin tekniği hakkında bilgi verilmesi ve dersin işlenişi hakkında bilgi verilmesi. Ders konularının amaçlarına farkındalık sağlanması.

İŞLENİŞ: Giriş kısmında farkındalık sağlanan değerler ile ilgili uyarlanmış “balık ağı” ve “zehirli top” oyunlarının dersin başında oynatılması.

Voleybolda parmak ve manşet pas ile alttan ve üstten servis tekniklerinin tekrar edilmesi.

SEM öğretim planlamasında bulunan takım çalışmaları etkinliğinin alıştırmaya yöntemi istasyonları ile yapılması.

Alıştırma 1: Parmak pas çalışması – a) takımların kendi aralarında karşılıklı parmak pas çalışması (2 taraf sabitken, tek taraf hareketli, 2 taraf hareketli)

Alıştırma 2: Manşet pas çalışması – a) takımların kendi aralarında karşılıklı manşet pas çalışması (2 taraf sabitken, tek taraf hareketli, 2 taraf hareketli)

Alıştırma 3: Kontrol pas – manşet pas çalışması – a) takımların kendi aralarında karşılıklı manşet pas çalışması (2 taraf sabitken, tek taraf hareketli, 2 taraf hareketli)

Alıştırma 4: Kontrol pas – parmak pas çalışması – a) takımların kendi aralarında karşılıklı parmak pas çalışması (2 taraf sabitken, tek taraf hareketli, 2 taraf hareketli)

Alıştırma 5: Servis çalışması (alttan ve üstten)

Alıştırma 6: 3x3 filede parmak pas – manşet pas çalışması.

SONUÇ VE ÖZET: “Balık ağı” oyununun ders sonunda tekrar oynatılması.

DEĞERLENDİRME: Farkındalık konuşmaları ve grup toplantısı etkinliklerinin uygulanması. Öğrencilerin oyundan ilgili değer anlamında neler öğrendiklerine ilişkin öz ve akran değerlendirmesi yapması istenir.

Ders Öğretmeni

Okul Müdürü

İrem BOZDAĞ

Ekrem ÇEVİK

“Voleybolda Takım Çalışması Yapabiliyorum”

08.11.2021

DERS : Beden Eğitimi ve Spor

SINIF : 6-A

SÜRE : 40'+40'

ÖĞRENME ALANI : 6.1. Hareket Yetkinliği

6.2. Aktif ve Sağlıklı Hayat

ALT ÖĞRENME ALANI: 6.1.1. Hareket Becerileri

6.1.2. Hareket Kavramları, İlkeleri ve İlgili Hayat Becerileri

6.2.1. Düzenli Fiziksel Etkinlik

6.2.2. Fiziksel Etkinlik Kavramları, İlkeleri ve İlgili Hayat Becerileri

TEMEL BECERİLER: Problem çözme, karar verme ve kendini tanıma, araştırma ve kişisel gelişimini izleme becerileri

KAZANIMLAR: BE.6.1.1.2 Takım sporlarına hazırlayıcı oyun ve etkinliklerdeki hareket becerilerini sergiler.

BE.6.1.2.5. Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde iş birliği yapmaya istekli olur.

BE.6.1.2.6. Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde başkalarının haklarına saygı gösterir.

BE.6.1.2.9. Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde kendisinin ve arkadaşlarının performanslarını değerlendirir.

BE.6.2.1.1. Planladığı fiziksel etkinliklere düzenli olarak katılır.

BE.6.2.2.1. Fiziksel uygunluğunu geliştirecek hedefler içeren fiziksel etkinlik programı hazırlar.

ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ: Spor eğitim modeli, medya yardımlı öğretim yöntemi, anlatım yöntemi, alıştırma yöntemi

ARAÇ-GEREÇLER : Voleybol topu, huni

DERS ALANI : Okul bahçesi

GÜVENLİK ÖNLEMLERİ : Sakatlanmaları engelleyecek önlemler alınır.

ÖĞRENME – ÖĞRETME SÜRECİ

GİRİŞ: Selamlaşma, yoklamanın alınması, sorumluluk değeri ile ilgili görsel ve videolara ek olarak, fikir tartışması etkinliği ile örnek olay uyarlamasını öğrencilerin sırayla devam ettirmesi yoluyla farkındalık sağlanması. Voleybolda pas ve servis çeşitleri ile ilgili etkinliklerin tanıtımının yapılmasıyla dikkat çekme. Kılık kıyafet kontrolünün yapılması.

DERSE GEÇİŞ: SEM öğretim planlamasında bulunan “takım çalışmaları” etkinliğinin uygulaması. Öğrencilere voleybolda pas ve servis çeşitlerinin tekniği hakkında bilgi verilmesi ve dersin işlenişi hakkında bilgi verilmesi. Ders konularının amaçlarına farkındalık sağlanması.

İŞLENİŞ: Giriş kısmında farkındalık sağlanan değerler ile ilgili uyarlanmış “uzayan pas” ve “el futbolu” oyunlarının dersin başında oynatılması.

Parmak pasla kısa kısa pas yaparak potaya kadar gidip basket atma yarışmasının yapılması.

Voleybolda parmak ve manşet pas ile alttan ve üstten servis tekniklerinin tekrar edilmesi.

SEM öğretim planlamasında bulunan takım çalışmaları etkinliğinin alıştırma yöntemi istasyonları ile yapılması.

Alıştırma 1: Hücum ve savunma çalışması (takımlar 3 pas kuralına uymadan topu karşı tarafa geçirme ve karşıdan gelen hücumu karşılama çalışması ile dönüşleri yaparken hücum ve savunma yapma çalışması)

Alıştırma 2: Servis çalışması (alttan ve üstten)

Voleybolda dönüş sistemlerinin uygulanması.

SONUÇ VE ÖZET: “El futbolu” oyununun ders sonunda tekrar oynatılması.

DEĞERLENDİRME: Farkındalık konuşmaları ve grup toplantısı etkinliklerinin uygulanması. Öğrencilerin oyundan ilgili değer anlamında neler öğrendiklerine ilişkin öz ve akran değerlendirmesi yapması istenir.

NOT: Günlük planda yazılı olan etkinlikler planda belirtilen tarihte, şubenin karantinaya girmesinden dolayı gerçekleştirilememiştir. 08.11.2021 tarihinde ders zoom üzerinden işlenmiş olup, uygulamalı olan etkinlikler karantina süreci bitince telafi edilmiştir.

Ders Öğretmeni

Okul Müdürü

İrem BOZDAĞ

Ekrem ÇEVİK

“Voleybolda Takım Çalışması Yapabiliyorum”

12.11.2021

DERS : Beden Eğitimi ve Spor

SINIF : 6-A

SÜRE : 40’+40’

ÖĞRENME ALANI : 6.1. Hareket Yetkinliği

6.2. Aktif ve Sağlıklı Hayat

ALT ÖĞRENME ALANI: 6.1.1. Hareket Becerileri

6.1.2. Hareket Kavramları, İlkeleri ve İlgili Hayat Becerileri

6.2.1. Düzenli Fiziksel Etkinlik

6.2.2. Fiziksel Etkinlik Kavramları, İlkeleri ve İlgili Hayat Becerileri

TEMEL BECERİLER: Problem çözme, karar verme ve kendini tanıma, araştırma ve kişisel gelişimini izleme becerileri

KAZANIMLAR: BE.6.1.1.2 Takım sporlarına hazırlayıcı oyun ve etkinliklerdeki hareket becerilerini sergiler.

BE.6.1.2.5. Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde iş birliği yapmaya istekli olur.

BE.6.1.2.6. Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde başkalarının haklarına saygı gösterir.

BE.6.1.2.9. Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde kendisinin ve arkadaşlarının performanslarını değerlendirir.

BE.6.2.1.1. Planladığı fiziksel etkinliklere düzenli olarak katılır.

BE.6.2.2.1. Fiziksel uygunluğunu geliştirecek hedefler içeren fiziksel etkinlik programı hazırlar.

ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ: Spor eğitim modeli, medya yardımlı öğretim yöntemi, anlatım yöntemi, alıştırmaya yöntemi

ARAÇ-GEREÇLER : Voleybol topu, huni

DERS ALANI : Okul bahçesi

GÜVENLİK ÖNLEMLERİ : Sakatlanmaları engelleyecek önlemler alınır.

ÖĞRENME – ÖĞRETME SÜRECİ

GİRİŞ: Selamlaşma, yoklamanın alınması, sorumluluk değeri ile ilgili görsel ve videolara ek olarak, fikir tartışması etkinliği ile örnek olay uyarlamasını öğrencilerin sırayla devam ettirmesi yoluyla farkındalık sağlanması. Voleybolda pas ve servis çeşitleri ile ilgili etkinliklerin tanıtımının yapılmasıyla dikkat çekme. Kılık kıyafet kontrolünün yapılması.

DERSE GEÇİŞ: SEM öğretim planlamasında bulunan “takım çalışmaları” etkinliğinin son hafta uygulaması. Öğrencilere voleybolda pas ve servis çeşitlerinin tekniği hakkında bilgi verilmesi ve dersin işlenişi hakkında bilgi verilmesi. Ders konularının amaçlarına farkındalık sağlanması.

İŞLENİŞ: Giriş kısmında farkındalık sağlanan değerler ile ilgili uyarlanmış “tavuk-tilki”, “koluna gir kurtul” ve “kuyruğunu koru” oyunlarının dersin başında oynatılması.

Voleybolda parmak ve manşet pas ile alttan ve üstten servis tekniklerinin tekrar edilmesi.

Voleybolda dönüş sistemlerinin tekrar edilmesi.

SEM öğretim planlamasında bulunan takım çalışmaları etkinliğinin alıştırmaya yöntemi istasyonları ile yapılması.

Alıştırma 1: Parmak pas çalışması – a) takımların kendi aralarında karşılıklı parmak pas çalışması (2 taraf sabitken, tek taraf hareketli, 2 taraf hareketli)

Alıştırma 2: Manşet pas çalışması – a) takımların kendi aralarında karşılıklı manşet pas çalışması (2 taraf sabitken, tek taraf hareketli, 2 taraf hareketli)

Alıştırma 3: Kontrol pas – manşet pas çalışması – a) takımların kendi aralarında karşılıklı manşet pas çalışması (2 taraf sabitken, tek taraf hareketli, 2 taraf hareketli)

Alıştırma 4: Kontrol pas – parmak pas çalışması – a) takımların kendi aralarında karşılıklı parmak pas çalışması (2 taraf sabitken, tek taraf hareketli, 2 taraf hareketli)

Alıştırma 5: Servis çalışması (alttan ve üstten)

Alıştırma 6: 3x3 filede parmak pas – manşet pas çalışması.

SONUÇ VE ÖZET: “Kuyruğunu koru” oyununun ders sonunda tekrar oynatılması.

DEĞERLENDİRME: Farkındalık konuşmaları ve grup toplantısı etkinliklerinin uygulanması. Öğrencilerin oyundan ilgili değer anlamında neler öğrendiklerine ilişkin öz ve akran değerlendirmesi yapması istenir.

NOT: Günlük planda yazılı olan etkinlikler planda belirtilen tarihte, şubenin karantinaya girmesinden dolayı gerçekleştirilememiştir. 12.11.2021 tarihinde ders zoom üzerinden işlenmiş olup, uygulamalı olan etkinlikler karantina süreci bitince telafi edilmiştir.

Ders Öğretmeni

Okul Müdürü

İrem BOZDAĞ

Ekrem ÇEVİK

“Voleybolda Hazırlık Turnuvası Yapıyorum”

26.11.2021

DERS : Beden Eğitimi ve Spor

SINIF : 6-A

SÜRE : 40’+40’

ÖĞRENME ALANI : 6.1. Hareket Yetkinliği

6.2. Aktif ve Sağlıklı Hayat

ALT ÖĞRENME ALANI: 6.1.1. Hareket Becerileri

6.1.2. Hareket Kavramları, İlkeleri ve İlgili Hayat Becerileri

6.2.1. Düzenli Fiziksel Etkinlik

6.2.2. Fiziksel Etkinlik Kavramları, İlkeleri ve İlgili Hayat Becerileri

TEMEL BECERİLER: Problem çözme, karar verme ve kendini tanıma, araştırma ve kişisel gelişimini izleme becerileri

KAZANIMLAR: BE.6.1.1.2 Takım sporlarına hazırlayıcı oyun ve etkinliklerdeki hareket becerilerini sergiler.

BE.6.1.2.5. Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde iş birliği yapmaya istekli olur.

BE.6.1.2.6. Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde başkalarının haklarına saygı gösterir.

BE.6.1.2.7. Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde bireysel farklılığı olanlarla çalışmaya gönüllü olur.

BE.6.2.1.1. Planladığı fiziksel etkinliklere düzenli olarak katılır.

ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ: Spor eğitim modeli, medya yardımlı öğretim yöntemi, anlatım yöntemi

ARAÇ-GEREÇLER : Voleybol topu, huni

DERS ALANI : Okul bahçesi

GÜVENLİK ÖNLEMLERİ : Sakatlanmaları engelleyecek önlemler alınır.

ÖĞRENME – ÖĞRETME SÜRECİ

GİRİŞ: Selamlaşma, yoklamanın alınması, sorumluluk değeri ile ilgili görsel ve videolara ek olarak, fikir tartışması etkinliği ile örnek olay uyarlamasını öğrencilerin sırayla devam ettirmesi yoluyla farkındalık sağlanması. Voleybolda dönüşler, pas ve servis çeşitleri ile ilgili etkinliklerin tanıtımının yapılmasıyla dikkat çekme. Kılık kıyafet kontrolünün yapılması.

DERSE GEÇİŞ: SEM öğretim planlamasında bulunan “hazırlık turnuvası” etkinliğinin uygulaması. Öğrencilere voleybolda pas ve servis çeşitlerinin tekniği hakkında bilgi verilmesi ve dersin işlenişi hakkında bilgi verilmesi. Ders konularının amaçlarına farkındalık sağlanması.

İŞLENİŞ: Giriş kısmında farkındalık sağlanan değerler ile ilgili uyarlanmış “taş-kağıt-makas” oyununun dersin başında oynatılması.

Voleybol maçına yönelik ısınma yapılması.

Hazırlık maçlarının yapılması. Maçlar 1 set 15 sayı üzerinden servis yerine parmak pasla başlatılarak düzenlenmiştir.

Maç 1: a-b takımı hazırlık maçı

Maç 2: c-d takımı hazırlık maçı

Maç 3: a-c takımı hazırlık maçı

Maç 4: b-d takımı hazırlık maçı

Maç 5: a-d takımı hazırlık maçı

Maç 6: b-c takımı hazırlık maçı

SONUÇ VE ÖZET: “Taş-kağıt-makas” oyununun ders sonunda tekrar oynatılması.

DEĞERLENDİRME: Farkındalık konuşmaları ve grup toplantısı etkinliklerinin uygulanması. Öğrencilerin oyundan ilgili değer anlamında neler öğrendiklerine ilişkin öz ve akran değerlendirmesi yapılması istenir.

Ders Öğretmeni

İrem BOZDAĞ

Okul Müdürü

Ekrem ÇEVİK

“Spor Şöleni”

03.12.2021

DERS : Beden Eğitimi ve Spor

SINIF : 6-A

SÜRE : 40'+40'

ÖĞRENME ALANI : 6.1. Hareket Yetkinliği

6.2. Aktif ve Sağlıklı Hayat

ALT ÖĞRENME ALANI: 6.1.1. Hareket Becerileri

6.1.2. Hareket Kavramları, İlkeleri ve İlgili Hayat Becerileri

6.2.1. Düzenli Fiziksel Etkinlik

6.2.2. Fiziksel Etkinlik Kavramları, İlkeleri ve İlgili Hayat Becerileri

TEMEL BECERİLER: Problem çözme, karar verme ve kendini tanıma, araştırma ve kişisel gelişimini izleme becerileri

KAZANIMLAR: BE.6.1.1.2 Takım sporlarına hazırlayıcı oyun ve etkinliklerdeki hareket becerilerini sergiler.

BE.6.1.2.5. Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde iş birliği yapmaya istekli olur.

BE.6.1.2.6. Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde başkalarının haklarına saygı gösterir.

BE.6.1.2.7. Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde bireysel farklılığı olanlarla çalışmaya gönüllü olur.

BE.6.2.1.1. Planladığı fiziksel etkinliklere düzenli olarak katılır.

ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ: Spor eğitim modeli, medya yardımcı öğretim yöntemi, anlatım yöntemi

ARAÇ-GEREÇLER : Voleybol topu, huni

DERS ALANI : Okul bahçesi

GÜVENLİK ÖNLEMLERİ : Sakatlanmaları engelleyecek önlemler alınır.

ÖĞRENME – ÖĞRETME SÜRECİ

GİRİŞ: Selamlaşma, yoklamanın alınması, saygı değeri ile ilgili görsel ve videolara ek olarak, fikir tartışması etkinliği ile örnek olay uyarlamasını öğrencilerin sırayla devam ettirmesi yoluyla farkındalık sağlanması. Voleybolda maç etkinliklerine dikkat çekilmesi. Kılık kıyafet kontrolünün yapılması.

DERSE GEÇİŞ: SEM öğretim planlamasında bulunan “spor şöleni” etkinliğinin uygulaması. Öğrencilere maç etkinlikleri hakkında bilgi verilmesi. SEM öğretim planlamasında bulunan fair play (adil oyun) kontratının imzalanması ve panoların şenlik düzenine göre hazırlanması (panolarda; maç fikstürleri, ödülleri, duyurular, voleybol etkinlik fotoğrafları vb. görseller bulunur).

İŞLENİŞ: Giriş kısmında farkındalık sağlanan değerler ile ilgili uyarlanmış “topal tren” ve “halkayı yarma” oyunlarının dersin başında oynatılması.

Voleybol maçına yönelik ısınma yapılması.

Maçlarının yapılması. Maçlar 1 set 15 sayı üzerinden oynatılacaktır.

Maç 1: a-b takımı maçı

Maç 2: c-d takımı maçı

Maç 3: a-c takımı maçı

Maç 4: b-d takımı maçı

Maç 5: a-d takımı maçı

Maç 6: b-c takımı maçı

SONUÇ VE ÖZET: “Topal tren” oyununun ders sonunda tekrar oynatılması.

DEĞERLENDİRME: Farkındalık konuşmaları ve grup toplantısı etkinliklerinin uygulanması. Öğrencilerin oyundan ilgili değer anlamında neler öğrendiklerine ilişkin öz ve akran değerlendirmesi yapılması istenir.

NOT: Diğer şubeyle yapılacak olan gösteri maçına tüm okul için davetiye hazırlanmıştır. Genel davet panoya asılmış özel olanlar (müdür, müdür yardımcısı ve öğretmenler) ise tek tek dağıtılmıştır.

Ders Öğretmeni

Okul Müdürü

İrem BOZDAĞ

Ekrem ÇEVİK

“Spor Şöleni”

10.12.2021

DERS : Beden Eğitimi ve Spor

SINIF : 6-A

SÜRE : 40’+40’

ÖĞRENME ALANI : 6.1. Hareket Yetkinliği

6.2. Aktif ve Sağlıklı Hayat

ALT ÖĞRENME ALANI: 6.1.1. Hareket Becerileri

6.1.2. Hareket Kavramları, İlkeleri ve İlgili Hayat Becerileri

6.2.1. Düzenli Fiziksel Etkinlik

TEMEL BECERİLER: Problem çözme, karar verme ve kendini tanıma, araştırma ve kişisel gelişimini izleme becerileri

KAZANIMLAR: BE.6.1.1.2 Takım sporlarına hazırlayıcı oyun ve etkinliklerdeki hareket becerilerini sergiler.

BE.6.1.2.5. Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde iş birliği yapmaya istekli olur.

BE.6.1.2.6. Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde başkalarının haklarına saygı gösterir.

BE.6.1.2.7. Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde bireysel farklılığı olanlarla çalışmaya gönüllü olur.

BE.6.2.1.1. Planladığı fiziksel etkinliklere düzenli olarak katılır.

ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ: Spor eğitim modeli, medya yardımlı öğretim yöntemi, anlatım yöntemi

ARAÇ-GEREÇLER : Voleybol topu, huni, ölçekler, sınav

DERS ALANI : Okul bahçesi

GÜVENLİK ÖNLEMLERİ : Sakatlanmaları engelleyecek önlemler alınır.

ÖĞRENME – ÖĞRETME SÜRECİ

GİRİŞ: Selamlaşma, yoklamanın alınması, son test ölçeklerin (“Evrensel Ahlaki Değerler Ölçeği 10-13 Yaş” ve “Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum Ölçeği”) uygulanması. Saygı değeri ve fair-play davranışları ile ilgili görsel ve videolara ek olarak, fikir tartışması etkinliği ile örnek olay uyarlamasını öğrencilerin sırayla devam ettirmesi yoluyla farkındalık sağlanması. Voleybolda maç etkinliklerine dikkat çekilmesi. Kılık kıyafet kontrolünün yapılması.

DERSE GEÇİŞ: SEM öğretim planlamasında bulunan “spor şöleni” etkinliğinin uygulaması. Öğrencilere maç etkinlikleri hakkında bilgi verilmesi. SEM öğretim planlamasında bulunan fair play (adil oyun) kontratının imzalanması ve panoların şenlik düzenine göre hazırlanması (panolarda; maç fikstürleri, ödülleri, duyurular, voleybol etkinlik fotoğrafları vb. görseller bulunur).

İŞLENİŞ: Giriş kısmında farkındalık sağlanan değerler ile ilgili uyarlanmış “girdap” ve “horoz dövüşü” oyunlarının dersin başında oynatılması.

Voleybol maçına yönelik ısınma yapılması.

Maçlarının yapılması. Maçlar 5 set 25 sayı üzerinden 3 seti alan takım galip olacak şekilde oynatılacaktır.

Maç 1: 6-A / 6-B

SONUÇ VE ÖZET: “Horoz dövüşü” oyununun ders sonunda tekrar oynatılması.

DEĞERLENDİRME: Ödül töreninin gerçekleştirilmesi. Ortamı şenlik havasına çevirecek etkinliklerin düzenlenmesi. Farkındalık konuşmaları ve grup toplantısı etkinliklerinin uygulanması. Öğrencilerin oyundan ilgili değer anlamında neler öğrendiklerine ilişkin öz ve akran değerlendirmesi yapması istenir. 12 haftalık süreç boyunca işlenen derslerle ilgili voleybol teorik sınavının uygulaması.

Ders Öğretmeni
İrem BOZDAĞ

Okul Müdürü
Ekrem ÇEVİK

EK-8**Beden Eğitimi ve Spor Dersi BSSM Grubu Günlük Planları ve Uyarlanmış Etkinlikler
(12 HAFTA)****“Voleybolu Tanıyorum”**

13.09.2021

DERS : Beden Eğitimi ve Spor
 SINIF : 6-B
 SÜRE : 40'+40'
 ÖĞRENME ALANI : 6.1. Hareket Yetkinliği
 ALT ÖĞRENME ALANI: 6.1.1. Hareket Becerileri
 6.1.2. Hareket Kavramları, İlkeleri ve İlgili Hayat Becerileri
 TEMEL BECERİLER: Problem çözme, karar verme ve kendini tanıma, araştırma ve kişisel gelişimini izleme becerileri
 KAZANIMLAR: BE.6.1.1.2 Takım sporlarına hazırlayıcı oyun ve etkinliklerdeki hareket becerilerini sergiler.
 BE.6.1.2.2 Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde bireysel gelişimi için sorumluluk alır.
 BE.6.1.2.3 Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinlikler için kural ve yönergeler oluşturulmasına katkı sağlar.
 BE.6.1.2.5 Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde iş birliği yapmaya istekli olur.
 ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ: Bireysel ve sosyal sorumluluk modeli, medya yardımlı öğretim yöntemi, anlatım yöntemi
 ARAÇ-GEREÇLER : Voleybol topu, huni, ölçekler
 DERS ALANI : Okul bahçesi
 GÜVENLİK ÖNLEMLERİ : Sakatlanmaları engelleyecek önlemler alınır.

ÖĞRENME – ÖĞRETME SÜRECİ

GİRİŞ: Selamlaşma, yoklamanın alınması, tanışma, ölçeklerin (“Evrensel Ahlaki Değerler Ölçeği 10-13 Yaş” ve “Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum Ölçeği”) uygulanması, 12 haftanın ve bireysel ve sosyal sorumluluk modelinin tanıtımı, değerlerin (merhamet, adalet, dürüstlük, sorumluluk ve saygı) tanıtımı, voleybolun tanıtımı ve kılık kıyafet kontrolünün yapılması.

DERSE GEÇİŞ: Merhamet, şefkat, cömertlik gibi değerlere farkındalık oluşturmak için öğrencilere ülkemizde ve dünyada (Elazığ ve diğer illerdeki depremler, Avustralya orman yangınları, Çin korona virüs ve çığ, sel, heyelan gibi) yaşanan doğal afetlerle ilgili görseller gösterilmesi. Voleybol branşı ile ilgili ülkemizin olimpiyatlardaki başarılarından örnek görsel ve videolar gösterimiyle dikkat çekmenin ardından oyun kuralları hakkında bilgi verilmesi ve dersin işlenişi hakkında bilgi

verilmesi. Ders konularının amaçlarına farkındalık sağlanması. BSSM öğretim stratejilerinden “büyükanne yasası” ve “öğretmen yönetimli grup” stratejilerinin anlatımı ve uygulanması.

İŞLENİŞ: Giriş kısmında farkındalık sağlanan değerler ile ilgili uyarlanmış “yakan top” oyununun eşit takımlarla dersin başında oynatılması

Voleybolda pas ve servis çeşitleri, oyuncu sayısı, oyuncu mevkileri, kurallar gibi oyun tanıtımının yapılması.

SONUÇ VE ÖZET: “Yakan top” oyununun ders sonunda tekrar oynatılması.

DEĞERLENDİRME: Öğrencilerin oyundan neler öğrendiklerine ilişkin öz değerlendirme yapması istenir. Farkındalık konuşmaları, danışma saati, grup toplantısı ve yansıma zamanı gibi BSSM’nin ders odaklarının gerçekleştirilmesi.

Ders Öğretmeni

Okul Müdürü

İrem BOZDAĞ

Ekrem ÇEVİK

“Voleybolda Parmak Pas Yapabiliyorum”

20.09.2021

DERS : Beden Eğitimi ve Spor

SINIF : 6-B

SÜRE : 40’+40’

ÖĞRENME ALANI : 6.1. Hareket Yetkinliği

6.2. Aktif ve Sağlıklı Hayat

ALT ÖĞRENME ALANI: 6.1.1. Hareket Becerileri

6.1.2. Hareket Kavramları, İlkeleri ve İlgili Hayat Becerileri

6.2.2. Fiziksel Etkinlik Kavramları, İlkeleri ve İlgili Hayat Becerileri

TEMEL BECERİLER: Problem çözme, karar verme ve kendini tanıma, araştırma ve kişisel gelişimini izleme becerileri

KAZANIMLAR: BE.6.1.1.2. Takım sporlarına hazırlayıcı oyun ve etkinliklerdeki hareket becerilerini sergiler.

BE.6.1.2.1. Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde kullandığı hareket kavramlarını açıklar. Çeşitli spor ve etkinliklere hazırlayıcı oyunlarda kullanılan vücut ve alan farkındalığı, efor ve hareket ilişkilerine ait kavramlar ele alınır.

BE.6.1.2.6. Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde başkalarının haklarına saygı gösterir. Kazanım ile ilgili değerler üzerinde durulmalıdır.

BE.6.2.2.5. Fiziksel etkinliklerde kendisinin ve başkalarının güvenliğine ilişkin önlemler alır. Kazanım ile ilgili değerler üzerinde durulmalıdır.

ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ: Bireysel ve sosyal sorumluluk modeli, medya yardımcı öğretim yöntemi, anlatım yöntemi
ARAÇ-GEREÇLER : Voleybol topu, huni
DERS ALANI : Okul bahçesi
GÜVENLİK ÖNLEMLERİ : Sakatlanmaları engelleyecek önlemler alınır.

ÖĞRENME – ÖĞRETME SÜRECİ

GİRİŞ: Selamlaşma, yoklamanın alınması, merhamet değeri ile ilgili görsel ve videolara ek olarak, fikir tartışması etkinliği ile örnek olay uyarlamasını öğrencilerin sırayla devam ettirmesi yoluyla farkındalık sağlanması. Voleybolda parmak pas ile ilgili etkinliklerin tanıtımının yapılmasıyla dikkat çekme. Kılık kıyafet kontrolünün yapılması.

DERSE GEÇİŞ: BSSM öğretim planlamasında bulunan 5 seviyenin tanıtılması ve 0 (sorumluz) ile 1. seviyenin (başkalarının hak ve duygularına saygı) fikir tartışmalarıyla tanıtılması. BSSM öğretim stratejilerinden “büyükanne yasası” ve “öğretmen yönetimli grup” stratejilerinin uygulanması. Öğrencilere voleybolda parmak pas tekniği hakkında bilgi verilmesi ve dersin işlenişi hakkında bilgi verilmesi. Ders konularının amaçlarına farkındalık sağlanması.

İŞLENİŞ: Giriş kısmında farkındalık sağlanan değerler ile ilgili uyarlanmış “top kapmaca” ve “canavarı vur” oyununun eşit takımlarla oynatılması.

Voleybolda parmak pas tekniğinin öğretmen gösteriminin ardından, (stajyer hoca sayısına göre) grup oluşturarak karşılıklı şekilde kontrol pas – parmak pas uygulanması.

Aynı çalışma düzeninde parmak pas – parmak pas şeklinde uygulanması.

Ayakta duran bir öğrencinin sürekli kısa paslarla önce oturur pozisyona, ardından yatar pozisyona gelmesi, sonra tekrar oturur pozisyona gelip ayağa kalkıp çalışmanın tamamlanması. (Öğrenci kısa pas yapmaya etkinlik tamamlanana kadar ara verilmeden devam eder.)

SONUÇ VE ÖZET: “Top kapmaca” uyarlanmış oyununun ders sonunda tekrar oynatılması.

DEĞERLENDİRME: Öğrencilerin oyundan ilgili değer anlamında neler öğrendiklerine ilişkin öz ve akran değerlendirmesi yapılması istenir. Danışma saati,

farkındalık konuşmaları, grup toplantısı ve yansıma zamanı gibi BSSM'nin ders odaklarının gerçekleştirilmesi.

Ders Öğretmeni

Okul Müdürü

İrem BOZDAĞ

Ekrem ÇEVİK

“Voleybolda Çeşitli Yönlerde Pas Yapabiliyorum”

27.09.2021

DERS : Beden Eğitimi ve Spor

SINIF : 6-B

SÜRE : 40'+40'

ÖĞRENME ALANI : 6.1. Hareket Yetkinliği

ALT ÖĞRENME ALANI: 6.1.1. Hareket Becerileri

6.1.2. Hareket Kavramları, İlkeleri ve İlgili Hayat Becerileri

6.1.3. Hareket Strateji ve Taktikleri

TEMEL BECERİLER: Problem çözme, karar verme ve kendini tanıma, araştırma ve kişisel gelişimini izleme becerileri

KAZANIMLAR: BE.6.1.1.2 Takım sporlarına hazırlayıcı oyun ve etkinliklerdeki hareket becerilerini sergiler.

BE.6.1.2.4. Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde zamanı etkili kullanır.

BE.6.1.2.5 Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde iş birliği yapmaya istekli olur.

BE.6.1.3.2. Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde geliştirdiği strateji ve taktikleri uygular.

ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ: Bireysel ve sosyal sorumluluk modeli, medya yardımlı öğretim yöntemi, anlatım yöntemi, alıştırma yöntemi

ARAÇ-GEREÇLER : Voleybol topu, huni

DERS ALANI : Okul bahçesi

GÜVENLİK ÖNLEMLERİ : Sakatlanmaları engelleyecek önlemler alınır.

ÖĞRENME – ÖĞRETME SÜRECİ

GİRİŞ: Selamlaşma, yoklamanın alınması, adalet ve dürüstlük değeri ile ilgili görsel ve videolara ek olarak, fikir tartışması etkinliği ile örnek olay uyarlamasını öğrencilerin sırayla devam ettirmesi yoluyla farkındalık sağlanması. Voleybolda parmak pas ile ilgili etkinliklerin tanıtımının yapılmasıyla dikkat çekme. Kılık kıyafet kontrolünün yapılması.

DERSE GEÇİŞ: BSSM öğretim planlamasında bulunan 1. seviyeden 2. seviyeye (çaba ve işbirliği) geçilmesi. BSSM öğretim stratejilerinden “yoğunluk skalası” ve “çılgın istasyon” stratejilerinin uygulanması. Öğrencilere voleybolda parmak pas tekniği hakkında bilgi verilmesi ve dersin işlenişi hakkında bilgi verilmesi. Ders konularının amaçlarına farkındalık sağlanması.

İŞLENİŞ: Giriş kısmında farkındalık sağlanan değerler ile ilgili uyarlanmış “kırmızı beyaz” ve “top bombardımanı” oyunlarının eşit takımlarla dersin başında oynatılması. Voleybolda parmak pas tekniğinin alıştırma yöntemi istasyonlarında tekrar edilmesi. Her öğrenci 2’li grup olacak şekilde istasyonlar;

- 12- Kontrol pas – parmak pas çalışması
- 13- Parmak pas – parmak pas çalışması
- 14- Filede kontrol pas – parmak pas çalışması
- 15- Filede parmak pas – parmak pas çalışması
- 16- Duvar da kontrol pas – parmak pas karışık çalışması şeklindedir.

SONUÇ VE ÖZET: “Top bombardımanı” oyununun ders sonunda tekrar oynatılması.

DEĞERLENDİRME: Öğrencilerin oyundan neler öğrendiklerine ilişkin öz ve akran değerlendirmesi yapması istenir. Farkındalık konuşmaları, danışma saati, grup toplantısı ve yansıma zamanı gibi BSSM’nin ders odaklarının gerçekleştirilmesi.

Ders Öğretmeni

İrem BOZDAĞ

Okul Müdürü

Ekrem ÇEVİK

“Mini Voleybol Organizasyonu Düzenliyoruz”

04.10.2021

DERS : Beden Eğitimi ve Spor
 SINIF : 6-B
 SÜRE : 40’+40’
 ÖĞRENME ALANI : 6.1. Hareket Yetkinliği
 6.2. Aktif ve Sağlıklı Hayat

ALT ÖĞRENME ALANI: 6.1.1. Hareket Becerileri

6.1.2. Hareket Kavramları, İlkeleri ve İlgili Hayat Becerileri

6.1.3. Hareket Strateji ve Taktikleri

6.2.2. Fiziksel Etkinlik Kavramları, İlkeleri ve İlgili Hayat Becerileri

TEMEL BECERİLER: Problem çözme, karar verme ve kendini tanıma, araştırma ve kişisel gelişimini izleme becerileri

KAZANIMLAR: BE.6.1.1.2 Takım sporlarına hazırlayıcı oyun ve etkinliklerdeki hareket becerilerini sergiler.

BE.6.1.2.2. Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde bireysel gelişimi için sorumluluk alır.

BE.6.1.2.7. Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde bireysel farklılığı olanlarla çalışmaya gönüllü olur.

BE.6.1.3.1. Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde karşılaştığı problemlere bireysel çözümler üretir.

BE.6.2.2.1. Fiziksel uygunluğunu geliştirecek hedefler içeren fiziksel etkinlik programı hazırlar.

ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ: Bireysel ve sosyal sorumluluk modeli, medya yardımlı öğretim yöntemi, anlatım yöntemi, eşli (işbirliği ile) öğretim yöntemi

ARAÇ-GEREÇLER : Voleybol topu, huni

DERS ALANI : Okul bahçesi

GÜVENLİK ÖNLEMLERİ : Sakatlanmaları engelleyecek önlemler alınır.

ÖĞRENME – ÖĞRETME SÜRECİ

GİRİŞ: Selamlaşma, yoklamanın alınması, adalet ve dürüstlük değeri ile ilgili görsel ve videolara ek olarak, fikir tartışması etkinliği ile örnek olay uyarlamasını öğrencilerin sırayla devam ettirmesi yoluyla farkındalık sağlanması. Voleybolda parmak pas ve manşet pas ile ilgili etkinliklerin tanıtımının yapılmasıyla dikkat çekme. Kılık kıyafet kontrolünün yapılması.

DERSE GEÇİŞ: BSSM öğretim planlamasında bulunan 2. seviyeye tekrar vurgu yapılması. BSSM öğretim stratejilerinden “ders öğretimi”, “dahil etme” ve “uyarlanmış öğretim programı” stratejilerinin uygulanması. BSSM öğretim uygulamalarından günlük tutma etkinliği ile ilgili örnek ve bilgi verilmesi. Ayrıca bu etkinliğe bu hafta itibarı ile başlanması. Öğrencilere voleybolda parmak pas ve manşet pas tekniği hakkında bilgi verilmesi ve dersin işlenişi hakkında bilgi verilmesi. Ders konularının amaçlarına farkındalık sağlanması.

İŞLENİŞ: Giriş kısmında farkındalık sağlanan değerler ile ilgili uyarlanmış “10 pas” oyununun eşit takımlarla dersin başında oynatılması. (Oyun esnasında oyun kurallarında taktiksel değişiklikler yapılmıştır. Örnek olarak; kız öğrencilerle pas

yapılmadığında kazanılan sayının geçerli olmaması, pası aldığı kişiye geri pas verememesi, oyun alanlarında değişiklik vb.).

Voleybolda parmak pas ve manşet tekniğinin tekrar edilmesi.

Parmak pas ve manşet pas çalışmalarının eşli çalışma yöntemine göre uygulanması. Her öğrenci 2'li grup olacak şekilde; bir öğrenci uygulayıcı rolünde diğeri ise gözlemci rolündedir. Uygulayıcı öğrenci parmak pas ve manşet pas tekniklerini uygularken gözlemci öğrenci dönütler verir ve yeterli tekrar yapıldıkça kadar devam edilmesinin ardından gözlemci ve uygulayıcı öğrenci rol değiştirir.

SONUÇ VE ÖZET: “10 pas” oyununun ders sonunda tekrar oynatılması.

DEĞERLENDİRME: Öğrencilerin oyundan neler öğrendiklerine ilişkin öz ve akran değerlendirmesi yapması istenir. Farkındalık konuşmaları, danışma saati, grup toplantısı ve yansıma zamanı gibi BSSM'nin ders odaklarının gerçekleştirilmesi.

Ders Öğretmeni

Okul Müdürü

İrem BOZDAĞ

Ekrem ÇEVİK

“Voleybolda Manşet Pas Yapabiliyorum”

11.10.2021

DERS : Beden Eğitimi ve Spor

SINIF : 6-B

SÜRE : 40'+40'

ÖĞRENME ALANI : 6.1. Hareket Yetkinliği

ALT ÖĞRENME ALANI: 6.1.1. Hareket Becerileri

6.1.2. Hareket Kavramları, İlkeleri ve İlgili Hayat Becerileri

6.1.3. Hareket Strateji ve Taktikleri

TEMEL BECERİLER: Problem çözme, karar verme ve kendini tanıma, araştırma ve kişisel gelişimini izleme becerileri

KAZANIMLAR: BE.6.1.1.2 Takım sporlarına hazırlayıcı oyun ve etkinliklerdeki hareket becerilerini sergiler.

BE.6.1.2.5 Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde iş birliği yapmaya istekli olur.

BE.6.1.3.1. Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde karşılaştığı problemlere bireysel çözümler üretir.

ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ: Bireysel ve sosyal sorumluluk modeli, medya yardımlı öğretim yöntemi, anlatım yöntemi, katılım yöntemi

ARAÇ-GEREÇLER : Voleybol topu, huni

DERS ALANI : Okul bahçesi

GÜVENLİK ÖNLEMLERİ : Sakatlanmaları engelleyecek önlemler alınır.

ÖĞRENME – ÖĞRETME SÜRECİ

GİRİŞ: Selamlaşma, yoklamanın alınması, adalet ile ilgili görsel ve videolara ek olarak, fikir tartışması etkinliği ile örnek olay uyarlamasını öğrencilerin sırayla devam ettirmesi yoluyla farkındalık sağlanması. Voleybolda manşet pas ile ilgili etkinliklerin tanıtımının yapılmasıyla dikkat çekme. Kılık kıyafet kontrolünün yapılması.

DERSE GEÇİŞ: BSSM öğretim planlamasında bulunan 2. seviyenin son haftası olduğu bilgilendirmesi. BSSM öğretim stratejilerinden “ders öğretim”, “spor mahkemesi” ve “çılgın istasyon” stratejilerinin uygulanması. Günlük tutma etkinliğinde gelen günlüklerin toplanması. Öğrencilere voleybolda manşet pas tekniği hakkında bilgi verilmesi ve dersin işlenişi hakkında bilgi verilmesi. Ders konularının amaçlarına farkındalık sağlanması.

İŞLENİŞ: Giriş kısmında farkındalık sağlanan değerler ile ilgili uyarlanmış “top taşıma” oyununun eşit takımlarla dersin başında oynatılması.

Voleybolda parmak pas tekniğinin tekrar edilmesi.

Voleybolda manşet pas tekniğinin öğretmen gösteriminin ardından, katılım yöntemi istasyonlarında çalışılması. İstasyonlar;

- 17- Duvar da manşet pas çalışması
- 18- Sahada hareketli bir şekilde kısa kısa manşet pas çalışması
- 19- Sahada hareketli bir şekilde bir kısa bir uzun manşet pas çalışması
- 20- 2’li eşlerde kontrol pas – manşet pas çalışması
- 21- 2’li eşlerle manşet pas – manşet pas çalışması
- 22- Filede 2’li eşle kontrol pas – manşet pas çalışması
- 23- Filede 2’li eşle manşet pas – manşet pas çalışması
- 24- Filede manşet maçı (2*2) şeklindedir.

SONUÇ VE ÖZET: “Top taşıma” oyununun ders sonunda tekrar oynatılması.

DEĞERLENDİRME: Öğrencilerin oyundan neler öğrendiklerine ilişkin öz ve akran değerlendirmesi yapması istenir. Farkındalık konuşmaları, danışma saati, grup toplantısı ve yansıma zamanı gibi BSSM’nin ders odaklarının gerçekleştirilmesi ve günlük tutma etkinliğinin önemine tekrar vurgu yapılması.

Ders Öğretmeni

İrem BOZDAĞ

Okul Müdürü

Ekrem ÇEVİK

“Mini Voleybol Organizasyonu Düzenliyoruz”

22.10.2021

DERS : Beden Eğitimi ve Spor
 SINIF : 6-B
 SÜRE : 40'+40'
 ÖĞRENME ALANI : 6.1. Hareket Yetkinliği
 6.2. Aktif ve Sağlıklı Hayat
 ALT ÖĞRENME ALANI: 6.1.1. Hareket Becerileri
 6.1.2. Hareket Kavramları, İlkeleri ve İlgili Hayat Becerileri
 6.1.3. Hareket Strateji ve Taktikleri
 6.2.2. Fiziksel Etkinlik Kavramları, İlkeleri ve İlgili Hayat Becerileri
 TEMEL BECERİLER: Problem çözme, karar verme ve kendini tanıma, araştırma ve kişisel gelişimini izleme becerileri
 KAZANIMLAR: BE.6.1.1.2 Takım sporlarına hazırlayıcı oyun ve etkinliklerdeki hareket becerilerini sergiler.
 BE.6.1.2.9. Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde kendisinin ve arkadaşlarının performanslarını değerlendirir.
 BE.6.1.3.1. Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde karşılaştığı problemlere bireysel çözümler üretir.
 BE.6.1.3.2. Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde geliştirdiği strateji ve taktikleri uygular.
 BE.6.2.2.2. Fiziksel etkinlik düzeyini etkileyen nedenleri açıklar.
 ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ: Bireysel ve sosyal sorumluluk modeli, medya yardımlı öğretim yöntemi, anlatım yöntemi, kendini değerlendirme yöntemi
 ARAÇ-GEREÇLER : Voleybol topu, huni
 DERS ALANI : Okul bahçesi
 GÜVENLİK ÖNLEMLERİ : Sakatlanmaları engelleyecek önlemler alınır.

ÖĞRENME – ÖĞRETME SÜRECİ

GİRİŞ: Selamlaşma, yoklamanın alınması, dürüstlük değeri ile ilgili görsel ve videolara ek olarak, fikir tartışması etkinliği ile örnek olay uyarlamasını öğrencilerin sırayla devam ettirmesi yoluyla farkındalık sağlanması. Voleybolda parmak pas ve manşet pas ile ilgili etkinliklerin tanıtımının yapılmasıyla dikkat çekme. Kılık kıyafet kontrolünün yapılması.

DERSE GEÇİŞ: BSSM öğretim planlamasında bulunan 3. seviyeye (öz yönetim) geçilmesi. BSSM öğretim stratejilerinden “otoriteyi kolaylaştırma” ve “kişisel hedef belirleme planı” stratejilerinin uygulanması. Günlük tutma etkinliğinde gelen günlüklerin toplanması. Öğrencilere voleybolda parmak pas ve manşet pas tekniği hakkında bilgi verilmesi ve dersin işlenişi hakkında bilgi verilmesi. Ders konularının amaçlarına farkındalık sağlanması.

İŞLENİŞ: Giriş kısmında farkındalık sağlanan değerler ile ilgili uyarlanmış “kedi-fare” (sırt sırta verip yerde oturan 2’li öğrenci gruplarından bir grup kedi diğeri ise fare, fare komutu verdiğinde fare, fare komutu verdiğinde ise kedi kaçır) ve “saç, göz, top” (ortalarında duran topa eşit mesafede duran 2’li eşleşen öğrenciler öğretmenin komutuyla belirtilen yere dokunması, top dendiğinde ise rakibinden önce topu alması gerekir) oyununun eşit takımlarla dersin başında oynatılması (Oyunlar özellikle dürüstlük değerini pekiştirici özellik taşır).

Voleybolda parmak pas ve manşet tekniğinin tekrar edilmesi.

3x3 mini voleybol turnuvası (sadece parmak pas, sadece manşet pas, hem parmak hem manşet pas) uygulaması.

SONUÇ VE ÖZET: “Kedi-fare” oyununun ders sonunda tekrar oynatılması.

DEĞERLENDİRME: Öğrencilerin oyundan neler öğrendiklerine ilişkin öz değerlendirme yapması istenir. Farkındalık konuşmaları, danışma saati, grup toplantısı ve yansıma zamanı gibi BSSM’nin ders odaklarının gerçekleştirilmesi.

Ders Öğretmeni

Okul Müdürü

İrem BOZDAĞ

Ekrem ÇEVİK

“Parmak Pas, Manşet Pasla Top Karşılatabiliyorum”

05.11.2021

DERS : Beden Eğitimi ve Spor

SINIF : 6-B

SÜRE : 40’+40’

ÖĞRENME ALANI : 6.1. Hareket Yetkinliği

6.2. Aktif ve Sağlıklı Hayat

ALT ÖĞRENME ALANI: 6.1.1. Hareket Becerileri

6.1.2. Hareket Kavramları, İlkeleri ve İlgili Hayat Becerileri

6.1.3. Hareket Strateji ve Taktikleri

6.2.2. Fiziksel Etkinlik Kavramları, İlkeleri ve İlgili Hayat Becerileri

TEMEL BECERİLER: Problem çözme, karar verme ve kendini tanıma, araştırma ve kişisel gelişimini izleme becerileri

KAZANIMLAR: BE.6.1.1.2 Takım sporlarına hazırlayıcı oyun ve etkinliklerdeki hareket becerilerini sergiler.

BE.6.1.2.2. Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde bireysel gelişimi için sorumluluk alır.

BE.6.1.2.4. Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde zamanı etkili kullanır.

BE.6.1.3.1. Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde karşılaştığı problemlere bireysel çözümler üretir.

BE.6.2.2.3. Fiziki etkinliklere katılım sonucunda, fiziksel uygunluk seviyesinde zaman içinde oluşan değişiklikleri açıklar.

ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ: Bireysel ve sosyal sorumluluk modeli, medya yardımlı öğretim yöntemi, anlatım yöntemi, alıştırma yöntemi

ARAÇ-GEREÇLER : Voleybol topu, huni

DERS ALANI : Okul bahçesi

GÜVENLİK ÖNLEMLERİ : Sakatlanmaları engelleyecek önlemler alınır.

ÖĞRENME – ÖĞRETME SÜRECİ

GİRİŞ: Selamlaşma, yoklamanın alınması, dürüstlük değeri ile ilgili görsel ve videolara ek olarak, fikir tartışması etkinliği ile örnek olay uyarlamasını öğrencilerin sırayla devam ettirmesi yoluyla farkındalık sağlanması. Voleybolda parmak pas ve manşet pas ile ilgili etkinliklerin tanıtımının yapılmasıyla dikkat çekme. Kılık kıyafet kontrolünün yapılması.

DERSE GEÇİŞ: BSSM öğretim planlamasında bulunan 3. seviyenin son haftası olduğu bilgilendirmesi. BSSM öğretim stratejilerinden “otoriteyi kolaylaştırma” ve “görevde bağımsızlık” stratejilerinin uygulanması. Günlük tutma etkinliğinde gelen günlüklerin toplanması. Öğrencilere voleybolda parmak pas ve manşet pas tekniği hakkında bilgi verilmesi ve dersin işlenişi hakkında bilgi verilmesi. Ders konularının amaçlarına farkındalık sağlanması.

İŞLENİŞ: Giriş kısmında farkındalık sağlanan değerler ile ilgili uyarlanmış “balık ağı” ve “zehirli top” oyunlarının dersin başında oynatılması.

Voleybolda parmak pas ve manşet tekniğinin tekrar edilmesi.

Alıştırma yöntemi istasyonları ile parmak pas manşet pas çalışmalarının yapılması.

Alıştırma 1: Parmak pas çalışması – a) takımların kendi aralarında karşılıklı parmak pas çalışması (2 taraf sabitken, tek taraf hareketli, 2 taraf hareketli)

Alıştırma 2: Manşet pas çalışması – a) takımların kendi aralarında karşılıklı manşet pas çalışması (2 taraf sabitken, tek taraf hareketli, 2 taraf hareketli)

Alıştırma 3: Kontrol pas – manşet pas çalışması – a) takımların kendi aralarında karşılıklı manşet pas çalışması (2 taraf sabitken, tek taraf hareketli, 2 taraf hareketli)

Alıştırma 4: Kontrol pas – parmak pas çalışması – a) takımların kendi aralarında karşılıklı parmak pas çalışması (2 taraf sabitken, tek taraf hareketli, 2 taraf hareketli)

Alıştırma 5: 3x3 filede parmak pas – manşet pas çalışması.

SONUÇ VE ÖZET: “Balık ağı” oyununun ders sonunda tekrar oynatılması.

DEĞERLENDİRME: Öğrencilerin oyundan neler öğrendiklerine ilişkin öz değerlendirme yapması istenir. Farkındalık konuşmaları, danışma saati, grup toplantısı ve yansıma zamanı gibi BSSM’nin ders odaklarının gerçekleştirilmesi ve günlük tutma etkinliğinin önemine tekrar vurgu yapılması.

Ders Öğretmeni

Okul Müdürü

İrem BOZDAĞ

Ekrem ÇEVİK

“Parmak Pas, Manşet Pasla Top Karşılatabiliyorum”

08.11.2021

DERS : Beden Eğitimi ve Spor

SINIF : 6-B

SÜRE : 40’+40’

ÖĞRENME ALANI : 6.1. Hareket Yetkinliği

6.2. Aktif ve Sağlıklı Hayat

ALT ÖĞRENME ALANI: 6.1.1. Hareket Becerileri

6.1.2. Hareket Kavramları, İlkeleri ve İlgili Hayat Becerileri

6.1.3. Hareket Strateji ve Taktikleri

6.2.2. Fiziksel Etkinlik Kavramları, İlkeleri ve İlgili Hayat Becerileri

TEMEL BECERİLER: Problem çözme, karar verme ve kendini tanıma, araştırma ve kişisel gelişimini izleme becerileri

KAZANIMLAR: BE.6.1.1.2 Takım sporlarına hazırlayıcı oyun ve etkinliklerdeki hareket becerilerini sergiler.

BE.6.1.2.2. Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde bireysel gelişimi için sorumluluk alır.

BE.6.1.2.7. Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde bireysel farklılığı olanlarla çalışmaya gönüllü olur.

BE.6.1.3.1. Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde karşılaştığı problemlere bireysel çözümler üretir.

BE.6.2.2.1. Fiziksel uygunluğunu geliştirecek hedefler içeren fiziksel etkinlik programı hazırlar.

ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ: Bireysel ve sosyal sorumluluk modeli, medya yardımcı öğretim yöntemi, anlatım yöntemi, alıştırma yöntemi

ARAÇ-GEREÇLER : Voleybol topu, huni

DERS ALANI : Okul bahçesi

GÜVENLİK ÖNLEMLERİ : Sakatlanmaları engelleyecek önlemler alınır.

ÖĞRENME – ÖĞRETME SÜRECİ

GİRİŞ: Selamlaşma, yoklamanın alınması, sorumluluk değeri ile ilgili görsel ve videolara ek olarak, fikir tartışması etkinliği ile örnek olay uyarlamasını öğrencilerin sırayla devam ettirmesi yoluyla farkındalık sağlanması. Voleybolda parmak pas ve manşet pas ile ilgili etkinliklerin tanıtımının yapılmasıyla dikkat çekme. Kılık kıyafet kontrolünün yapılması.

DERSE GEÇİŞ: BSSM öğretim planlamasında bulunan 4. seviyeye (başkalarına yardım ve liderlik) geçiş. BSSM öğretim stratejilerinden “yardım ve liderlik özellikleri” stratejisinin uygulanması. Günlük tutma etkinliğinde gelen günlüklerin toplanması. Öğrencilere voleybolda parmak pas ve manşet pas tekniği hakkında bilgi verilmesi ve dersin işlenişi hakkında bilgi verilmesi. Ders konularının amaçlarına farkındalık sağlanması.

İŞLENİŞ: Giriş kısmında farkındalık sağlanan değerler ile ilgili uyarlanmış “uzayan pas” ve “el futbolu” oyunlarının dersin başında oynatılması.

Parmak pasla kısa kısa pas yaparak potaya kadar gidip basket atma yarışmasının yapılması.

Voleybolda parmak pas ve manşet tekniğinin tekrar edilmesi.

Alıştırma yöntemi istasyonları ile parmak pas manşet pas çalışmalarının yapılması.

Alıştırma 1: Hücum ve savunma çalışması (takımlar 3 pas kuralına uymadan topu karşı tarafa geçirme ve karşıdan gelen hücumu karşılama çalışması ile dönüşleri yaparken hücum ve savunma yapma çalışması)

Alıştırma 2: 3x3 filede parmak pas – manşet pas çalışması.

Voleybolda dönüş sistemlerinin uygulanması.

SONUÇ VE ÖZET: “El futbolu” oyununun ders sonunda tekrar oynatılması.

DEĞERLENDİRME: Öğrencilerin oyundan neler öğrendiklerine ilişkin öz değerlendirme yapması istenir. Farkındalık konuşmaları, danışma saati, grup toplantısı ve yansıma zamanı gibi BSSM’nin ders odaklarının gerçekleştirilmesi ve günlük tutma etkinliğinin önemine tekrar vurgu yapılması.

Ders Öğretmeni

Okul Müdürü

İrem BOZDAĞ

Ekrem ÇEVİK

“Voleybolda Servis Atabiliyorum/Karşılatabiliyorum”

12.11.2021

DERS : Beden Eğitimi ve Spor

SINIF : 6-B

SÜRE : 40'+40'

ÖĞRENME ALANI : 6.1. Hareket Yetkinliği

6.2. Aktif ve Sağlıklı Hayat

ALT ÖĞRENME ALANI: 6.1.1. Hareket Becerileri

6.1.2. Hareket Kavramları, İlkeleri ve İlgili Hayat Becerileri

6.1.3. Hareket Strateji ve Taktikleri

6.2.2. Fiziksel Etkinlik Kavramları, İlkeleri ve İlgili Hayat Becerileri

TEMEL BECERİLER: Problem çözme, karar verme ve kendini tanıma, araştırma ve kişisel gelişimini izleme becerileri

KAZANIMLAR: BE.6.1.1.2 Takım sporlarına hazırlayıcı oyun ve etkinliklerdeki hareket becerilerini sergiler.

BE.6.1.2.2. Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde bireysel gelişimi için sorumluluk alır.

BE.6.1.2.4. Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde zamanı etkili kullanır.

BE.6.1.3.1. Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde karşılaştığı problemlere bireysel çözümler üretir.

BE.6.2.2.1. Fiziksel uygunluğunu geliştirecek hedefler içeren fiziksel etkinlik programı hazırlar.

ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ: Bireysel ve sosyal sorumluluk modeli, medya yardımlı öğretim yöntemi, anlatım yöntemi, alıştırmaya yöntemi, problem çözme yöntemi

ARAÇ-GEREÇLER : Voleybol topu, huni

DERS ALANI : Okul bahçesi

GÜVENLİK ÖNLEMLERİ : Sakatlanmaları engelleyecek önlemler alınır.

ÖĞRENME – ÖĞRETME SÜRECİ

GİRİŞ: Selamlaşma, yoklamanın alınması, sorumluluk değeri ile ilgili görsel ve videolara ek olarak, fikir tartışması etkinliği ile örnek olay uyarlamasını öğrencilerin sırayla devam ettirmesi yoluyla farkındalık sağlanması. Voleybolda parmak pas ve manşet pas ile ilgili etkinliklerin tanıtımının yapılmasıyla dikkat çekme. Kılık kıyafet kontrolünün yapılması.

DERSE GEÇİŞ: BSSM öğretim planlamasında bulunan 4. seviyenin vurgulanması. BSSM öğretim stratejilerinden “grup hedef belirleme” stratejisinin uygulanması.

Günlük tutma etkinliğinde gelen günlüklerin toplanması. Öğrencilere voleybolda servis çeşitleri tekniği hakkında bilgi verilmesi ve dersin işlenişi hakkında bilgi verilmesi. Ders konularının amaçlarına farkındalık sağlanması.

İŞLENİŞ: Giriş kısmında farkındalık sağlanan değerler ile ilgili uyarlanmış “tavuk-tilki”, “kuyruğunu koru” ve “koluna gir kurtul” oyunlarının dersin başında oynatılması.

Parmak pasla kısa kısa pas yaparak potaya kadar gidip basket atma yarışmasının yapılması.

Voleybolda parmak pas ve manşet tekniğinin tekrar edilmesi.

Alıştırma yöntemi istasyonları ile parmak pas manşet pas çalışmalarının yapılması.

Alıştırma 1: Hücum ve savunma çalışması (takımlar 3 pas kuralına uymadan topu karşı tarafa geçirme ve karşıdan gelen hücumu karşılama çalışması ile dönüşleri yaparken hücum ve savunma yapma çalışması)

Alıştırma 2: 3x3 filede parmak pas – manşet pas çalışması.

Voleybolda dönüş sistemlerinin uygulanması.

SONUÇ VE ÖZET: “Kuyruğunu koru” oyununun ders sonunda tekrar oynatılması.

DEĞERLENDİRME: Öğrencilerin oyundan neler öğrendiklerine ilişkin öz değerlendirme yapması istenir. Farkındalık konuşmaları, danışma saati, grup toplantısı ve yansıma zamanı gibi BSSM’nin ders odaklarının gerçekleştirilmesi ve günlük tutma etkinliğinin önemine tekrar vurgu yapılması.

Ders Öğretmeni

İrem BOZDAĞ

Okul Müdürü

Ekrem ÇEVİK

“Voleybolda Dönüşleri Yapabiliyorum”

26.11.2021

DERS

: Beden Eğitimi ve Spor

SINIF : 6-B

SÜRE : 40'+40'

ÖĞRENME ALANI : 6.1. Hareket Yetkinliği

6.2. Aktif ve Sağlıklı Hayat

ALT ÖĞRENME ALANI: 6.1.1. Hareket Becerileri

6.1.2. Hareket Kavramları, İlkeleri ve İlgili Hayat Becerileri

6.2.2. Fiziksel Etkinlik Kavramları, İlkeleri ve İlgili Hayat Becerileri

TEMEL BECERİLER: Problem çözme, karar verme ve kendini tanıma, araştırma ve kişisel gelişimini izleme becerileri

KAZANIMLAR: BE.6.1.1.2 Takım sporlarına hazırlayıcı oyun ve etkinliklerdeki hareket becerilerini sergiler.

BE.6.1.2.5. Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde iş birliği yapmaya istekli olur.

BE.6.1.2.9. Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde kendisinin ve arkadaşlarının performanslarını değerlendirir.

BE.6.2.2.3. Fiziki etkinliklere katılım sonucunda, fiziksel uygunluk seviyesinde zaman içinde oluşan değişiklikleri açıklar.

ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ: Bireysel ve sosyal sorumluluk modeli, medya yardımlı öğretim yöntemi, anlatım yöntemi, eşli (işbirliği ile) öğretim yöntemi

ARAÇ-GEREÇLER : Voleybol topu, huni

DERS ALANI : Okul bahçesi

GÜVENLİK ÖNLEMLERİ : Sakatlanmaları engelleyecek önlemler alınır.

ÖĞRENME – ÖĞRETME SÜRECİ

GİRİŞ: Selamlaşma, yoklamanın alınması, sorumluluk değeri ve fair-play davranışları ile ilgili görsel ve videolara ek olarak, fikir tartışması etkinliği ile örnek olay uyarlamasını öğrencilerin sırayla devam ettirmesi yoluyla farkındalık sağlanması. Voleybolda parmak pas ve manşet pas ile ilgili etkinliklerin tanıtımının yapılmasıyla dikkat çekme. Kılık kıyafet kontrolünün yapılması.

DERSE GEÇİŞ: BSSM öğretim planlamasında bulunan 4. seviyenin son haftası olduğu bilgilendirmesi. BSSM öğretim stratejilerinden “akran öğretimi” stratejisinin uygulanması. Günlük tutma etkinliğinde gelen günlüklerin toplanması. Öğrencilere voleybolda servis çeşitleri tekniği hakkında bilgi verilmesi ve dersin işleniş hakkında bilgi verilmesi. Ders konularının amaçlarına farkındalık sağlanması.

İŞLENİŞ: Giriş kısmında farkındalık sağlanan değerler ile ilgili uyarlanmış “taş-kağıt-makas” oyununun dersin başında oynatılması.

Voleybol maçına yönelik ısınma yapılması.

Voleybolda dönüş sistemleri ile ilgili uygulayıcı ve gözlemci öğrenciler ile çalışma yapılması.

Hazırlık maçlarının yapılması. Maçlar 1 set 15 sayı üzerinden servis yerine parmak pasla başlatılarak düzenlenmiştir.

Maç 1: a-b takımı hazırlık maçı

Maç 2: c-d takımı hazırlık maçı

Maç 3: a-c takımı hazırlık maçı

Maç 4: b-d takımı hazırlık maçı

Maç 5: a-d takımı hazırlık maçı

Maç 6: b-c takımı hazırlık maçı

SONUÇ VE ÖZET: “Taş-kağıt-makas” oyununun ders sonunda tekrar oynatılması.

DEĞERLENDİRME: Öğrencilerin oyundan neler öğrendiklerine ilişkin öz değerlendirme yapması istenir. Farkındalık konuşmaları, danışma saati, grup toplantısı ve yansıma zamanı gibi BSSM’nin ders odaklarının gerçekleştirilmesi ve günlük tutma etkinliğinin önemine tekrar vurgu yapılması.

Ders Öğretmeni

İrem BOZDAĞ

Okul Müdürü

Ekrem ÇEVİK

“Sınıf İçi Voleybol Ligi”

03.12.2021

DERS : Beden Eğitimi ve Spor

SINIF : 6-B

SÜRE : 40’+40’

ÖĞRENME ALANI : 6.1. Hareket Yetkinliği

6.2. Aktif ve Sağlıklı Hayat

ALT ÖĞRENME ALANI: 6.1.1. Hareket Becerileri

6.1.3. Hareket Strateji ve Taktikleri

6.2.2. Fiziksel Etkinlik Kavramları, İlkeleri ve İlgili Hayat Becerileri

TEMEL BECERİLER: Problem çözme, karar verme ve kendini tanıma, araştırma ve kişisel gelişimini izleme becerileri

KAZANIMLAR: BE.6.1.1.2 Takım sporlarına hazırlayıcı oyun ve etkinliklerdeki hareket becerilerini sergiler.

BE.6.1.3.1. Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde karşılaştığı problemlere bireysel çözümler üretir.

BE.6.1.3.2. Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde geliştirdiği strateji ve taktikleri uygular.

BE.6.2.1.1. Planladığı fiziksel etkinliklere düzenli olarak katılır.

ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ: Bireysel ve sosyal sorumluluk modeli, medya yardımcı öğretim yöntemi, anlatım yöntemi, eşli (işbirliği ile) öğretim yöntemi

ARAÇ-GEREÇLER : Voleybol topu, huni

DERS ALANI : Okul bahçesi

GÜVENLİK ÖNLEMLERİ : Sakatlanmaları engelleyecek önlemler alınır.

ÖĞRENME – ÖĞRETME SÜRECİ

GİRİŞ: Selamlaşma, yoklamanın alınması, saygı değeri ve fair-play davranışları ile ilgili görsel ve videolara ek olarak, fikir tartışması etkinliği ile örnek olay uyarlamasını öğrencilerin sırayla devam ettirmesi yoluyla farkındalık sağlanması. Voleybolda etkinliklerine dikkat çekilmesi. Kılık kıyafet kontrolünün yapılması.

DERSE GEÇİŞ: BSSM öğretim planlamasında bulunan 5. seviyeye (beden eğitimi dışındaki hayata transfer) geçiş. BSSM öğretim stratejilerinden “salon dışındaki sorunlar” stratejisinin uygulanması. Günlük tutma etkinliğinde gelen günlüklerin toplanması. Öğrencilere maç etkinlikleri hakkında bilgi verilmesi.

İŞLENİŞ: Giriş kısmında farkındalık sağlanan değerler ile ilgili uyarlanmış “topal tren” ve “halkayı yarma” oyunlarının dersin başında oynatılması.

Voleybol maçına yönelik ısınma yapılması.

Maçlarının yapılması. Maçlar 1 set 15 sayı üzerinden oynatılacaktır.

Maç 1: a-b takımı maçı

Maç 2: c-d takımı maçı

Maç 3: a-c takımı maçı

Maç 4: b-d takımı maçı

Maç 5: a-d takımı maçı

Maç 6: b-c takımı maçı

SONUÇ VE ÖZET: “Topal tren” oyununun ders sonunda tekrar oynatılması.

DEĞERLENDİRME: Öğrencilerin oyundan neler öğrendiklerine ilişkin öz değerlendirme yapması istenir. Farkındalık konuşmaları, danışma saati, grup toplantısı ve yansıma zamanı gibi BSSM’nin ders odaklarının gerçekleştirilmesi ve günlük tutma etkinliğinin önemine tekrar vurgu yapılması.

NOT: Diğer şubeye yapılacak olan gösteri maçına tüm okul için davetiye hazırlanmıştır. Genel davet panoya asılmış özel olanlar (müdür, müdür yardımcısı ve öğretmenler) ise tek tek dağıtılmıştır.

Ders Öğretmeni

Okul Müdürü

İrem BOZDAĞ

Ekrem ÇEVİK

“Sınıf İçi Voleybol Ligi”

10.12.2021

DERS : Beden Eğitimi ve Spor

SINIF : 6-B

SÜRE : 40'+40'

ÖĞRENME ALANI : 6.1. Hareket Yetkinliği

6.2. Aktif ve Sağlıklı Hayat

ALT ÖĞRENME ALANI: 6.1.1. Hareket Becerileri

6.1.2. Hareket Kavramları, İlkeleri ve İlgili Hayat Becerileri

6.1.3. Hareket Strateji ve Taktikleri

6.2.2. Fiziksel Etkinlik Kavramları, İlkeleri ve İlgili Hayat Becerileri

TEMEL BECERİLER: Problem çözme, karar verme ve kendini tanıma, araştırma ve kişisel gelişimini izleme becerileri

KAZANIMLAR: BE.6.1.1.2 Takım sporlarına hazırlayıcı oyun ve etkinliklerdeki hareket becerilerini sergiler.

BE.6.1.3.1. Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde karşılaştığı problemlere bireysel çözümler üretir.

BE.6.1.3.2. Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde geliştirdiği strateji ve taktikleri uygular.

BE.6.2.1.1. Planladığı fiziksel etkinliklere düzenli olarak katılır.

ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ: Bireysel ve sosyal sorumluluk modeli, medya yardımlı öğretim yöntemi, anlatım yöntemi, eşli (işbirliği ile) öğretim yöntemi

ARAÇ-GEREÇLER : Voleybol topu, hun, ölçekler, sınav

DERS ALANI : Okul bahçesi

GÜVENLİK ÖNLEMLERİ : Sakatlanmaları engelleyecek önlemler alınır.

ÖĞRENME – ÖĞRETME SÜRECİ

GİRİŞ: Selamlaşma, yoklamanın alınması, son test ölçeklerin (“Evrensel Ahlaki Değerler Ölçeği 10-13 Yaş” ve “Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum Ölçeği”) uygulanması. Saygı değeri ve fair-play davranışları ile ilgili görsel ve videolara ek olarak, fikir tartışması etkinliği ile örnek olay uyarlamasını öğrencilerin sırayla devam ettirmesi yoluyla farkındalık sağlanması. Voleybolda maç etkinliklerine dikkat çekilmesi. Kılık kıyafet kontrolünün yapılması.

DERSE GEÇİŞ: BSSM öğretim planlamasında bulunan 5. seviyeye vurgu yapılması. BSSM öğretim stratejilerinden “salon dışındaki sorunlar” ile “toplumsal gönüllülük ve hizmet projeleri” stratejilerinin uygulanması. Günlük tutma etkinliğinde gelen günlüklerin toplanması. Öğrencilere maç etkinlikleri hakkında bilgi verilmesi.

İŞLENİŞ: Giriş kısmında farkındalık sağlanan değerler ile ilgili uyarlanmış “girdap” ve “horoz dövüşü” oyunlarının dersin başında oynatılması.

Voleybol maçına yönelik ısınma yapılması.

Maçlarının yapılması. Maçlar 5 set 25 sayı üzerinden 3 seti alan takım galip olacak şekilde oynatılacaktır.

Maç 1: 6-B / 6-A

SONUÇ VE ÖZET: “Horoz dövüşü” oyununun ders sonunda tekrar oynatılması.

DEĞERLENDİRME: Ödül töreninin gerçekleştirilmesi. Öğrencilerin oyundan neler öğrendiklerine ilişkin öz değerlendirme yapması istenir. Farkındalık konuşmaları, danışma saati, grup toplantısı ve yansıma zamanı gibi BSSM’nin ders odaklarının gerçekleştirilmesi ve günlük tutma etkinliğinin önemine tekrar vurgu yapılması. 12 haftalık süreç boyunca işlenen derslerle ilgili voleybol teorik sınavının uygulaması.

Ders Öğretmeni

İrem BOZDAĞ

Okul Müdürü

Ekrem ÇEVİK

EK-9 Etik Kurul Raporu

T.C.
BURDUR MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ
Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulu

ARAŞTIRMA PROJESİ DEĞERLENDİRME RAPORU

Toplantı Tarihi: 02.09.2020 Çarşamba

Toplantı No:2020/9

Karar No: GO 2020/237

Üniversitemiz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Beden Eğitimi ve Spor Öğretimi Yüksek lisans öğrencisi İrem BOZDAĞ' ın Doç. Dr. Oğuzhan DALKIRAN' ın danışmanlığında yürütmüş olduğu *"Belirlenen Değerlerin Seçili Öğretim Yöntemleri ve Uyarlanmış Etkinliklerle Kazanımının İncelenmesi ve Karşılaştırılması "* başlıklı proje önerisi araştırmanın gerekçe, amaç, yaklaşım ve yöntemleri dikkate alınarak incelenmiş olup etik açıdan uygun bulunmuştur.

EK-10 Uygulama İzni

T.C.
BURDUR VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-39958266-605.01-31563878
Konu : Uygulama İzni (İrem BOZDAĞ)

10.09.2021

MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

İlgi : a) 07.09.2021 tarihli ve 60935 sayılı yazınız.
b) Valilik Makamının 09.09.2021 tarihli ve 31456174 sayılı olurları.

Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Öğretimi Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencisi İrem BOZDAĞ'ın "Ortaokul Öğretim Programında Yer Alan Değerler Eğitiminin Kazanım Aşamasında Belirlenen Değerlerin Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Modellerinden Seçili Olan Modellerle Ders İşlenip Değer Kazanımlarının Sağlanması ve Duyuşsal ve Bilişsel Alan Karşılaştırmalarının Yapılması" konulu tez çalışması kapsamında veri toplamak için Mehmetçik Ortaokulunda okuyan 6. sınıf öğrencilerine uygulama yapabilme isteği ile ilgili ilgi (a) yazınıza istinaden Valilik Makamından alınan ilgi (b) Onay ekte gönderilmiştir.

Tez çalışmasının, Bakanlığımız Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünün 2020/2 sayılı Genelgesi doğrultusunda, onaylı bir örneği Müdürlüğümüzde muhafaza edilen ve uygulama sırasında da mühürlü örnekten çoğaltılan veri toplama araçlarının eğitim öğretimi aksatmayacak şekilde, Mehmetçik Ortaokulunda okuyan 6/A ve 6/B sınıfı öğrencilerine gönüllülük esasına göre COVID-19 pandemisi nedeni ile gerekli ve yeterli tüm önlemlerin alınarak uygulanması, uygulama sonucunda elde edilen verilerin CD ortamında Müdürlüğümüze gönderilmesi hususunda;

Gereğini arz ederim.

Erdem KAYA
İl Millî Eğitim Müdürü

Ek:
1- Olur (1 Sayfa)
2- Veri Toplama Araçları (3 Sayfa)

Adres : Şekerevler Mah.Topraklık Cad.No : 6 BURDUR

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys>

Telefon No : 0 (248) 233 11 19
E-Posta: stratejigelistirme15@meh.gov.tr
Kep Adresi : mebi@hs01.kep.tr

Bilgi için: N. BOZDEMİR
Unvan : Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni
İnternet Adresi : Faks:2482331343

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 73ca-9aed-3a11-8299-a389 kodu ile teyit edilebilir.

T.C.
BURDUR VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-39958266-605.01-31456174
Konu : Araştırma İzni
(İrem BOZDAĞ)

09/09/2021

VALİLİK MAKAMINA

İlgi : 07.09.2021 tarihli ve 60935 sayılı yazı.

Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Öğretimi Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencisi İrem BOZDAĞ'ın, "Ortaokul Öğretim Programında Yer Alan Değerler Eğitiminin Kazanım Aşamasında Belirlenen Değerlerin Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Modellerinden Seçili Olan Modellerle Ders İşlenip Değer Kazanımlarının Sağlanması ve Duyuşsal ve Bilişsel Alan Karşılaştırmalarının Yapılması" konulu tez çalışması kapsamında veri toplamak için Mehmetçik Ortaokulunda okuyan 6. sınıf öğrencilerine uygulama yapabilme isteğine dair Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Rektörlüğü Öğrenci İşleri Daire Başkanlığının ilgi yazısı ve ekleri ilişikte sunulmuştur.

Tez çalışmasının, Bakanlığımız Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü'nün 2020/2 sayılı Genelgesi doğrultusunda, eğitim öğretimi aksatmayacak şekilde Mehmetçik Ortaokulunda okuyan 6/A ve 6/B sınıfı öğrencilerine gönüllülük esasına göre COVID-19 pandemisi nedeniyle gerekli ve yeterli tüm önlemlerin alınarak uygulanması Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görülmesi halinde olurlarınıza arz ederim.

Erdem KAYA
İl Millî Eğitim Müdürü

O L U R
İbrahim ÖZKAN
Vali a.
Vali Yardımcısı

EK: Yazı ve Ekleri (15 sayfa)

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Adres : Şekerciler Mah. Topraklık Cad.No : 6 BURDUR

Belge Doğrulama Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys>

Telefon No : 0 (248) 233 11 19

E-Posta : stratejigelistimel5@meb.gov.tr

Kep Adresi : meb@hs01.kep.tr

Bilgi için : N. BOZDEMİR

Unvan : Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni

İnternet Adresi : Faks:2482331343

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden e90b-b383-3227-ba1e-92d8 kodu ile teyit edilebilir.

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı: İrem BOZDAĞ

Eğitim Bilgileri

Lise: Cemal Bozkurt Anadolu Lisesi

Lisans: Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği (Yükseköğretim Birinciliği)

Yüksek Lisans: Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Beden Eğitimi ve Spor Tezli Yüksek Lisans Programı

Yurt Dışı Eğitim:

Lisans: WSZ Krosno/Polonya Erasmus Programı 2017-2018 Güz Dönemi

Yabancı Dil: İngilizce

Seminer & Sertifika Bilgileri

Tenis Antrenörlüğü – Türkiye Tenis Federasyonu 2. Kademe Tenis Antrenörlüğü

Tenis Hakemliği – Türkiye Tenis Federasyonu Gözlemci ve Çizgi Hakemliği

Biz Bir Takımız Projesi – Gençlik Spor Bakanlığı & Burdur MAKÜ ortaklığında yürütülen Gençlik Projeleri Destek Programı kapsamındaki “Biz Bir Takımız” projesinde spor eğitmeni olarak katılım sertifikası

Bilimsel Faaliyetleri

Bozdağ, İ., Dalkıran, O. Aslan, CS. Spordaki Başarısızlık Nedenlerinin ve Çözüm Önerilerinin Beden Eğitimi Öğretmenleri Görüşüyle İncelenmesi (Burdur Örneği) - 17. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi – 2019, Antalya.

Bozdağ, İ., Dalkıran, O., Ulaş, M. Lise Öğrencilerinin Fiziksel Aktivite Zaman Değişkeni İle Sürekli ve Sınav Kaygı Düzeyi İlişkisinin İncelenmesi 17. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi - 2019, Antalya.

İş Deneyimi

Çalıştığı Kurum: Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Bölümü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Araştırma Görevlisi

